

Gorenjski Glas

TOREK, 29. OKTOBRA 2013

LETO LXVI, ŠT. 86, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V požaru uničenih devet stanovanj

Vzrok požara, ki je v soboto popoldne zajel stanovanjski blok v središču Domžal, uradno še ni znan, domnevno pa naj bi nastal zaradi sanacijskih del na strehi. Občina, krajevna skupnost, Rdeči križ, Karitas in Klub študentov Domžale zbirajo pomoč za prizadete družine.

SIMON ŠUBIC, JASNA PALADIN

Domžale – V soboto, nekaj minut pred 15. uro, je zagorelo v 12. nadstropju bloka na Ulici Matije Tomca v središču Domžal. Ogenj se je razširil na streho celotnega bloka, ki se je deloma tudi udrlo. Vsa štiri podstrešna stanovanja so v celoti zgorela, popolnoma uničenih pa je tudi pet stanovanj v 11. nadstropju, še dve stanovanji v 10. nadstropju pa sta zaradi razmočenosti trenutno neveljavni, tako da je brez

bivališča ostalo 34 ljudi. Stanovanjski blok so sicer ob izbruhu požara povsem izpraznili, tako da prvi dve noči v njem ni nihče prespal. Kdor ni našel druge možnosti za prenočitev, jim je Občina Domžale omogočila bivanje v hotelu Ambient. Prvo noč je v njem prenočilo 32 ljudi, drugo pa 49. V nedeljo so objekt že pregledali statiki in ugotovili, da blok statično ni ogrožen, včeraj pa so začeli pregledovati še elektroinstalacije, vodovod, kanalizacijo in prezračevanje. »Ko bomo

popolnoma prepričani, da je objekt varen, se bodo stanovalci iz nižjih nadstropij lahko začeli vračati v svoja stanovanja. Morda bo to že danes zvečer, morda jutri,« je na včerajšnji novinarski konferenci napovedal domžalski župan Toni Dragar.

Gasilci in policisti, ki so hitro prišli na kraj požara, so evakuirali celoten blok s 174 stanovalci. »Pri tem je treba javno pohvaliti družino Hemetek, očeta in dva sinova,« je poudaril župan.

► 6. stran

V požaru stanovanjskega bloka v Domžalah je bilo popolnoma uničenih devet stanovanj, zato so gasilci 174 prebivalcev bloka evakuirali.

Izbrali Gorenjsko gradbeno družbo

Za nadaljevanje del na Poljanski obvoznici je znova izbrana Gorenjska gradbena družba.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Direkcija RS za ceste je na zadnjem razpisu za nadaljevanje del na drugi in tretji etapi škofje-loške obvoznice med petimi ponudniki za izvajalca izbrala Gorenjsko gradbeno družbo. Ta je skupaj s partnerjema OHL ŽS in Iskra Sistemi pripravljena obvoznico zgraditi za 22,2 milijona evrov. Med petimi ponudniki, ki so oddali ponudbe, vredne od 21,9 do 29,4 milijona evrov, pa Gorenjska gradbena družba ni najcenejša, temveč je to bosanski gradbenik Integral Inženering skupaj s partnerjem, gradbenim podjetjem Gorenj.

Izbor izvajalca bo danes na novinarski konferenci v Škofji Loki pojasnil direktor Direkcije RS za ceste Gregor Ficko skupaj s predstavniki

občine kot sofinancerke pri tem največjem projektu gradnje državnih cest. Odločitev o izvajalcu bo sicer pravomočna osem dni potem, ko

so ponudnike z razpisa obvestili o izbiri, dotlej še obstaja možnost pritožb. Gradnjo obvoznice z 19 milijoni evrov sofinancira Evropska unija, a evropske milijone utegnemo izgubiti, če gradnja ne bo končana do konca leta 2015.

Foto: Gorazd Kavčič

Ker ni obvoznice, promet obremenjuje mestno jedro.

PRILOGA

Snovanja

Franja, res enkratna zgodba

od 7. do 14. strani

Naslednja številka Gorenjskega glasa bo zaradi praznikov – dneva reformacije in dneva spomina na mrtve izšla že jutri, v sredo, 30. oktobra.

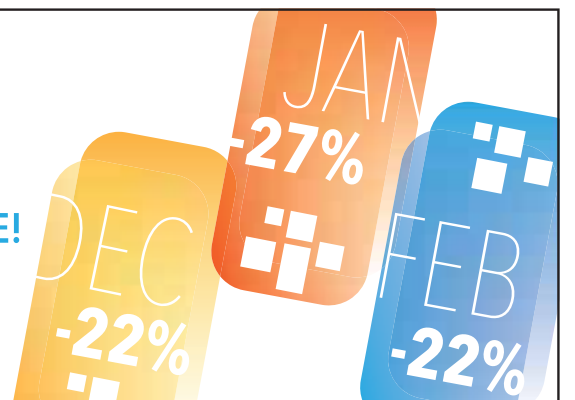
JELOVICA

Akcija traja od 15.10. do 30.11.2013.

ULOVITE IZJEMNE POPUSTE!

Lesena in les/alu okna kar do 27% ceneje.

Preverite tudi akcijske cene PVC oken in vhodnih vrat. Več na www.jelovica-okna.si.

AKTUALNO

Prevzeli devetdeset prenočišč

Na Voglu so v poletni sezoni zabeležili rekorden obisk, s prevzemom devetdesetih prenočišč v brunaricah in novim najemnikom hotela Vogel pa si obetajo tudi dobro zimsko sezono.

2

GORENJSKA

Tržičane zmotila podražitev

Številni Tržičani se te dni jezijo zaradi precejšnjega povišanja nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Ne gre za podražitev, le osvežene podatke o nepremičninah smo prejeli, odgovarja župan.

3

GORENJSKA

Odprli prenovljen gasilski dom

V Podnartu so v soboto ob navzočnosti predsednika državnega zbora Janka Vebra odprli prenovljen gasilski dom. Za naložbo so potrebovali 364 tisoč evrov, gasilci pa so opravili več kot 2700 ur prostovoljnega dela.

4

ZADNJA

Čarovnice so tudi prijazne

Noč z zadnjega oktobra na prvi november se imenuje tudi noč čarovnic. Čarovnice so se v teh dneh že zatele v rove pod starim Kranjem, vendar pa se jih otroci ne bojijo več, saj imajo kamenčke, ki v temi odganjajo strah.

24

VREME

Danes in jutri bo oblačno z občasnimi padavinami. Nekoliko se bo ohladilo. V četrtek se bo oblačnost trgala.

10/14 °C
jutri: oblačno s padavinami

Odprli medicinski center

V hotelu Lambergh v Dvorski vasi so prejšnji teden odprli medicinski center, v katerem bodo zdravili predvsem glavobole in lymsko boreliozo.

MARJANA AHAČIČ

Dvorska vas – Konec tedna so v medicinski del kompleksa Lambergh sprejeli prve paciente. »V ospredju naših programov sta zdravljenje lymške borelioze in glavobolov, uvajamo tudi protistresni program,« je povedal vodja medicinskega programa, zdravnik Andrej Stare. »Zanimanje za programe je veliko, tudi iz tujine.« Pri zdravljenju bolnikov, ki bodo v center seveda prihajali kot samoplačniki, bodo sodelovali slovenski strokovnjaki, med njimi infektolog Branko Šibanc, nevrologa dr. Bojana Žvan in dr. Marjan Zaletel, na novo pa so zaposlili pa so tudi terapevta in medicinsko sestro.

Helena Maruško, vodja marketinga v hotelu Lambergh, ob tem dodaja, da si bodo prizadevali za vzpostavitev povezav med

hotelskimi storitvami in storitvami medicinskega centra tudi v obliki paketov wellnessa. Kot je še povedala, je bil hotel v poletni sezoni zaseden odlično in precej nad pričakovanji, tako da z optimizmom pričakujejo zimsko sezono.

Kot je znano, je bil hotel vso lansko jesen in zimo zaprt. Ko ga je od družbe Predence kupil dolenski podjetnik Tomaž Hočevar, so ga znova odprli šele letos spomladi. O tem, koliko so vložili v zagon novega medicinskega centra v hotelu, Hočevar ni želel povedati več kot to, da so za investicijo namenili nekaj sto tisoč evrov. Prav tako se je distanciral od vprašanja poplačil dolga nekdanjim delavcem in manjšim dobaviteljem, ki jim nekdanji lastnik, podjetje Predence, v prisilni poravnavi skupaj dolguje okoli dva milijona evrov.

Prevezeli devetdeset prenočišč

Na Voglu so v poletni sezoni zabeležili rekordni obisk, s prevzemom devetdesetih prenočišč v brunaricah in novim najemnikom hotela Vogel pa si obetajo tudi dobro zimsko sezono.

ANDRAŽ SODJA

Ukanc – "Letos poleti smo zabeležili rekordni obisk. Od prvega maja pa do danes je Vogel obiskalo več kot osemdeset tisoč obiskovalcev," je povedal Boštjan Mencinger, predsednik uprave Žičnic Vogel, in dodal, da optimistično zrejo tudi v zimsko sezono, saj se obeta kar nekaj novosti. Ponašajo se z novo vravno vlečnico pod Kavko, ki je namenjena manj izkušenim smučarjem, z nakupom dveh brunaric in najemom še dveh pa so zagotovili tudi devetdeset prenočitvenih kapacitet. Pod upravljanje Žičnic Vogel so tako prešle brunarice Merjasec, Burja, Murka in Ruša, ki imajo poleg prenočišč tudi gostinsko ponudbo. "Zelo nas veseli, da bodo, kot vse kaže, novi najemniki odprli tudi hotel na Voglu. Pomagamo jim, kar se le da, tako smo z njimi že sklenili dogovor o sodelovanju, ki vsebuje tudi dodatne možnosti parkiranja na območju kamp Zlatorog, saj gre za isto podjetje. Skupaj s Colorjevo

Hotel Vogel, ki se je več let spopadal s težavami, bo predvidoma prve goste sprejel 13. decembra letos.

brunarico in Hotelom Vogel bo tako na Voglu na voljo več kot dvesto prenočišč,« je pojasnil Mencinger in dodal, da za prihodnja leta prednostno načrtujejo prenovo sedežnice Zadnji Vogel, želijo pa si tudi čimprej ureditve vsaj delnega sistema umetnega zasneževanja.

Za več informacij o Hotelu Vogel smo se obrnili tudi na novega najemnika, podjetje Megacenter, ki v Bohinju že upravlja kamp Zlatorog.

Po informacijah Aca Trampuža iz Megacentera je v hotelu treba veliko urediti. "Hotel je brez radiatorjev, centralno ogrevanje ne deluje, urediti je treba recepcijo, klubski prostor, wellness, manjka nekaj oken, hotel je slabo izoliran. Kuhinja in sobe so v presenetljivo dobrem stanju,« je dejal Trampuž in poudaril, da bo največja investicija ravno usposobitev ogrevanja hotela. Če bo mogoče, bodo uredili sistem

centralnega ogrevanja na biomaso, vrednosti investicij pa ne želijo razkriti. "Naši načrti so hotel usposobiti in ga posodobiti. Odprt bo pozimi; če bo interes, pa tudi poleti. Upamo, da nam bo zima naklonjena in bo na Voglu snega dovolj," je še dejal Trampuž. Prve goste naj bi v Hotel Vogel sprejeli 13. decembra, uradni začetek smučarske sezone pa načrtujejo v času od 13. do 15. decembra, odvisno od snežnih razmer.

Tržiški vrtec bo malo cenejši

Tržič – Cene vzgojno varstvenih programov v tržiškem vrtcu se bodo 1. novembra zaradi znižanja plač v javnem sektorju nekoliko znižale. Po sklepu občinskega sveta bo tako cena za prvo starostno obdobje ostala nespremenjena (416 evrov), za drugo starostno obdobje bo nižja za šest evrov na 339 evrov, za kombinirani oddelek in oddelek od 3 do 4 leta starosti pa bo nižja za deset evrov in bo po novem znašala 360 evrov.

Znamenje v spomin na osamosvojitveno vojno

Komenda – Zveza veteranov vojne za Slovenijo OZVVS Kamnik - Komenda, Občina Komenda in Policijsko veteransko društvo Sever vabijo na slovesno odkritje spominskega znamenja v spomin na osamosvojitveno vojno za Slovenijo leta 1991. Slovesnost bo jutri, 30. oktobra, ob 16. uri za občinsko stavbo na Zajčevi ulici. Slavnosti govornik bo general Ladislav Lipič, predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas

Knjigo prejme **MARIJA SODJA** iz Srednje vasi v Bohinju.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Festival slovenskega šansona

Festival slovenskega šansona, projekt 1. programa Radia Slovenija, se letos seli na veliki oder ljubljanske Drame. V nedeljo, 10. novembra, bodo na svoj račun prišli vsi ljubitelji šansona, vokalno-instrumentalne glasbe z izbranimi besedili.

V neposrednem prenosu boste lahko ob 20. uri na 1. programu Radia Slovenija oz. od 21.15 dalje na 1. programu Televizije Slovenija prisluhnili dvanajstim novim šansonom, ki jih bodo izvajalci predstavili v živo. V sklopu prireditve bo podeljena nagrada Franeta Milčinskega – Ježka, ki jo podeljuje Programski svet RTV Slovenija v želji, da bi spodbudila izvirne dosežke in opuse v zvrsteh radijske in televizijske ustvarjalnosti. Če želite sodelovati v žrebanju za dvakrat po dve vstopnici za ogled festivala, odgovorite na nagradno vprašanje: Iz katerega jezika izvira beseda šanson? Odgovore s svojimi podatki pošljite najkasneje do ponedeljka, 4. novembra, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj, ali na: koticek@g-glas.si.

Nagrajenci

Nagradna križanka iz GG št. 82 (15. 10.) z geslom Nove knjige v ponudbi nagrajuje Sonjo Ahačič iz Tržiča, Marjana Zorca iz Kranja, Izo Oštir iz Zg. Besnice, Janeza Demšarja iz Radovljice in Marijo Podgornik iz Kranja. Da Rokometno društvo Loka 2012 tekmuje v 1.B državni ligi, pa so vedeli Stanislav Jarc, Venčeslav Langerholc in Ivan Eržen iz Škofje Loke. Čestitke!

Lokacija tržnice v Kranju

MATEVŽ PINTAR

Prebivalce občine Kranj smo vprašali, ali se jim zdi tržnica v mestu na sedanji lokaciji primerna in ali so zadovoljni s prenovljenim mestnim potniškim prometom. Zanimalo nas je še, ali je za

ločeno zbiranje odpadkov v občini dobro poskrbljeno.

Skoraj dve tretjini vprašanih menita, da je sedanja lokacija tržnice v mestu primerna, dobra četrtina sodelujočih se s tem ne strinja. Skoraj desetina anketiranih na vprašanje ni odgovorila.

Dvainštirideset odstotkov vprašanih je zadovoljnih s prenovljenim mestnim potniškim prometom, dobra desetina sodelujočih ni zadovoljna, skoraj polovica anketiranih pa se ni opredelila.

Večina vprašanih, 86 odstotkov, meni, da je za ločeno

zbiranje odpadkov v občini dobro poskrbljeno, 13 odstotkov sodelujočih je odgovorilo, da ni dobro poskrbljeno.

Vsem, ki ste z nami sodelovali in na Gorenjski glas še niste naročeni, smo ponudili brezplačno 14-dnevno prejetje časopisa. Če bi se želeli pridružiti krogu naročnikov in si ob tem izbrati tudi lepo darilo, nas pokličite v Klicni studio slepih na številko 04/51 16 440.

A je kaj trden most?

Tako se te dni sprašujejo tisti, ki so se zadnja leta navadili sprehodov prek lesenega mostu v kanjonu Kokre, saj so ga lani avgusta po manj kot desetih letih morali zapreti, minuli teden pa so odprli novega.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Lani avgusta so pri pregledu lesenega mestu čez Kokro v Dovu ugotovili, da je, čeprav je bil star manj kot deset let, nevaren in potreben prenove. Najprej so ga zaprli, po natančnejšem pregledu in statični presoji detajlov pa so se strokovnjaki odločili, da ga bo treba zamenjati. Tako so letos na začetku septembra izvajalci z avtodvigalom postavili nov lesen most. Ta je sedaj v celoti izdelan iz visokogorskega macesna, zato je pričakovati dobro odpornost na vremenske vplive. Investicija je vredna 151 tisoč evrov, izvajec pa je bilo Gradbeništvo Prestor, d. o. o., iz Kranja.

Pred odprtjem lesenega mostu je bila organizirana tudi čistilna akcija, ki jo je v kanjonu Kokre izvedla Gasilsko reševalna služba Kranj skupaj s člani prostovoljnih gasilskih društev Mestne občine Kranj. Čiščenje je bilo zahtevno, saj so dela potekala na obrežju reke Kokre, kjer je spolzek in nevaren teren, ki ga reka pogosto poplavi. Pri

Most čez Kokro v Dovu je bilo treba v celoti zamenjati, prejšnji četrtek pa so ga tudi uradno odprli. / Foto: Gorazd Kavčič

čiščenju je sodelovala skupina petdeset poklicnih in prostovoljnih gasilcev. Nekaj dni pred odprtjem lesenega mostu v Dovu v kanjonu Kokre so gasilci očistili tudi stopnišče, ki iz starega mestnega jedra vodi do kanjona reke Kokre.

Urejena sta dostopa na obeh straneh do mostu, most pa povezuje levi in desni breg reke Kokre, ki je izoblikovala skoraj trideset metrov globoko sotesko v

ledenodobno konglomeratno teraso skozi Kranj. Kanjon reke Kokre predstavlja pester mozaik vodnih in obvodnih biotopov: reka, obrežje, prodišča, loka s poplavnim gozdom, skalnati bloki in konglomeratno ostenje. Tako razgibano in pestro območje zato daje zatočišče in dom številnim, po življenjskih zahtevah različnim živalskim in rastlinskim vrstam. Zavarovan je kot naravna znamenitost v

okviru starega mestnega jedra Kranja.

V kanjonu Kokre je urejena tudi učna pot, Zavod za turizem Kranj pa organizira vodene ogled po urejenih poteh v kanjonu Kokre za najavljene skupine. Kot je povedala direktorica Zavoda za turizem Kranj Natalija Polenec, si želijo, da bi sedaj, ko je leseni most obnovljen, ogled kanjona Kokre postal ena od standardnih turističnih poti.

Šlo je za nesrečen splet dogodkov

Po štirih tragičnih dogodkih na porodnem oddelku jeseniške bolnišnice je komisija ugotovila, da je zdravstveno osebje ravnalo skrbno in v skladu z veljavno klinično prakso.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Konec avgusta je javnost pretresla informacija (sprožila jo je anonimka iz bolnišnice), da so se v Splošni bolnišnici Jesenice prek poletja zgodili štirje tragični dogodki na ginekološko-porodnem oddelku. Šlo naj bi za en primer smrti ploda v maternici, dva primera smrti novorojenčka in en primer smrti dojenčka, ki je umrl, potem ko je bil premeščen v ljubljanski klinični center. Podrobnih informacij o žalostnih dogodkih na željo staršev takrat niso dajali, so pa v bolnišnici zagotovili, da so o dogodkih obvestili ministrstvo za zdravje in sprožili preiskavo dogodkov. Sestavili so komisije zdravstvenih strokovnjakov, v katerih sta sodelovala tudi dva zunanja zdravnika specialista ginekologije in porodništva, ki so zdaj zaključile svoje delo. Kot so v petek

sporočili iz bolnišnice, so komisije opravile podroben pregled medicinske dokumentacije, se pogovorile z zdravstvenim osebjem in na podlagi analize pripravile poročilo o dogodkih. »Komisije so ugotovile, da so pri dogodkih, kjer so se pojavili zapleti, sodelovale različne ekipe, sestavljene iz strokovno usposobljenega zdravstvenega osebja, ki so med vodenjem nosečnosti in poroda delovale skrbno, s svojim najboljšim znanjem ter v skladu z veljavno klinično prakso,« so sporočili iz bolnišnice. Poročilo je bolnišnica poslala na ministrstvo za zdravje, od koder so bolnišnici priporočili razvoj in oblikovanje določenih kliničnih poti v porodništvu. V bolnišnici pa so ob tem tudi zatrdili, da so o opozorilnih nevarnih dogodkih temeljito razpravljali, jih analizirali in poiskali najboljše poti, da bi jih v prihodnje lahko preprečili.

Tržičane zmotila podražitev

Številni Tržičani se te dni jezijo zaradi precejšnjega povišanja nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Ne gre za podražitev, le osvežene podatke o nepremičninah smo prejeli, odgovarja župan.

SIMON ŠUBIC

Tržič – Usoda nepremičninskega davka je zaradi nasprotovanja stranke DeSUS še vedno negotova, a številni Tržičani te dni ugibajo, ali morda zanje nova obdavčitev že velja. V njihove nabiralnike so namreč priromale letošnje davčne odločbe o plačilu nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, ob katerih se je mnogim zameglilo pred očmi. Zneski na položnicah so namreč od lanskim višji tudi za dvesto, tristo odstotkov, je na oktobrski seji občinskega sveta opozoril tržički svetnik Uroš Pivk. Seveda ga je zanimalo, od kod so se vzeli tako enormni zneski. »Nadomestilo se je povišalo le za dva odstotka, kolikor je znašala inflacija. Do razlik prihaja zaradi osveženih podatkov o nepremičninah, ki jih je geodetska uprava zbrala s popisom nepremičnin in jih letos posredovala občini. Zneski na

položnicah so se tako nekaterim zvišali samo zato, ker so doslej zaradi pomanjkljivih evidenc plačevali manj, kot bi dejansko morali, nekateri pa celo nič. Gre torej le za izenačevanje obveznosti občanov,« je odgovoril župan Borut Sajovic.

Po besedah vodje urada za urejanje prostora Jasne Kavčič so uskladili predvsem podatke o namembnosti nepremičnin, saj je bilo precej primerov, ko so imeli občani namesto poslovne prijavljeno kar stanovanjsko rabo nepremičnine. »Pri nekaterih nepremičninah pa je lahko pri zadnjem obračunu nadomestila prišlo tudi do podvajanja podatkov, kar se zlahka opazi po dveh enakih zneskih za isto nepremičnino. V tem primeru morajo občani vložiti pritožbo na davčno upravo. O pritožbah nas je do sedaj davčna uprava hitro obvestila, tako da je občina tudi takoj popravila podatke,« je razložila. Ob tem je še opozorila, da morajo

lastniki nepremičnin v primeru napačnih podatkov o napremičninah pravilne podatke sporočiti geodetski upravi, na njeni spletni strani je tudi možno preveriti podatke za vsako nepremičnino. Geodetska uprava je sicer občino že pozvala, naj za 21.252 parcel preveri namensko rabo in ji popravljene podatke posreduje do 15. decembra.

Župan Borut Sajovic je razložil, da bo občina po trenutnem predlogu nepremičninskega davka prikrajšana za okoli 280 tisoč evrov na leto. »Na žalost bomo od države iz naslova nepremičninskega davka dobili toliko, kot smo pobrali v letu 2012, ne letos, ko bomo pobrali več. Poleg tega bodo obdavčene tudi vse javne stavbe v lasti občine.«

Davčni upravi sicer na območju občine Tržič vsako leto uspe pobrati za okoli sedemsto tisoč evrov nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, dobrih tristo tisoč evrov dajatev pa ne.

Danes protest tudi v Kranju

Kranj – Gibanju 29. oktober, ki danes, na obletnico prvega lanskega protesta v Mariboru, v štajerski prestolnici napoveduje nov protest, so se pridružile še štiri vstajniške skupine in posamezniki. Med njimi je tudi Facebook skupina Gorenjska vstaja, ki za danes ob 16. uri napoveduje protest na Slovenskem trgu v Kranju. Protestniki bodo »dvignili glave« proti vsesplošnemu izkoriščanju, uničevanju skupnosti in podrejanju interesom elit. Protesti so danes napovedani tudi v Ljubljani, Kopru in Novi Gorici.

Razstava ob 150-letnici Petrovčeve hiše

Cerklje – Zavod za turizem Cerklje v sodelovanju z Gorenjskim muzejem pripravlja razstavo o zgodovini Petrovčeve hiše, ki je bila prvna manjša lesena kmečka hiša, sredi 19. stoletja pa je dobila današnjo podobo, o čemer pričuje tudi letnica 1863. Na razstavi, ki jo bodo odprli 7. novembra in zaprli 29. novembra, bodo predstavili zgodovino hiše, ki so jo zaznamovali kmetovanje, furmanstvo, lesna in vinska trgovina in gostilna.

Popravek

V članku z naslovom Starejšim približali svet računalnikov, ki je bil objavljen minuli petek, smo po pomoti napačno zapisali ime enega od sogovornikov. Pravo ime je Roger Resnik, ne Rogelj. Za napako se opravičujemo. **Uredništvo**

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog. / Trisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Ceste bo vzdrževal koncesionar

Ob koncu zimske sezone poteče pogodba za zimsko in letno vzdrževanje lokalnih cest v Škofji Loki. Teh del ne bodo več oddajali z javnim naročilom, pač pa s koncesijo.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Na oktobrski seji občinskega sveta so zato že prvokrat brali predlog odloka, ki bop urejal to področje. Svetniki ga sicer niso videli prvič, saj je bila posebej zanje že prej pripravljena posebna predstavitev. Do drugega branja pa bo še ena, najbrž v obliki razširjenega odbora za cestno infrastrukturo in prometno varnost, preden gre odlok z morebitnimi dopolnili v drugo obravnavo. Snov je namreč kar zahtevna, na seji občinskega sveta sta jo občinski upravi pomagala razložiti Tomaž Mikulič iz Altus Consultinga in Pavle Hevka in podjetja DRI, zunanja strokovnjaka pri pripravi odloka. Seveda je svetnike ob vsem drugem zanimalo tudi, koliko občino stane priprava odloka, ko so v igri zunanji pripravljenci. Cestni jih bo od priprave do razpisa koncesije stal nekaj več kot 12 tisoč evrov.

Pogoji za pridobitev koncesije so zelo zahtevni, kar je več svetnikov spodbudilo k razmišljanju, ali ne bodo s tem povsem zaprli vrat domačim ponudnikom. Bistvena je kakovostna storitev

za primeren denar in zavarovanje občinskega interesa, ne pa morebiti interesa posameznih ponudnikov, smo slišali na seji. Domačini so še vedno lahko vključeni kot podizvajalci, svetnik Aleš Habjan pa ob tem meni, da bi jih kazalo v odloku bolj poudariti, enako večjo garancijo, da bo storitev za občino kvalitetna in cenejša. Župan Miha Ješe ob tem pravi, da imajo v procesu izbire koncesionarja tudi možnost pogajanj. In res so v enem od poglavij, ki niza korake do sklenitve koncesij (teh je kar enajst), omenjena tudi pogajanja, a da se stvar predolgo ne zavlačuje, zgolj dva kroga. Medtem ko je svetnik Anton Peršin skeptičen do koncesije in meni, da je nekomu napisan na kožo, pa svetnica Mirjam Jan Blažič nima enakega vtisa. Nasprotno, prepričana je, da je iz predlaganega dokumenta dovolj razvidno, da občina išče kapitalsko in kadrovsko ustreznega izvajalca, ki bo delal kakovostno in po ugodni ceni. Pri izvajanju koncesije pa je po njenem zelo pomemben nadzor, pri katerem predlaga večjo vlogo občinskega sveta.

Odprli prenovljen gasilski dom

V Podnartu so v soboto odprli popolnoma prenovljen gasilski dom z novim prizidkom. Gasilci opravili več kot 2700 ur prostovoljnega dela.

MARJANA AHAČIČ

Podnart – V Podnartu so v soboto s slovesnostjo, ki se je udeležil tudi predsednik državnega zbora Janko Veber, odprli popolnoma prenovljen gasilski dom. Za naložbo so potrebovali kar 364 tisoč evrov, od katerih bo občina Radovljica iz proračuna do leta 2015 prispevala približno 243 tisoč evrov, preostala sredstva pa so, tudi z donacijami in prostovoljnim delom, zagotovili gasilci sami.

Prostovoljno gasilsko društvo Podnart se je s problematiko ustreznih prostorov za izvajanje javne gasilske službe soočalo že več let. Zadnjih petnajst let so delovali v neustreznih prostorih nekdanje ličarske in kleparske delavnice, ki jih je leta 1962 zgradil AMD Podnart. Ti prostori so bili za dejavnost neustrezní, zaradi velike vlage neprimerni za gasilsko opremo, z dotrajano streho in brez urejenega ogrevanja, tople vode ter sanitarij. Zato so se z Avto društvom dogovorili,

Prenovljeni gasilski dom bo središče dogajanja v kraju. Gasilci so pri prenovi opravili skoraj tri tisoč ur prostovoljnega dela. / Foto: Luka Renar

da prenovijo njihovo stavbo, kjer ima društvo zdaj prostore v zgornjem nadstropju, jo sodobno uredijo in energetsko sanirajo, uredili pa so tudi okolico.

Sobotna slovesnost ob odprtju, na kateri so za botra prenovljenega gasilskega doma postavili direktorico podjetja Atotech Slovenija Mariana Rebernik ter radovljiškega župana Cirila

Globočnika, je bila tudi osrednja prireditelj ob krajevnem prazniku, ki ga KS Podnart praznuje 19. oktobra, na rojstni dan rojaka Josipa viteza Pogačnika. »Dogajanje v vsakem kraju je odvisno od ljudi, in če pogledamo v vašo zgodovino, je kar nekaj zelo pomembnih ljudi soustvarjalo dogajanje tu, v Sloveniji in širše,« je v svojem nagovoru poudaril

predsednik državnega zbora Janko Veber. »Iz vaših krajev prihaja predsednik prve slovenske narodne vlade, Josip vitez Pogačnik in s krajevnim praznikom ohranjate spomin na tega pomembnega moža, ki je veliko prispeval h gospodarskemu razvoju.« Botra Mariana Rebernik je gasilec ob tej priložnosti izročila še njuno potreben defibrilator.

Staro znanje za nove dni

V okviru projekta Otroški parlament o naravi in tradiciji so osnovnošolci odkrivali in obujali tradicionalno znanje na območju Triglavskega narodnega parka (TNP) in njegovi okolici.

MATEJA RANT

Bohinjska Bistrica – Projekt Otroški parlament o naravi in tradiciji je na poseben način združil znanje prednikov in radovednost otrok. Učenci so namreč v svojem okolju iskali ljudi, ki ohranjajo tradicionalno znanje. To znanje so predstavili tudi na delavnicah po šolah. V Bohinjski Bistrici so se učili vezenja na platno, v Gorjah plesti, v Ribnem so izdelovali grablje, v Lescah pekli kruh, v Mojstrani vezli, v Radovljici pa so si ogledali, kako se plete jerbace in košare iz vrbovja. To znanje so v Info središču TNP prek tečajev posredovali tudi širšemu občinstvu, in sicer so predstavili vezenje na platno, izdelavo brezovih metel in zeliščarstvo. V torek so mladi svoje ugotovitve in mnenja o tradicionalnem znanju na območju TNP predstavili v Domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici. Ob tej priložnosti so odprli tudi razstavo o tradicionalnih znanjih, ki so jih otroci in odrasli spoznavali na tečajih.

V Domu Joža Ažmana so v sklopu projekta Otroški parlament o naravi in tradiciji pripravili tudi razstavo o tradicionalnih znanjih.

Projekt je vodil javni zavod Triglavski narodni park, kot partner pa je v njem sodelovala Osnovna šola dr. Janeza Mencingerja iz Bohinjske Bistrice. Gre za enega od projektov LEADER, ki jih sofinancira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja. Z omenjenim projektom je javni zavod Triglavski narodni park k sodelovanju pritegnil tako učence osnovnih

šol v okolici parka kot tudi odrasle, ki se profesionalno ali ljubiteljsko ukvarjajo s tradicionalnim znanjem. S pomočjo raziskovalnih nalog, ki so jih pripravili učenci, in strokovnjakov so spoznavali, koliko tega tradicionalnega znanja se je še ohranilo med ljudmi in koliko ga še uporabljajo v vsakdanjem življenju. »Učenci so spoznavali modrosti življenja

naših prednikov in prek delavnic osvajali tradicionalna znanja. To bodo potem lahko prenašali tudi na prihodnje rodove,« je poudarila ravnateljica OŠ dr. Janeza Mencingerja Mojca Rozman. V. d. direktorja javnega zavoda TNP dr. Peter Skoberne je ob tem dejal, da so prav ti učenci prihodnost tega dela naše domovine in Triglavskega narodnega parka. »Naša naloga je, da znamo modrost iz preteklosti preliti v sedanjost in prihodnost. Ni namreč pomembno samo znanje, ampak tudi modrost, in če to znate povezati s spoštovanjem, potem se ne bojim za prihodnost TNP.«

V sklopu projekta so izdelali tudi slikanico Pri babici na kmetiji, ki to znanje približa najmlajšim. Sedem kratkih zgodb avtorja Grega Kržeta in ilustratorke Nine Meglič prinaša utrinke iz življenja sodobnega otroka, ki s pomočjo babice začuti tudi počasnejši, z naravo in letnimi časi povezan utrip življenja in dela v alpskem svetu.

www.posta.si

Spoštovani uporabniki poštne storitev!

Obveščamo vas, da bo pošta **4246 Kamna Gorica**, 3. decembra 2013 pričela delovati kot pogodbená pošta na istem naslovu.

Delovni čas pogodbene pošte 4246 Kamna Gorica:

ponedeljek–petek: 9.00–12.00 in 15.00–17.00
sobota: 9.00–12.00

Na pogodbeni pošti lahko opravite večino storitev povsem enako kot na običajni pošti:

- oddate pisemsko pošiljko ali paket,
- dvignete pošiljko, ki vam je pismonoša ni uspel dostaviti,
- vplačate obrazec UPN ali poštno nakaznico, položite ali dvignete gotovino na oz. z osebnega računa ali hranilne vloge Poštne banke Slovenije ter dvignete gotovino prek POS-terminala ob predložitvi kartic Maestro, MasterCard, American Express, Dines Club ali Visa,
- kupite znamke, dopisnice, paketno embalažo, pisemske ovojnice, voščilnice, razglednice in srečke Loterije Slovenije.

POŠTA SLOVENIJE

Triglav boljši od Olimpije

Po sedmih porazih na kranjskem igrišču so si minulo soboto nogometaši Triglava zaslužili zmago, saj so bili boljši od Olimpije.

JOŽE MARINČEK

Kranj – V sicer zanimivem obračunu v kranjskem športnem parku je edini zadelek za zmago Triglava z 1 : 0 v 45. minuti dosegel Dinnyuy Kungnyuy, ko je podajo Vlada Šmita z glavo spremenil v gol. Na začetku drugega dela so se sicer priložnosti vrstile na obeh straneh, a se mreži nista tresli, za kar imata zasluge prav gotovo tudi oba vratarja, tako Žan Pelko v vratih Triglava kot Elvis Džafič v vratih Olimpije. Nogometaši Triglava so tokrat blesteli v borbenosti, agresivnosti in disciplini. Trenerski štab Siniša Brkič s sodelavcema Rajkom Kondičem in Damjanom Vidmarjem je pripravil dobro taktiko, ki se je obrestovala, svoje pa je dodal tudi fizioterapevt Nebojša Josip Praljak – Mišo, ki je igralce pripravil, da niso čutili bolečin od poškodb in utrujenosti. »Po spomladanskem porazu z Olimpijo sem dal odstopno izjavo, zato je zame današnja zmaga še prijetnejša. Moram pohvaliti vse igralce, ki so se držali navodil,« je po tekmi povedal trener Siniša Brkič.

Že v petek je Zavrč s 3 : 0 premagal Krko, primorski derbi med Gorico in Luko Koper je dobila Gorica s 3 : 0, srečanje v Domžalah med Domžalami in Rudarjem pa se je končalo brez zadetkov – 0 : 0. V nedeljo je bila še tekma med Celjem in Mariborom, ki se je končala z zmago Celja z 1 : 0. Na lestvicah z 29 točkami

Nogometaši Triglava so na domači zelenici vendarle slavili zmago, saj so bili boljši od Olimpije. / Foto: Matic Zorman

vodi Maribor, ki ima tekmo manj, Luka Koper ima dve točki manj na drugem mestu, Domžale so z 21 točkami šeste, Triglav z 8 točkami pa ostaja na zadnjem, desetem mestu in za predzadnje Krko zaostaja še za tri točke.

Že v petek so tekmo v 12. krogu v 2. SNL odigrali nogometaši celjskega Šampiona in Šenčurja. Domačini so bili uspešnejši in zmagali s 3 : 2. Derbi med Roltekom Dobom in Kalcerjem Radomljami so dobili nogometaši Rolteka Doba, ki so zmagali z 2 : 1. Na lestvici vodi Roltek Dob z 31 osvojenimi točkami, Kalcer Radomlje je na drugem mestu z 2 točkama, Šenčur pa na šestem s 17 točkami.

V 10. krogu v tretji slovenski nogometni ligi, je

najvišjo zmago dosegla Zarica Kranj, ki je s kar 6 : 1 premagala Rudarja iz Trbovelj. V gorenjskem obračunu je Jezero Medvode s 4 : 2 ugnal Savo Kranj, Calcit Kamnik pa je iztržil točko, ko je igral 2 : 2 na domačem igrišču z moštvo Brda. Na lestvici vodi Tolmin z 21 osvojenimi točkami, Zarica Kranj ima tri točke manj na drugem mestu, Sava Kranj je z 13 točkami na desetem mestu, Jezero Medvode z 11 točkami so na dvanajstem, Calcit Kamnik z 8 pa na trinajstem mestu.

Zanimivo je bilo tudi na nogometnih igriščih Gorenjske, kjer so se v prvi in drugi gorenjski nogometni ligi odigrale tekme 9. kroga. V prvi gorenjski ligi so za presenečenje poskrbeli

nogometaši Britofa, ki so ugnali vodilni Šobec Lesce. Rezultati: Jesenice : Velesovo 0 : 1, Britof : Šobec Lesce 1 : 0, Visoko : Niko Železnik 3 : 1, Bled Hirter : Žiri 4 : 0, Ločan Škofja Loka : Bohinj 0 : 2 in Naklo : Bitnje 0 : 0. V vodstvu ostaja Šobec Lesce z 22 točkami, točko manj ima na drugem mestu Bled Hirter, tretji pa je Velesovo z 14 točkami. V drugi ligi Gorenjske je za presenečenje poskrbel Kondor Godešič, ki je na gostovanju premagal najstarejši klub na Gorenjskem. Rezultata: Preddvor : Polet 3 : 0 in FC Podbrezje : Kondor Godešič 1 : 3. Vodi DLN z 14 točkami, dve manj ima na drugem mestu FC Podbrezje, tretji pa je Kondor Godešič z 11 točkami.

Kaznovani za napake

JOŽE MARINČEK

Kranj – V Internacionalni hokejski ligi so Kranjčani v soboto gostovali pri HC Neumarkt Riwega in doživeli visok poraz, saj so jih domačini premagali kar z 9 : 0. Team Jesenice je gostoval pri Mariboru in bil boljši z 2 : 7. HK MK Bled je gostoval pri EHC Palaoro Lustenau in bil poražen s 7 : 0.

V devetem tekmovalnem dnevu, ki je bil na sporedu že v nedeljo, je Triglav v ledni dvorani Zlato polje gostil HC Gherdeno. Kranjčani so moral priznati premoč italijanskega moštva, ki je zmagal s 3 : 4 (0 : 1, 1 : 0, 2 : 3). »Sobotni visok poraz je boleč. Nastopili smo oslabljeni, naleteli pa smo na izredno dobrega nasprotnika, ki je kaznoval vse napake. Današnjo tekmo smo odigrali v celotni postavi. Fantje so se

dobro borili, pokopale pa so nas tri katastrofalne napake. Popraviti moramo izkoristek priložnosti, saj bomo le tako začeli zmagovati,« je po nedeljski tekmi povedal trener Triglava Gorazd Dri-novec.

HK MK Bled so včeraj gostovali v Meranu in doživeli poraz z 10 : 1. V Zalogu sta se pomerila domači Playboy Slavija in Team Jesenice, boljši pa so bili hokejisti iz Zaloga, ki so zmagali s 4 : 2. V Mariboru je Maribor z 9 : 4 ugnal Celje.

Z 22 osvojenimi točkami na lestvici INL vodi Neumarkt Riwega, Playboy Slavija je z 18 točkami šesta, Team Jesenice so z 12 osvojenimi točkami na desetem mestu, Triglav z enakim številom točk pa je enajsti. Maribor z 3 točkami drži 13. mesto, Bled pa je z le 1 točko na zadnjem, 15. mestu.

Prvi točki za Katarino Lavtar

Kranj – Minuli konec tedna je po tradiciji prvo veleslalomsko preizkušnjo sezone svetovnega pokala v alpskem smučanju gostil avstrijski Sölden. V soboto so najprej tekmoval smučarke, med njimi tudi tri Slovenke. Največ smo pričakovali od Tine Maze, ki pa se ji nastop ni posrečil in je osvojila 18. mesto. Medtem ko je Ilka Štuhec odstopila, pa si je prvi točki v svetovnem pokalu z 29. mestom priborila Katarina Lavtar. »Zadovoljna sem z uvrstitvijo med trideset, lahko pa bi bilo še boljše. Dobila sem malo dodatne samozavesti, ki mi bo pripomogla za naprej,« je povedala Katarina. Na ženski preizkušnji je sicer zmagala Švicarka Lara Gut, medtem ko je bil v nedeljo med moškimi najboljši Američan Ted Ligety. Niti Janez Jazbec niti Žan Kranjec se nista uvrstila med najboljših trideset. »Seveda smo ciljali na finale, toda progta tega na žalost ni dopuščala. Zadnja številka, ki se je uvrstila v finale je bila 34, naša smučarja pa je prehitel samo en tekmovalec, ki je startal za njima. Fanta sta napadla in dala vse od sebe, toda to ni bilo dosti. Na to smo se pripravili že prej, saj se zavedamo, da imamo visoke startne številke. Zdaj gremo na evropski pokal, kjer bomo izboljšali startne številke, potem nam bo nekoliko lažje,« je po tekmi povedal glavni trener moških ekip Miha Verdrik.

Gorenjca do prvih točk

Kranj – V soboto je bil v super balinarski ligi odigran drugi krog. Planina A. S. Ribnikar je na »domačem« balinišču na Trati gostila Rogaško Crystal in zmagala z 19 : 3, Lokatekst Trata pa je na gostovanju pri Anteni z zmago z 10 : 12 osvojila pomembne točke. Hrast je z 12 : 10 premagal Skalo, Luka Koper pa je zmagala na gostovanju pri Krimu s 4 : 18. Na lestvici z 6 točkami vodi Luka Koper, Planina A. S. Ribnikar je s 3 točkami na četrtem mestu, kolikor jih ima tudi Lokatekst Trata na šestem.

Jerebova in Kopač prvaka v maratonu

Ljubljana – Slovenskega tekaškega praznika se je letos udeležilo kar 19.335 tekačev in tekačev. Volkswagnov ljubljanski maraton je bil, kot običajno, razdeljen na dva dela: sobota je bila namenjena otrokom z Lumpi tekmo, osnovnošolcem in dijakom, otrokom s posebnimi potrebami, novost pa je bil štirikilometrski tek za vse Ljubljančane in ljudi dobre volje. Vrhunec se je seveda zgodil v nedeljo, ko so se pomerili maratonce na 42,159 kilometra, polmaratonci in »četrtrmaratonci«. V najzanimivejšem teku je zmaga in 12 tisoč evrov nagrade pripadla etiopskemu tekaču Wami Mulugeti s časom 2.10:26. Med ženskami je bila najhitrejša Kenijka Caroline Chepkwony s časom 2.27:27. Slovenci so se na ljubljanskem maratonu pomerili tudi za državne naslove. Naslova državnih prvakov sta osvojila Hotaveljčan Anton Kosmač (2.24:57), ki je bil s tem deveti v skupnem seštevku, in Žirovka Žana Jereb (2.42:09), ki je v cilj pritekla kot sedma.

Stoterica loških šolarjev najboljša

VILMA STANOVNIK

Ljubljana – Ljubljanski maraton je bil odlično obiskan ne le v nedeljo, temveč tudi v soboto. Tako je v kategoriji promocijskih šolskih tekov (1.–5. razred) teklo kar 1232 dečkov in 1059 deklic, v kategoriji osnovnošolskih tekov 810 dečkov in 915 deklic.

Iz Osnovne šole Ivana Groharja Škofja Loka je sodelovalo več kot sto učencev in učenk, ki so ob koncu šolskih tekov spet dvignili pokal za osvojeno ekipno 1. mesto.

»Ekipo sestavlja 12 tekačev, po en najbolje uvrščeni učenec in učenka v vsaki kategoriji in štirje preostali najbolje uvrščeni tekmovalci iz posamezne šole, ne

Tekači iz Osnovne šole Ivana Groharja so si znova zaslužili največji pokal za ekipno prvo mesto.

glede na kategorijo in spol. Na šoli smo ponosni, saj so naši učenci znova nastopili

izjemno uspešno,« je po prireditvi povedal ravnatelj Osnovne šole Ivana

Groharja Marko Primožič, tudi sam navdušen športnik in profesor športne vzgoje.

Z nožem v trgovino

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjske policiste je v petek popoldne poklicala prodajalka in naznanila, da je na Škofjeloški cesti v Stražišču pri Kranju moški, katerega so v njihovi trgovini zalotili pri tatvini, potem pa je zamaskiran stal pred trgovino in v rokah držal nož. Policisti so se hitro pripeljali do tja in prijeli 21-letnega moškega iz okolice Škofje Loke, ki je bil dejansko zamaskiran in oborožen z nožem. Mladenič ukazov policistov, naj nož

spusti, ni upošteval, policistom se je celo uprl, zato so ga s prisilnimi sredstvi obvladali. O njegovem ravnanju so obvestili preiskovalno sodnico in državno tožilko.

Policisti so 21-letnika v kasnejšem postopku obravnavali zaradi nasilnega in drznega vedenja, zaradi prekrškov o javnem redu in miru ter uporabe nevarnega predmeta pa izdali plačilni nalog z globo 792 evrov. Zaradi tatvine ga bodo tudi kazensko ovadili. Nož so mu seveda zasegli.

Umrla v nezgodi s traktorjem

Škofja Loka – V soboto dopoldne se je v okolici Škofje Loke pri delu smrtno ponesrečila domačinka. Kot poroča Policijska uprava Kranj, je 78-letni traktorist pri delu s traktorjem s prikolico tako hudo poškodoval partnerko, da je na kraju nezgode umrla. Policisti še preiskujejo okoliščine nezgode zaradi suma, da je bilo z dejanjem traktorista storjeno kaznivo dejanje zoper življenje in telo.

Na avtocesti se je prevrnil na streho

Kranj – V soboto popoldne se je na gorenjski avtocesti med izvozoma Kranj vzhod in Kranj zahod zgodila huda prometna nesreča, v kateri sta se udeleženca hudo ranila. Ura je bila pol treh, ko sta se 78-letni Jeseničan in osem let mlajša sopotnica z osebnim vozilom peljala v smeri Podtabora. Policisti so ugotovili, da je voznik zaradi neupoštevanja pravil varne vožnje na prehitevalnem pasu najprej trčil v kovinsko varovalno ograjo, potem izgubil oblast nad vozilom in se prevrnil na streho. Poklicni gasilci iz Kranja so s tehničnim posegom iz vozila rešili ponesrečenca ter pomagali reševalcem Nujne medicinske pomoči Kranj pri njeni oskrbi in prenosu v reševalni vozili. Kraj nezgode so tudi zavarovali, vozilo postavili na kolesa in očistili razlito motorne tekočine na cestišču. Hudo ranjena udeleženca so z rešilnim vozilom odpeljali v bolnišnico. Policisti so o nesreči zaradi suma storitve kaznivega dejanja zoper varnost javnega prometa obvestili dežurni preiskovalno sodnico in državno tožilko.

Voznika in sopotnico z Jesenic so iz prevrnjenega zverženega avtomobila rešili kranjski poklicni gasilci. / Foto: Matic Zorman

Pred lokalom pretep, v njem pa so kadili

Trstenik – V soboto okoli 2.20 je 22-letnik iz okolice Kranja pred gostinskim lokalom na Trsteniku udaril oškodovanca in ga laže ranil. Policisti so ga zato oglobili s 334 evri. Kazen pa se obeta tudi gostincu, saj bodo policisti ugotavljali njegovo odgovornost pri izvajanju predpisov o javnem redu. Kot pojasnjujejo, odgovorna oseba v gostinskem lokalu policiji namreč ni naznanila kršitve javnega reda in miru, čeprav zakon to veleva, poleg tega so policisti še ugotovili, da se je v lokalu kadilo, prekoračen pa je bil tudi obratovalni čas. O slednjih dveh kršitvah so obvestili zdravstveno in tržno inšpekcijo.

Med pogovorom so jo okradli

Breg ob Savi – V petek popoldne so neznani storilci na Bregu ob Savi pristopili do starejše občanke in jo povprašali po krompirju ter jo s tem toliko zamotili, da so ji ukradli zlatnino in denar. Kot je povedala policistom, so se odpeljali s temno zelenim osebnim avtomobilom znamke VW Passat ljubljanskega registrskega območja.

Na pokopališčih tudi tatovi

O izbruhu tatvin plemenitih kovin na pokopališčih smo letos že poročali, v predprazničnih dneh, ko lastniki množično urejajo grobove, pa so policisti znova prejeli več prijav tatvin na pokopališčih.

SIMON ŠUBIC

Kranj, Cerklje – Samo minuli konec tedna so policisti obravnavali tatvine različnih predmetov z devetih grobov na mestnem pokopališču v Kranju, na cerkljanskem pokopališču pa je z enega groba izginil polmetrski medeninast kip, s treh pa bronasti kipci Marije. Že pred omenjenimi kraji pa so gorenjski policisti obravnavali štirinajst podobnih tatvin, je pojasnil Bojan Kos s Policijske uprave Kranj: »V obravnavanih kaznivih dejanjih so storilci na različne načine odtujevali predmete z grobov, bodisi z rezanjem, trganjem, odvijanjem in podobno, s čimer so povzročili tudi škodo na grobovih, pokrivalnih ploščah in nosilnih delih spomenikov oziroma na drugih objektih. Najpogosteje so bili odtujeni medeninasti in bronasti predmeti, vaze, kipci, torej predmeti, ki so storilcu lažje dosegljivi in jih je mogoče tudi prodati na trgu surovin.«

Pred tatovi je grobove zelo težko zavarovati, ker so

Zadnji konec tedna so tatovi »obiskali« kar trinajst grobov v Kranju in Cerkljah. / Foto: Matic Zorman

pokopališča dostopna vsakomur, običajni obiskovalci pa so večinoma pozorni samo na grobove, ki jih obiskujejo oziroma zanje skrbijo. Edina učinkovita preventiva je pogosto obiskovanje grobov, s čimer se tudi morebitna tatvina hitro zazna. Lastniki grobov pa lahko zato poskrbijo, da policiji olajšajo preiskovanje teh dejanj. »Predmete na grobovih in spomenikih naj fotografirajo, saj bodo policisti s temi dokazi laže identificirali odtujene

predmete in jih povezali s točno določenim krajem kaznivega dejanja in oškodovancem. Poleg tega naj bodo tudi pozorni na nezakonita ravnanja in naj vedno, ko sumijo, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, o tem čim prej obvestijo policijsko postajo ali pokličejo na intervencijsko številko 113. Do prihoda policistov na kraj naj ničesar ne prijemajo ali premikajo, da se ne bi poškodovale ali uničile sledi, ki bi lahko pripeljale do odkritja storilca

kaznivega dejanja. Posebej pozorni naj bodo lastniki grobov v zimskem času, ko so grobovi pod snežno odejo,« svetuje Kos. Seveda je zelo dobrodošlo, da obiskovalci pokopališč prijavljajo tatvine tudi, če sami niso oškodovani, ampak drugi lastniki grobov.

»Ker je aktivnost tatov na pokopališčih usmerjena večinoma na vrednejše predmete, naj spomnimo, da je mogoče te predmete nadomestiti tudi z drugimi, manj zanimivimi materiali, vendar z enako spominsko, sporočilno in uporabno vrednostjo,« še pravi Kos in ob tem opozarja tudi na nevarnost tatvin iz avtomobilov na pokopaliških parkiriščih. »Svetujemo, naj ljudje zavarujejo svoje premoženje in naj vrednejših predmetov ne puščajo v vozilih. Vrata naj zaklepajo, okna pa zapirajo. Vrednejših predmetov naj ne razkazujejo, predvsem pa naj imajo svojo lastnino ves čas pod nadzorom. Pozorni naj bodo tudi na neznanca, ko ti pristopijo do njih ali jih ogovorijo,« pravi.

V požaru uničenih devet stanovanj

◀ 1. stran

»Vsi so prostovoljni gasilci in so takoj prevzeli nadzor nad evakuacijo, ki je zato potekala izredno mirno, kot bi šlo za vajo,« je razložil. Z ognjem se je po besedah vodje intervencije Bogdana Potočnika iz Centra požarne varnosti Domžale spopadlo 140 poklicnih in prostovoljnih gasilcev iz Domžal in okolice, z gasilskima avtostavama so jim na pomoč priskočili tudi poklicni kolegi iz Kranja in Ljubljane. Skupaj s štabom Civilne zaščite občine Domžale in njenimi službami je v intervenciji sodelovalo skupaj okoli dvesto pripadnikov reševalnih enot. Požar so gasili uro in pol, delo je gasilec oteževal veter, na pomoč pa so sprva poklicali tudi helikopter Slovenske vojske, a jim je požar še pred njegovim prihodom uspelo pogasiti samim. Nihče od stanovalcev ni bil ranjen, so pa z ljubljanske policijske postaje sporočili, da je zdravniško pomoč potreboval eden od policistov, ki se je ob evakuaciji stanovalcev najdlje zadržal v notranjosti bloka in se je nadihal dima. V ljubljanskem Kliničnem centru so ga obdržali na opazovanju.

Vzrok požara uradno še ni znan, saj preiskovalci še niso končali dela. »Po laični oceni in mnenju preiskovalcev so možni trije vzroki za nastanek požara: požig, samovžig in vzdrževalna dela, ki so ravno tedaj potekala na strehi in prikaterih so uporabljali tudi odprti ogenj. Prva dva vzroka lahko skoraj gotovo izključimo, tako da najbrž ostaja samo tretji razlog. Toda uradne ugotovitve kriminalistov in forenzikov še niso znane, zato raje počakajmo. Nas, torej občino, ta trenutek vzrok požara niti ne zanima, saj se moramo ukvarjati z odpravljanjem posledic nesreče in oskrbo oškodovanih stanovalcev,« je povedal domžalski župan. Ker je devet stanovanj popolnoma uničenih, še dve stanovanji v 10. nadstropju pa sta začasno neveljavni, morajo za 34 ljudi poiskati začasna bivališča. »Štirje občani so nam za njihovo nastanitev že ponudili svoja stanovanja, v ta namen bomo lahko začasno uporabili tudi občinska stanovanja, ki smo jih ravno dali na razpis za neprofitno najemnico. Devetim družinam, ki so ostale brez stanovanj, bo center za socialno delo podelil tudi

Župan Toni Dragar (desno) in vodja intervencije Bogdan Potočnik / Foto: Primož Pičulin

finančno pomoč, ki za štiričlansko družino znaša okoli tisoč evrov na mesec, prejemale pa jo bodo lahko pet mesecev,« je še dejal župan Dragar in zaprosil vse, ki imajo to možnost, da pomagajo ali z denarjem (Rdeči križ, št. TRR SI56 0230 0001 0083 262 – sklic: POMOČ V POŽARU; študentski klub Domžale, št. TRR SI56 0230 0001 6396 992 – sklic: 01230, prispevki za žrtve požara) ali materialno. Prizadete družine potrebujejo predvsem oblačila in obutev, tudi za otroke od 3 do 9 let, šolske potrebščine ipd. Po županovih besedah bo v ponedeljek domžalski

občinski svet poročilo o požaru in sanaciji škode obravnaval na izredni seji, ko bodo odločali tudi dodatnih sredstvih, ki jih bo v pomoč pri sanaciji namenila občina.

Lastniki stanovanj so včeraj sanacijo pogorišča spremljali z bližnje zelenice, kjer so šotor postavili domžalski taborniki Roda skalnih taborov, ki za prizadete kuhajo čaj in kavo ter po en topel obrok na dan. Lastniki so si v spremstvu električarja in predstavnika zavarovalnice svoja stanovanja tudi že lahko ogledali. Posledice požara si je včeraj ogledal tudi obrambni minister Roman Jakič.

Zadnje čase sem iz povsem različnih virov zaznal sporočilo, da so sodobni ljudje žejni dobrih zgodb. Sredi vse hitrejšega tempa in pod težo raznih banalij radi prisluhnemo zgodbam, ki so res enkratne in iz drugačnih časov. Taka je tudi ta, ki jo beremo na naslednjih straneh.

Franja, res enkratna zgodba

MIHA NAGLIČ

Zgodba Franje se začne novembra 1943. Nemci sprožijo veliko ofenzivo, v svojem jeziku ji dajo ime Traufe. Kap. Pa ne srčna. Gre za tisto kap, za katero pravi pregovor: z dežja pod kap. Nemško: Vom Regen in die Traufe kommen. Kako pomembno. Primorsko ljudstvo je po kapitulaciji Italije že dva meseca uživalo v svobodi, potem pa je nenadoma prišlo z italijanskega dežja pod nemško kap. V osvobodjenem Cerknem je bilo takrat vse polno ranjencev. Dobili so tudi novega zdravnika. Na dan vseh svetih je 31. divizija v Žireh »mobilizirala« doktorja Viktorja Volčjaka, takratnega žirovskega zdravnika. Partizansko poveljstvo se je pred grozečo nevarnostjo odločilo, da ranjence na pragu zime umakne v gorenjske gozdove, skozi Davčo na Jelovico. A to je bila velika napaka. Med potjo in nošenjem so skoraj vsi ranjenci pomrli

Preden so šli na to kalvarijo, so se vprašali, kam z viški zdravil in opreme. Predvsem pa, kam z zelo hudim ranjencem, ki ne bi preživel niti najmanjšega premikanja. Iz zadrege jih je rešil Janez Peternej, gospodar pri Podnjivču v Dolenjih Novakih. Pokazal jim je naravno skalnato votlino v težko dostopni soteski Pasice blizu svojega doma in tja so spravili vse, česar niso mogli ponesti s seboj. »Ime Janeza Peternejja bi morali zapisati v kroniko bolnišnice Franje z zlatimi črkami,« je v svojih spominskih zapisal doktor Volčjak. Njegovo pa tudi, dodamo mi. Ko so se vrnili z Gorenjske, je bilo v grapi nedotaknjeno vse, kar so vanjo skrili, tudi najtežji ranjenec je še živel. Tedaj se je doktorju Volčjaku porodila »odrešilna zamisel«: Kaj pa, če bi zasilno bolnišnico zgradili kar

v tej grapi!? Zamisel je preveril tako, da je v grapo popeljal bolničarja Rudija Katrašnika Gašperja, gorenjskega fanta, ki je bil doma z Jamnika nad Kropo. Sledil je naslednji pogovor. »Gašper, kaj misliš, kako bi bilo z nami, če bi zadnje ofenzivo prebili tukaj v soteski?« »Dobro, če bi bili pri miru in če bi imeli zadosti hrane,« je odgovoril bolničar, ne da bi dosti razmišljal. Zdravnik: »Kaj misliš, Gašper, ali bi človek lahko živel v tej vlažni, hladni votlini?« »Dolgo ne,« se je odrezal Gašper. »Kaj pa, če bi zgradili tukaj spodaj v hudournikovi soteski barako, sem, v votlini pa bi se vsi skupaj zatekli le v sili?« – »Že, a kam bi postavili temelje? Dno soteske je ozko in vegasto.« – »Saj bi bila baraka lesena,« je odvrnil zdravnik in ugotovil, da je fant stvaren in temeljit. »Še mi je njegova melodična gorenjska govornica božala uho, ko sva se vračala. Odločil sem se pri sebi, da bo Gašper prvi bolničar v bolnišnici v grapi.«

Po tem pogovoru so začeli pod vodstvom doktorja Volčjaka uresničevati to odrešilno zamisel in nekaj dni pred božičem, 23. decembra 1943, so v prvo barako prinesli prvih sedem ranjencev. Nadaljevanje je bolj znano, v soteski Pasice je nastala prava partizanska bolnišnica, preživela je vso vojno, po vojni pa postala prvovrsten zgodovinski spomenik, vpisana je tudi na poskusni seznam svetovne dediščine pri Unesco. Večkrat je bila resno ogrožena; med vojno dvakrat napadena, a ne osvobojena; po vojni večkrat ogrožena od naravnih nesreč, 1989 je sotesko zasul kamniti plaz, najhuje pa je bilo 18. septembra 2007, ko je silovita povodenj razdejala kar 13 od 14 barak in odnesla tudi veliko originalnega inventarja. Leta 2013 je ta spomenik v znamenju trojnega jubileja: sto let je že od rojstva njenih najbolj znanih zdravnikov, doktorja Volčjaka, ki jo je ustanovil, in doktorice

Franje, ki jo je najdlje vodila in ji dala ime, sedemdeset let je od začetka njenega delovanja.

Fenomena Franje nikakor ne poosebljata le njena najvidnejša zdravnik. V Wagnerjevem jubilejnim letu bi lahko rekli, da je tudi Franja nekakšen Gesamtkunstwerk, celostna umetnina. Velika in enkratna zgodba, ki so jo spisali vsi, ki so v njej nastopali, med vojno ranjenci in tisti, ki so jih zdravili, oskrbovali in varovali, po vojni vsi, ki so za ta spomenik skrbeli in ga po katastrofi 2007 v celoti obnovili. Kakor v vsaki veliki drami so tudi v tej poleg »pozitivcev« nastopali tudi »negativci«. Med vojno to niso bili le Nemci, ampak tudi posamezniki v partizanskih vrstah; takšna sta bila komisarja, ki sta poletu 1944 s svojimi ovadbami sprožila mučno preiskavo proti obema zdravnikoma, v kateri je k sreči zmagal razum, a bi se lahko zgodilo tudi, da ne bi.

Pri Gorenjskem glasu Franji in njenim obletnicam v celoti posvečamo ta snopič Snovanj. Zasnoval sem ga podpisani in poleg tega uvodnika naredil tri pogovore. Eden je pravi, z zgodovinarko Milojko Magajne, ki vodi Cerkljanski muzej in skupaj s Cerkljanko Ivano Leskovec, direktorico Mestnega muzeja Idrija, tvori današnji duo na čelu bolnice. Ivana in Milojka sta današnji predstojnici bolnice, vodilni franjevki. Dva intervjuja pa sta nepravda, umišljena. Naredil sem ju z obema zdravnikoma stoletnikoma, njuni odgovori so pravi, navedeni dobesedno po njunih natisnjenih besedilih, sam sem jim priredil le ustrezna vprašanja. Na zadnji strani sem pogovorom dodal članek o ljubezni v Franji; ta priča, da je bila tudi v tistem hudem vojnem času ljubezen naposled močnejša od sovraštva, človeškost močnejša od nečloveškosti

Zgodba Franje je enkratno pričevanje o zmagi človeškosti nad silami neobrzdane narave in zla, ki je v ljudeh. Taka naj tudi ostane, taka pričevanja so nam vedno potrebna, v precepu med silami dobrega in zla smo tudi danes.

Obisk delegacije italijanske veteranske organizacije A.N.P.I. v Franji 13. 6. 2011; z leve: Tomaž Pavšič, Milojka Magajne, Ivana Leskovec in njihovi gosti / Fototeka Cerkljanskega muzeja

Partizansko bolnico Franjo je ustanovil gorenjski rojak, doktor Viktor Volčjak, bil je tudi njen prvi predstojnik. Zanimivo je brati, kako se je odločil za gradnjo bolnice v skriti soteski in kako je pozneje med vožnjo v Franjo zapeljal naravnost v nemško kolono ...

Bolnišnica v soteski, odrešilna zamisel

DR. VIKTOR VOLČJAK (1913–1987), ZDRAVNIK, USTANOVITELJ BOLNICE FRANJE

MIHA NAGLIČ

Doktor Volčjak, ste pred Franjo vedeli, kakšen bi bil idealen kraj za partizansko bolnišnico?

»V tistem času nihče od zdravstvenih delavcev na Cerkljanskem niti malo ni vedel, kaj se dogaja v kočevskih gozdovih, kakšna je tam skrb za ranjence. Severno od nas je deloval dr. Edvard Pohar kot sanitetni referent Gorenjskega odreda. Imel je manjše bolnišnice pod Storžičem, na Mežakli in na obronkih Jelovice. Južno, ob izviri Idrijce, je po svoje snoval dr. Aleksander Gala nekaj podobnega kot na Dolenjskem in Notranjskem, a mi o tem ničesar nismo vedeli. Idealen kraj za skrito gozdno partizansko bolnišnico naj bi ustrezal mnogim pogojem, ki jih kar v eni sapi naštejemo: strnjen in obširen gozd iglavcev z močno podrastjo; razgiban svet; tla propustna, vendar ne preveč skalovita, da bi se dalo skopati v zemljo zaklonišča; tekoča voda v bližini, v primerni razdalji pa dosti dobrih ljudi; in končno najodločilnejše: čim dlje od sovražnikov. Takšnih idealnih krajev najbrž sploh nikjer ni. Oblikovali so se v željah zdravstvenih delavcev, ko so ti že imeli za sabo hude preskušnje neustreznih terenskih okolnosti in svojega ravnanja. Cerkljansko je predalpski svet, močno razčlenjen, vode je v izobilju, gozdov pa ni zadosti in še ti so degradirani, kot se strokovno izražajo gozdarji.«

Kaj pa na Gorenjskem, tam ni bilo kraja, primerne za bolnišnico?

»Od Cerkljanskega na sever je 'najdaljša vas na svetu' Davča, tam je več mešanih gozdov z močnejšo podrastjo, vode je dovoli – a kaj, ko je na vsakem griču

Doktor Viktor Volčjak med vojno / Fototeka Cerkljanskega muzeja

domačija. Onstran Selške Sore se širi visoka planota Jelovica z mogočnimi gozdovi skoraj brez podrasti, temna in mrzla, z malo vode, a za nameček – kar smo kasneje ugotovili – še sprehajališče nemških enot. Ko smo se novembra 1943 po nemški ofenzivi vrnili na Cerkljansko in ugotovili, da je votlina, v katero smo skrili medicinske pripomočke, ostala nedotaknjena, smo sprejeli to spoznanje kot namig sreče. Prva in najskromnejša zamisel je bila: v ozki in težko dostopni soteski z zemljepisnim imenom Pasice zgraditi leseno barako z ležišči za ranjence, nad njimi pod streho ležišča za osebje, zraven pa še kuhinjo. Kadar bo huda stiska, se vsi preselimo v naravne votline v stenah. V največji bomo skrili ranjence in vhod dobro zamaskirali, osebje pa se bo poskrilo v manjših votlinah in bomo že nekako preživeli. To, kar je v naslednjih mesecih nastajalo v ozki soteski Pasice,

se gradilo, rušilo in obnavljalo, ni bilo spočeto samo v eni glavi in ne opravljeno samo z nekaj pari rok. Vsi so sodelovali, vsakdo je dal svoj kamenček v mozaik snovanja bolnišnice Franje.«

Kako se je sploh porodila ta zamisel, da bi v divji grapi in pozimi uredili bolnišnico?

»Preden smo z ranjenci krenili na tvegano pot prek zasnežene Davče na Jelovico, smo se znašli v huđi zadregi, kam z ranjencem, ki ne bi prenesel trpljenja premika v tako težkih razmerah in še, kako skriti zdravila in obilne obvezilne pripomočke, da jih sovražnik ne odkrije pri ljudeh, ki so nam stori-li že toliko dobrega. Zadrege nas je rešil Janez Peternelj, kmet v Podnjivču. Pokazal nam je naravno skalnato votlino v težko dostopni soteski blizu svojega doma, kamor smo spravili vse, česar nismo mogli ponesti s seboj. Ime Janeza Peternelja bi morali zapisati v kroniko

bolnišnice Franje z zlatimi črkami. Njegov predlog o varnosti votline v grapi je še pridobil vrednost, ko smo se vrnili v ta kraj in ugotovili, da se sovražnik votline ni dotaknil. Spoznati skrivnost ozke soteske z naravnimi votlinami – tja me je vleklo, tja sva šla najprej z Janezom, ki jo je poznal kot svojo ožuljeno dlan. Mogočnost previsnih sten me je vrnila deset let nazaj, ko sem še hujše premagoval v Julijcih. Nekaj je bilo na dlani: ravnati tako, kot smo v novembrski ofenzivi, je pogubno; podobno se ne sme več ponoviti. Potegnili smo črto in obračun je bil porazen: toliko je bilo ujetih in nekaj zdravih fantov je padlo, da bi rešili ranjene tovariše; ti pa so po nekaj dneh, ko so bili že na varnem in v pravih rokah, umrli. Premik v neugodnih okoliščinah je za ranjenega usoden. Na štabu 31. divizije so pritiskali, naj zberem vse ranjence območja na enem mestu in naj odpravim vse divje bolnišnice, kjer ni ustreznega medicinskega osebja. A na koga naj se obrnem za odrešilno zamisel?«

In ste se obrnili na?

»Obrnil sem se na bolničarja Gašperja. Že po tem, kar sva skupaj doživela, sem vedel, da v tem fantu ne utripata dve srca: on mi ne bo govoril nečesa, kar bi jaz rad slišal, ampak bo neposreden in stvaren. On me bo spet postavil na trdna tla, če me bo zaneslo. Kadar sem pogledal njegove sinje oči, otroški nasmeh in krepko postavo, mi je vedno bilo, da bi si s takim tovarišem upal prenesti še hujše preizkušnje, kot so bile tiste sredi novembra. Povabil sem ga s seboj v sotesko. Govoriva o vsem mogočem, nič še ne o pravi stvari. Pregledujeva stene, previse in votline, dvigava se in spuščava. Usedeva se pred votlino, ki jo je pokazal Janez Peternelj. Previdno

začnem tipati: 'Gašper, kaj misliš, kako bi bilo z nami, če bi zadnje ofenzivo prebili tukaj v soteski?' – 'Dobro, če bi le bili pri miru in če bi imeli zadosti hrane,' je odgovoril, ne da bi dosti razmišljal. 'Kaj misliš, Gašper, ali bi človek lahko živel v tej vlažni, hladni votlini?' – 'Dolgo ne,' se je odrezal. 'Kaj pa, če bi zgradili tukaj spodaj v hudournikovi soteski barako, sem v votlino pa bi se vsi skupaj zatekli le v sili?' – 'Že, a kam bi postavili temelje? Dno soteske je ozko in vegasto.' – 'Saj bi bila baraka lesena,' sem odvrnil in ugotovil, da je fant stvaren in temeljit. Še mi je njegova melodična gorenjska govorica božala uho, ko sva se vračala. Odločil sem se pri sebi, da bo Gašper prvi bolničar v bolnišnici v grapi.«

Sprašujem se, ali današnji ljudje sploh še dojemamo veličino tega podviga?

»Nepoučeni obiskovalci še dandanes s težavo doumevajo, kako je v tej soteski živel in delalo štirideset članov osebja, kako so zmogli dajati zahtevno pomoč najhujše ranjenim partizanom in zavezniškim vojakom, ki jih je bilo vseh skupaj več kot petsto. Sprašujejo, kdo je vse to hranil, oblačil, dovažal gorivo in gradivo; sami pri sebi mislijo, a naravnost ne povedo vprašanju, ki si jih tako zastavljajo: 'Kaj ni mučna preteklost sedaj prirejena za občudovanje obiskovalcev? Če ni vse skupaj sploh lepa pravljica? Kako, da se druge, večje partizanske bolnišnice niso ohranile? Ali se o tej ne govori in piše vse preveč? Da ni pri tem nekaj podobnega, kot je s palačo izgubljene mikenske kulture v Knososu na Kreti, spretno prirejeno za sodobnega turista?' Res je, bolnišnica Franja je bila ustanova svoje vrste, precej drugačna od sorodnih – a tako so ustvarjale in tako obdržale raznotere okolnosti. Pred kapitulacijo

*Žena iz vasice
Reka ob Idrijci
doktorju
Volčjaku, 1944:
»Ui ste pa an
čudn partezán,
imate čó'rna
bráda, úoste se
z matúorjem u
nímšk kalúon.
Zdej nam pa še
šejnke dajete, ka
ih ni 'nkúod'or
za dabit.«*

POGOVOR

Snovanja

Italije česa podobnega ne bi bilo mogoče ustvariti. Takrat je bil pri Metodu v Logu, osemsto metrov od soteske, še logor italijanskih graničarjev. S trditvijo o bolnišnici svoje vrste hočemo predvsem poudariti, da so Franjo varovali ne samo iznajdljivi domačini in strogo izvajana vodila zakrivanja, temveč tudi obramba z oborožitvijo, ki je zadostovala za borbeno moč partizanskega bataljona. Izredno oblikovana geotektonika je dajala možnost za obrambo, ki se je dvakrat tudi obnesla. Izobilje tekoče vode je važen pogoj za higienske in življenjske potrebe ranjencev. Izredne razmere za bivanje pod strmimi, ponekod z rastlinskimi zagrinjalom preraslimi previsi krijejo prebivalce soteske pred pogledom od zgoraj; glas in dim nista izdajalska kot v drugih bolnišnicah. Tople obroke so pripravljali ob vsakem času, ker se je dim izgubljal med grmovjem in skalovjem. Bližina cest in prometnih poti je krajšala trpljenje ranjencev in nosačev. Te izredne prvine bolnišnice so nas tako prevzemale, da smo jo ljubosumno varovali: celo pred tistimi, ki naj bi jo jim že zaradi spodobnosti pokazali.«

Nevarna pot v Franjo

Januarja 1944 ste bili imenovani za šefa sanitete 9. korpusa, vodenje bolnice pa ste prepustili kolegici Franji Bojc in kmalu bolnico po njej tudi imenovali. Pozneje ste jo seveda še obiskovali. Nam lahko opišete enega takih obiskov?

»Zdravnica Franja je sporočila na štab 9. korpusa, naj pohitim na pomoč hudo ranjenemu partizanu v postojanki: ranjenec ima prestreljen spodnji del trebuha, prizadeta je sečna cev; poskus uvesti cevko v sečni mehur ni uspel, potreben bo operativni poseg. Stopil sem do obveščevalnega odseka, da poizvem, kako je na Cerkljanskem, ali sovražnik miruje in ali je cesta Dolenja Trebuša–Želin–Cerkno varna. Dobil sem odgovor: vse mirno, brez skrbi na pot! Ponujal se je lep spomladanski dan. Oprtan z veliko zdravniško torbo, sem sedel na motorno kolo. Sprva sem vozil počasi po strmini od Čepovana prek Kobilice do Dolenje Trebuše, posebno oprežno na ovinkih z živim peskom. Na cesti proti Želinu ob desnem bregu Idrije je voznja že lažja, misli uhajajo naprej in nazaj. Kakšno razkošje – partizan se vozi brezskrbno na motornem kolesu, jutri mogoče že v avtomobilu, sovražnik pa čepi v

dobro zavarovanih gnezdih in čaka na svoj pogin. Haha, prav mu je! Saj ni druge izbire, svoboda bo vsak čas tukaj, mogoče jo ugledam že za naslednjim ovinkom. V takih mislih sem si žvižgal svojo najljubšo pesem: Moj očka ima konjička dva. Še sedaj imam to navado, ne sicer v tako prešernem razpoloženju, temveč da odganjam dremavico za volanom.«

Potem pa se je voznja kar enkrat dramatično zapletla?

»V vasici Reka nedaleč od Želina sem prevozil križišče, kjer se cepi cesta proti Grahovemu v Baški grapi. Ženske, ki delajo na polju, mi z rokami poskušajo nekaj dopovedati. Ustavim vozilo, da bi stopil do njih – takrat pa zaslišim za seboj na cesti močno ropotanje težkega železja. Za pogovor z ženami ni časa, z rokami mi dajejo znamenja: beži, ubogi fant! Poženem, vendar kmalu zmanjšam hitrost. Pred sabo zagledam najprej del kolone, potem pa celo. Spredej predhodnica na motorjih, za njo trije tovornjaki. Križišču v Želinu se približujemo takole razporejeni: spredej nemška kolona, zadaj v zaščitnici tank, med njima pa moje skromno vozilo. Nemška kolona s predhodnico zavije na desno proti Idriji, jaz obrnem na levo proti Cerknemu. Nedaleč od

križišča ležita na cesti kurir in njegov konj. Plin, še več plina, motor zarohni proti Cerknemu. Vozilo ustavim šele v Logu pri Metodu in Katarini Mlakar, kjer smo partizani vedno dobrodošli. Katarina me sumljivo pogleda: 'Hadú zdílan ste uidet. Jelte, de bi an pažíerka žgajne?' – 'Ja, pretresen sem, cesta je slaba,' odgovorim.«

Kako pa je bilo tisto rajžo v Franji?

»Potem vse steče kot po maslu. Že pada mrak na sotesko Pasice, ko si z zdravnico Franjo umivava roke za operacijo. Lida se ubada z instrumentarijem, bolničarja Danilo in Jože pripravljata ranjenca na operacijo. Operativni poseg v ustrezni narcozi poteka brez večjih težav. Raztrgano tkivo odstraniva, drugi organ malo obreže, v rano vstaviva trak in jo spneva le z nekaj šivi. Po krajšem prizadevanju zdaj uspe tudi uvesti cevko po naravni poti v mehur.«

Ste tega pacienta še kdaj srečali?

»Dosti let pozneje, ob srečanju preživelih ranjencev in osebja bolnišnice Franje, je k meni pristopil mož zrelih let: 'Jaz sem tisti, ki ste ga operirali.' Gledal sem ga, kimal, kot da se spominjam včerajšnjega dogodka, a spominov in dogodkov nikakor nisem mogel povezati. Tako

se mi pogosto dogaja na srečanjih: poslušam, pritrjujem, a si ne drznem kaj dodati. Tokrat pa je pristopila ranjenčeva žena in me rešila negotovosti: 'Veste, tudi otroka imava'«

Kako pa ste se vozili nazaj na štab? Je bilo spet nevarno?

»Po tisti operaciji sem prenočil v postojanki. Drugega dne spet sedem na motorno kolo in med potjo povprašam na Komandi mesta Cerkno, kako je na cesti Idrija–Želin–Spodnja Trebuša, ali so kje opazili sovražnika. 'Nič, danes je vse mirno. Včeraj dopoldne pa je močno zavarovana nemška kolona s tankom v zaščitnici peljala mimo Želina, Reke, Podkojce na železniško postajo na Grahovem. Vračala se je popoldne.' – 'A tako!' Ko se bližam Želinu, zaostrim čutila. Kakih sto metrov pred križiščem ustavim, opazujem in prisluškujem. Nič sumljivega ne zaznam, vendar zapeljem skozi križišče s hitrostjo, kolikor jo dopusti oster ovinek, prek mostu in zavijem pri prvem odcepu na desno v vasico Reko. Rad bi se zahvalil vaščankam za uspešno 'partizansko pantomimo'. Vasica prvi hip sploh ne kaže znakov življenja. Najprej opazim skozi okenško šipo otroško glavico. Ključem ljudi, za otroško se pojavijo še materina glava. Žensko

Janez Peternej, Podnjivčan, ki je doktorju Volčjaku prvi pokazal sotesko, ki je postala zavetje bolnice Franje. / Fototeka Cerkljanskega muzeja

Rudi Katrašnik Gašper, bolničar, doma z Jamnika nad Kropo. Po pogovoru z njim se je doktor Volčjak odločil za gradnjo bolnice. Padel je 17. aprila 1944, rafal ga je zadel, ko je na rami nosil ranjenca, ki ga je skušal rešiti.

Navdušeni doktor Volčjak maja 1945, ko je izvedel, da je vojne konec. / Fototeka Cerkljanskega muzeja

pregovorim, da pride na dvorišče, pridružita se ji še dve sosedi. Povem jim, da sem včeraj vozil tod mimo in da so mi žene z opozorilnimi znaki rešile življenje. Sežem v torbo in izvlečem dve tablici čokolade, ki sta pred kratkim padli z neba. Ženske molčijo. Ko mi pogled ošine močno napet popek tretje žene, sežem še enkrat v torbo: 'Tole bo vašemu prišlo prav,' ponudim ji cucelj, najmanjši preostali delček zaloge iz neke 'osvojenega' lekarne. Zdaj se oglasi najzgovornejša: 'Ui ste pa an čudn partezán, imate čó'rna bráda, úoste se z matúorjem u nímšk kalúon. Zdej nam pa še šejnke dajete, ka ih ni 'nkúod'or za dabit.'« Hitim, dokler je cesta prazna.«

Doktor Volčjak, z vašimi besedami smo obudili spomin na čase pred sedemdesetimi leti. Kako drugačni so bili!

Avtorjev pripis.

Da ne bo nesporazuma: ta pogovor je seveda »umišljeni intervju«, nastal je z uporabo kapitalnega zbornika Partizanska bolnica Franja, ki ga je uredil in delno napisal dr. Viktor Volčjak, izdal pa Meštinski muzej Idrija, 1983.

»Franjo niso varovali samo iznajdljivi domačini in strogo izvajana vodila zakrivanja, temveč tudi obramba z oborožitvijo, ki je zadostovala za borbeno moč partizanskega bataljona. Izredno oblikovana geotektonika je dajala pogoje za obrambo, ki se je dvakrat tudi obnesla.«

Kaj imata skupnega doktorja Viktor Volčjak in Franja Bojc? To se ve: Partizansko bolnico Franjo, ki jo je doktor Volčjak ustanovil in poimenoval po svoji kolegici. Bila sta tudi istih let (oba rojena 1913), poleti 1944 pa skupaj po krivem obtožena in podvržena mučnemu zasliševanju ...

Tu bo poslej tvoj dom, tu boš delala

FRANJA BOJC BIDOVEC (1913–1985), ZDRAVNICA

MIHA NAGLIČ

Začniva z vašim prvim srečanjem z bodočo bolnišnico ... Kako je bilo, ko ste 2. januarja 1944 prišli v Cerklno in se prvič srečali z doktorjem Viktorjem Volčjakom?

»Bilo je že drugo novoletno jutro, ko smo prišli ob šestih v vojašnico v Cerklnem. Ob zgodnji uri je vladal še povsod mir in nekaj ur smo čakali, da se je prikazal brkat in bradat mož strogega videza, a blagih oči. Bil je doktor Volčjak. Pozdravil nas je in nas odpeljal v hotel Porezen, da si odpočijemo. Kakšno razkošje po osemnajsturni hoji! Celokupno okopal sem se. Ker mi je ostajalo do kosila še nekaj časa, sem si ogledala prijazno mestece. Obedovali smo v vojašnici. Tam sem spet srečala doktorja Volčjaka, ki mi je šepetaje zaupal, da grem po kosilu z njim naprej. Pred hotelom naju je čakal zapravljivec z medicincem Petrom, zalim mladim partizanom, ki sem ga bila spoznala že v Ribnici, ko mi je vozil ranjence iz bojev za Turjak. Kako majhen je ta svet! Bil je drzen voznik. Kolesa so zadržala po cesti in cestni vogali so kar švigali mimo nas. Ob mali deroci vodi smo se vozili proti hribom in ves čas me je bilo strah, da bomo zavozili s poti, da se nam bo snelo kolo, da se bomo prevrnili. Med potjo je bilo izrečenih le malo besed, vse je bilo zavito v skrivnost. Nemara je zahtevala to konspiracija pri delu s partizanskimi bolnišnicami. Mene je hudo dajala ženska radovednost, a sem se premagala in molčala tudi sama. Pri enonadstropni rdeči hiši z žago smo stopili z voza in se vzpeli po strmih bregu do dveh kmečkih domačij. Doktor Volčjak je stopil v prvo. Gospodinja je bila srednjih let, imela je nekoliko zagrenjen obraz, ki pa se ji je zvedril takoj, ko je zagledala zdravnika in Petra. Mene

Doktorica Franja med vojno, v uniformi / Fototeka Cerkljanskega muzeja

je seveda vprašujoče pogledala, zanjo sem bila nova. To je naša doktorica Franja, me je predstavil Volčjak. Poslej bo večkrat pri vas. Gospodinja me je še enkrat ocenjujoče pogledala. »Tako nobel in drobcena je,« je rekla. Drobnica sem bila zares. In v plašču iz kamelhara z velikimi žepi na zadrگو tudi gosposka na pogled, posebno med partizani in kmečkimi ljudmi.«

Kako pa ste doživeli prvo srečanje z bolnišnico in ranjenci?

»Tu bo poslej tvoj dom, tu boš delala, je nekam slovesno rekel doktor Volčjak. Ranjenci, bilo jih je kakih deset, so v en glas odgovorili na

smrad in trpljenje. Lepi in vzvišeni so ranjenci na spomenikih, kjer so uliti v bron, ali v junaških pesmih, kjer jih slave rime. Zdravnik vidi le prizadet organizem, razpadajoče tkivo, ki ga poskuša iztrgati smrti in vrniti življenju, trpečega človeka, ki mu, kolikor more, lajša bolečine. Vonj, ki spremlja gnojne rane, je zanj povsem naraven in razumljiv, zato sva ga z doktorjem Oražmom prav po ribniško poimenovala duhec. Tako zelo mi je prišel v navado, da sem z njim postavila diagnozo ob prvem ranjencu, ki je imel zaradi strelnih ran zagnjeno medenično kost in stegnenico. Tu je pa duhec, sem rekla. Tisti hip sem se zavedela napake, a je bilo že prepozno. Pogleda dveh bolničark sta me kar prestrelila. Izraza seveda nista poznali niti njegovega pomena in sta ga občutili kot grajo. V svoji drugi partizanski bolnišnici sem začela slabo in dosti truda je bilo treba in nekaj časa je moralo preteči, da sem popravila slab vtis.«

Z doktorjem Volčjakom sta ostala skupaj le kratek čas, a bil je lep čas?

»Najti pravi stik z ljudmi, zbujsati zaupanje pa od vsakega zahtevati, da opravlja svoje dolžnosti, je včasih težko. Doktor Volčjak je to znal. Ko smo oskrbeli ranjence in se sestali z osebjem, so se zbrali okoli njega kot prava družina. Bilo jih je osem, sami kmečki fantje, nekateri med njimi že stari partizani. Z doktorjem Volčjakom jih je še posebej družil spomin na dni, ko so gradili prvo barako v soteski. Zadovoljstvo jim je sijalo z obrazov, ko smo se menili, kako bodo zgradili še eno manjšo s prostorom za operacije. Bo meni, drobceni ženski, uspelo utrditi podobno veljavo, sem se spraševala. Bom znala voditi vsa ta dela? Bom zmogla kirurške posege pri ranjencih, ko nisem bila za to posebej usposobljena? Bilo me je kar

malo strah. Ko smo se vračali v Cerklno, je bil doktor Volčjak bolj zgovoren. Videla sem bolnišnico in prehodi-la pot do nje, zato mi je lahko opisal težave, ki me čakajo pri delu. Govoril mi je o konspiraciji, ki se je bilo treba držati. Bolnišnice nihče ni smel omeniti pred nikomer, niti ne pred kmeti, ki so vedeli, da so v soteski ranjenci. Pripovedoval mi je o oskrbi, za katero sta bila odgovorna terenska odbora v Novakih in v Cerklnem, a se bo morala prilagajati potrebam in možnostim. Doktorju Volčjaku so zaupali druge dolžnosti, odšel je za šefa sanitete pri korpusu.«

Poleti 1944 se je vaše vodene bolnišnice zapletlo. Zakaj?

»V bolnišnici Franji sem imela težave s komisarjem. Ker ni znal ali ni zmozel vseh svojih dolžnosti, mi je bil kaj malo v pomoč. Delo je moralo biti opravljeno, če naj bi življenje v bolnišnici teklo, kakor je treba, zato sem morala pogosto poleg zdravniških prevzeti tudi obveznosti, ki so sodile na komisarjevo področje. Ob evakuaciji ranjencev je izgubil živce, pa sem morala sama poskrbeti še za zavarovanje in konspiracijo, ko sem podpisala nekomu dovolilnico, je bil pa užaljen, ker je bilo na njej moje ime. Prepričan je bil, da mu jemljem ugled. V marsičem se nisva strinjala, hudo sva si prišla navzkriž zaradi njegovih metod zasliševanja kulturnika, vendar nikoli nisem razmišljala o teh nesoglasjih, ker me je preveč zaposlovalo delo. Kakor se je izkazalo pozneje, pa je naš komisar dosti tuhtal in komaj čakal priložnost, da mi pokaže svojo moč.«

Z doktorjem Volčjakom sta bila obtožena hudih reči in odvedena na preiskavo. Kako je bilo?

Poleti so naju z doktorjem iz korpusa obtožili hudih stvari. Delila sva podobno

»Najti pravi stik z ljudmi, zbujsati zaupanje pa od vsakega zahtevati, da opravlja svoje dolžnosti, je včasih težko. Doktor Volčjak je to znal. Ko smo oskrbeli ranjence in se sestali z osebjem, so se zbrali okoli njega kot prava družina.«

POGOVOR

Snovanja

usodo, saj so nama očitali enake grehe in naju hkra- ti tudi oprostili obtožb, ven- dar nimam pravice govoriti v imenu obeh. To so hude pre- izkušnje. Kako jih je prene- sel in kakšne sledi so mu pu- stile, ve doktor zase le sam. Mene niso zlomile. Niti za- trenutek se nisem prepusti- la obupu, ves čas sem bila prepričana, da resnica mora priti na dan. Nisem pa pre- nesla krivice brez bolečin, še danes vem za brazgotine, ki mi jih je pustila v duši.«

Kako ste v sebi doživljali to mučno zadevo?

»Tokrat sem prehodila drugo partizansko kalvarijo. Še zmeraj sem občutila strahote prve na Travnici gori, še zmeraj nisem prebolela bratove niti sestrine smrti, pa se je že zgrnilo name novo tr- pljenje. Bilo je toliko hujše, ker so mi ga prizadejali naši, tisti, ki sem verjela vanje, ki sem jim skušala pomagati po svojih močeh. Kalva- rija se je začela julija, ko so me vodili od oddelka do od- delka, od pograda do pogra- da in pozivali ranjence, naj povedo, kaj mi imajo očita- ti, naj naštejejo vse moje na- pake. Z vsakega pograda je strmelo dvoje začudenih oči. Ranjenci so bili osupli, zme- deni, prestrašeni. Vedeli so za skrb, ki sem jim jo po- svečala, pa so odgovarjali po svoji vesti. Dobro nas zdra- vi. Zelo skrbi za nas. Zado- voljni smo, da smo tu, za- kaj bi ne bili? Komisarju od- govori niso bili všeč. Nema- ra je pričakoval, da bo na- bral kup obtožb in postregel z njimi tistim, ki so pripra- vljali obtožnico. Neuspeh je bil kaplja pelina v zmago- slavje, ki ga ni mogel skriti. Na vsej tej dolgi poti od od- delka do oddelka je jahal ko- nja in posmehljivo pogledo- val name, ki sem hodila zra- ven peš. Vedela sem, kaj bi bil rad, v očeh je imel zapi- sano, pa sem ga poučila, da se je o meni zmotil v vsem. Misliš, da bom poskušala pobegniti, sem rekla. Ali da bom obupala in se pokonča- la sama? Nič takega se ne bo zgodilo. Vztrajala bom, do- kler ne pride vsa resnica na dan. Nekaj si je že slišal od ranjencev.«

Po preiskavi v bolnišnici in njenih dislociranih oddelkih so vas odvedli na štab korpusa. Kako je bilo takrat?

»Najtežje me je še čaka- lo. Zadnje dni julija so me z oboroženim spremstvom odgnali iz bolnišnice Fran- je na sedež korpusa. Spre- mljala sta me dva tovariša iz našega osebja s puškama na ramah in s pištolama za pasom, kakor se spremlja- jo obtoženci. Na brvi sem še

zadnjikrat s pogledom obje- la grapo, ki sem jo tako vzlju- bila in ji posvetila toliko na- porov in dela. Z roko sem poslala sodelavcem še za- dnji pozdrav, potem pa zbra- la vso voljo, da sem se pre- magala in zadržala solze. Pot je bila dolga in utrujajo- ča, a me tokrat vsaj nihče ni spremljal na konju. Vsi trije smo hodili peš, čas pa smo si krajšali z lahkotnim pomen- kom. Na korpusu me niso vtaknili v zapor, kot sem se bala. Ves čas sem svobodno živela na sanitetnem oddel- ku in delala v ambulanti, le javnemu tožilcu sem mora- la biti na voljo, da me je za- sliševal. Kakšno strahotno obtožnico je sestavil! Oči- tal mi je, da sem z netovari- škimi odnosom do osebja in ranjencev povzročila v upra- vi razdor, pri ranjencih pa

Bistvo tiste mučne preiska- ve ste doumeli šele po vojni. Kaj ste ugotovili?

»V letih po vojni se mi je razkrilo nekaj resnic, ki jih takrat še nisem slutila. Zato danes vem: tako se včasih sestavljajo obtožnice, ki jim botruje želja, obsodi- ti nekoga, pa naj je kriv ali ne, ko preiskovalca ne vodi pot k resnici, ampak postavlja besede tako, da vsaka kar najbolj bremeni obto- ženca. Ena od metod je bilo posploševanje. Negodova- nje namestnika divizijske- ga komisarja, da ga nismo obravnavali, hranili in ne- govali, kakor bi ga bili po njegovem morali zaradi vi- sokega položaja, in njegovo razpoloženje, da bi se v tako bolnišnico ne vrnil rad, je bilo prikazano v obtožni- ci kot nezadovoljstvo vseh

No, na koncu se je septem- bra 1944 vse dobro izteklo, vrnili ste se v bolnišnico in nadaljevali delo. Kakšen pa je bil zadnji dan v Franji, kdaj ste jo zapustili?

»V noči s petega na še- sti maj sva s Frenkom z av- tomobili zvozila ranjence v osvobojeno Gorico. V obeh vojaških bolnišnicah je osta- lo še dosti domačih stre- žnikov, medicinskih sester in zdravnikov, vendar smo morali zaposliti tudi naše osebje. Domačini so se vra- čali po opravljenem delu do- mov, naši so smeli v mesto le z vojaško dovolilnico. Nema- ra sem bila v tistih dneh pre- stroga, pri nekaterih že kar osovražena upravnica. Pre- malo sem razumela, da si mladi žele sonca, ki so ga v grapi pogrešali in ki je v Go- rici tako razsipalo s svetlo-

ki je imela okno na vrt in je bila zato še posebno prija- zna, sta ležala Mirko in Jane- zek, naša najmlajša ranjen- ca. Našla sem ju objokana. Kaj je z vama? Pošlji naju na- zaj v grapo, je med ihtenjem bruhalo iz Janezka. Tu bova umrla. Vse je tako čudno, tudi bolničarji so se spreme- nili. Dolgo sem sedela pri njiju, preden sem ju potola- žila. Janezkova slutnja se je uresničila, čez kakih deset dni so ga pokopali v osvobo- jeni Gorici, Marko pa je oz- dravel in še zmeraj rad pri- haja na srečanja v našo gra- po. Le nekaj dni sem ostala v Gorici, pa so me že pokli- cali v Trst. Vojna je bila kon- čana, partizanska leta so bila za nami, življenje v svobodi pa je steklo z naglico, ki so se ji nekateri težko privajali. Vsem se je mudilo in dogod-

Pod Novaki na Cerkljanskem, 8. januarja 1945; z leve: doktor Edvard Pohar, doktorica Franja Bojc, bolniška pomočnica Tončka Konobelj – Milica in Franc Konobelj – Slovenko, politkomisar SVPB Franja / Fototeka Cerkljanskega muzeja

strah, da bi bili še kdaj ranje- ni in poslani v našo bolnišni- co. Ker sem vztrajala, da se dosledno izpolnjujejo navo- dila političnega vodstva, naj vise ob naši zastavi zastave vseh treh zaveznikov ali pa samo naša, me je v imenu nekaterih gorečnežev, ki so hoteli vsiliti le sovjetsko, ob- tožil omalovaževanja zave- zniške zastave. Očital mi je, da se nisem v zadostni meri zanimala za potek zdravlje- nja, da nisem spraševala ra- njencev, kako so zadovoljni z zdravljenjem, s hrano in z bolniškim osebjem. Končno mi je očital še, da sem polit- komisarju bolnišnice jema- la avtoriteto.«

ranjencev, kot strah sleher- nega, da bi se moral še kdaj zdraviti v Franji. Razha- janje s komisarjem Duša- nom zaradi njegove nede- lavnosti, zaradi zanemar- janja dolžnosti in surove- ga zasliševanja kulturnika pa je bilo označeno kot raz- dor v upravi. Tako razmi- šljam danes, ko listam po obtožnici in po zapisnikih o zasliševanju. Takrat sem vedela samo za krivico, ki so mi jo prizadeli. Ob ne- pristranskem pravnem po- stopku bi se bila obtožnica že prvi dan sesula kot hišica iz kart, jaz pa sem dokazo- vala svojo resnico dolga dva meseca.«

bo in toploto, da je svoboda zanje vrvež prijaznega me- sta, sprehajanje po ulicah in pesem in smeh. Drugače je bilo z ranjenci. V prostornih sobah z velikimi okni, skozi katera je v obilju lila sončna svetloba, sem pogrešala pi- sane bolniške srajce, ki smo jih šivali iz rumenih, oran- žnih, zelenih in rdečih pa- dal, pogrešala sem naše po- grade in rjuhe. Tu je bilo vse belo, prostrano, in ljudje so se zdeli odmaknjeni. Pa tudi ranjenci so se spremenili, niso bili tako zgovorni kakor v grapi, ne tako zaupljivi. V očeh sem jim brala žalost, negotovost, skoraj strah. V sobici z dvema posteljama,

ki so se odvijali kakor v sta- rih nemih filmih, kjer igralci samo tekajo. Tako je bilo v Trstu, tako je bilo v Beogra- du in kasneje v Ljubljani «

Draga in spoštovana dokto- rica Franja, svojimi beseda- mi smo obudili spomin na čase pred sedemdesetimi leti. Kako drugačni so bili!

Avtorjev pripis. Da ne bo nesporazuma: ta pogovor je seveda »umišljeni intervju«, nastal je z uporabo avtobio- grafske knjige Ni neskonč- nih poti; napisala jo je Fra- nja Bojc-Bidovec kot pisma svojemu sinu, izdala založ- ba Borec, Ljubljana 1984.

»Poleti so naju z doktorjem iz korpusa obtožili hudih stvari. Niti za trenutek se nisem prepustila obupu, ves čas sem bila prepričana, da resnica mora priti na dan. Nisem pa prenesla krivice brez bolečin, še danes vem za brazgotine, ki mi jih je pustila v duši.«

Za Franjo je med vojno skrbelo njeno osebje: zdravniki, bolničarke, kuharice, intendanti, stražarji. Zdaj za spomenik skrbi ekipa Cerkljanskega muzeja, vodi jo domačinka in zgodovinarica Milojka Magajne.

Franja jih ne pusti ravnodušnih

MILOJKA MAGAJNE, ZGODOVINARKA, VODJA CERKLJANSKEGA MUZEJA

MIHA NAGLIČ

Cerkljanski muzej je oddelek Mestnega muzeja v Idriji, ki se v podnaslovu razlaga kot Muzej za Idrijsko in Cerkljansko. Ta muzej deluje od 1953, že šestdeset let. Kako dolgo pa že skrbite za Partizansko bolnico Franjo?

»Letošnje leto v našem muzeju mineva v znamenju obletnic. Poleg 60-letnice Mestnega muzeja Idrija smo se spomnili tudi 35-letnice njegovega oddelka v Cerknem. Ta je bil kot Oddelek NOB, ustanovljen tudi zaradi Franje, in sicer z nalogo, da poskrbi za zbiranje gradiva, povezanega s to partizansko bolnišnico, in zagotovi vodniško službo za njene številne obiskovalce. V sedemdesetih letih so jih namreč našli preko štirideset tisočletno. Muzej pa za Franjo skrbi že dobrih petdeset let, od 1. januarja 1963. 18. aprila, ob svetovnem dnevu nepremične dediščine, smo temu jubileju posvetili predavanje v sklopu Muzejskih srečanj v Cerkljanskem muzeju.«

Franja ima letos tri visoke okrogle obletnice: stoto obletnico rojstva ustanovitelja – dr. Viktorja Volčjaka, stoto obletnico rojstva zdravnice, po kateri je dobila ime – dr. Franje Bojc Bidovec in 70. obletnico začetka delovanja. Ste te obletnice kaj počastili? Se jih je spomnil tudi kdo drug?

»Tudi vseh teh obletnic smo se spomnili. V soboto, 25. maja, je na domačiji Čerinovih v neposredni bližini bolnišnice potekala spominska prireditev, ki smo jo ob podpori Občine Cerklje organizirali skupaj z organizacijo ZZB Idrija - Cerklje, Klubom prijateljev bolnic Franja in Pavla ter Društvom vojnih invalidov Severne Primorske. Udeleženci so nagovorili Jelko Kašča, predsednik Zveze borcev Idrija - Cerklje, Ivana

Milojka Magajne, zgodovinarica in vodja Cerkljanskega muzeja / Fototeka Cerkljanskega muzeja

Leskovec, direktorica Mestnega muzeja Idrija, in Samo Bevk, poslanec državnega zbora RS. V kulturnem programu so sodelovali Partizanski pevski zbor iz Ljubljane in člani KUD-a Cerklje. 27. septembra pa je v Cerkljanskem muzeju potekala predstavitev poštne znamke, maksimum karte in priložnostnega poštnega žiga, s katerimi je Filatelistično društvo Idrija počastilo sedemdeseto obletnico ustanovitve Partizanske bolnice Franja.«

Živi sploh še kdo od Franjevcev, ranjencev, ki so se v Franji zdravili, ali kdo od osebja bolnice?

»Od konca druge svetovne vojne je minilo že skoraj sedemdeset let, kar pomeni, da so med nami le še redki posamezniki, žive priče takratnega dogajanja. Žal zanesljivih podatkov nimamo, zato je težko navajati imena. Sem bila pa še maja letos v stiku z družino gospoda Mirka Rakuščka z Blejske Dobrave, nekdanjega stražarja, ki pa se spominske prireditve potem ni mogel udeležiti.«

Franja, kot jo poznamo danes, je bila osrednji objekt celega sistema bolnišničnih postojank (Objekt B), drugi so bile posejani vse naokrog, večji del na Gorenjskem, v Davči in na Jelovici. Je od teh drugih objektov sploh kaj ostalo? So dokumentirani na kak drug način?

»Pod upravo SVPB Franja je krajši ali daljši čas spadala še deset oddelkov, namenjenih lažjim ranjencem. Po vojni je bila vsa skrb namenjena ohranjanju glavne postojanke, zato se objekti, raztreseni na terenu, niso ohranili. Ohranjeni so arhivski dokumenti, v zborniku Partizanska bolnišnica Franja pa so zapisani tudi spomini ljudi, ki so delali ali se zdravili v teh oddelkih.«

Pravijo, da danes ljudi zanimajo predvsem zgodbe. V vašem primeru: ne le barake v soteski in njihov inventar, ampak zgodbe, ki jih v sebi skrivajo, vi pa jih veste in lahko poveste. Lahko eno od takih povzamete tudi v najinem pogovoru?

»Tega smo se zavedali tudi pri snovanju muzejske predstavitve, ki smo jo

pripravljali v času obnove. Na informativne table, ki obiskovalce spremljajo na poti in v barakah, smo vključili tudi kratke odlomke iz pripovedi ranjencev in osebja. Ker je pred vrati dan spomina na mrtve, vam bom povedala zgodbo o mlademu fantu, ki je umrl v Franji januarja 1945 in je epilog doživela lani. Bolnišnica v soteski Pasice je bila namenjena težjim ranjencem, od teh jih je 78 umrlo. Sprva so jih pokopavali na pokopališču v Novakih, kasneje pa na strmih pobočju tik pred vhom v bolnišnico. Grobove so skrbno zakrili. Vsakega umrlemu so v grob položili zapečaten stekleničko, v katero so shranili listek z njegovimi osebnimi podatki. Po vojni je bilo poskrbljeno za prekop umrlih, nekatere so odpeljali svojci, druge so pokopali v skupno grobnico na cerkljanskem pokopališču. Prepričani smo bili, da so grobovi ob poti v Franjo zgolj simbolnega pomena. Pa ni bilo čisto tako. Jeseni 2011 je oskrbnik Roman Obid pri rednih vzdrževalnih delih tik ob poti pod spominsko

ploščo posvečeno umrlim naletel na človeško kost. Stekli so potrebni postopki in lani spomladi so arheologi izkopali celoten skelet mladega fanta. Ob njem so našli tudi stekleničko z listkom, ki je plaval v tekočini. Odnesli smo jo v restavratorsko delavnico Arhiva RS, kje so stekleničko odprli, izvlekli listek in ga razvili. Čeprav je bil listek v precej slabem stanju, smo brez težav razbrali podatke, zapisane s pisalnim strojem. Šlo je za Vilija Rappla iz okolice Litije, ki se je, še ne petnajstleten, kot kurir pridružil partizanom. Januarja 1945 je bil ranjen v Gorenji Trebuši. Prinesli so ga v bolnišnico, kjer ga je operiral dr. Derganc, vendar je med operacijo umrl, star komaj 17 let in pol. Najverjetneje je, da njegovih posmrtnih ostankov pri prekopu leta 1946 niso našli. Ne bi mogli reči, da so ga pozabili, saj je njegovo ime vklesano v spominsko ploščo z imeni umrlih na nekdanjem pokopališču Franje. Poiskali smo svojce in se dogovorili, da ga pokopljemo v skupno grobnico padlih na pokopališču v Cerknem. Občina Cerklje je poskrbela, da so njegovo ime vklesali v kamen poleg drugih 366 imen padlih, ki počivajo na tem pokopališču. Nikoli ne bomo zagotovo izvedeli, kakšen splet okoliščin je botroval tej zgodbi.«

Res enkratna zgodba. Kako pa je s Franjo zdaj? Če prav vem, je lastnik spomenika Občina Cerklje in domnevam, da interesi občine niso zmeraj v idealnem soglasju z interesi muzeja oziroma muzejske stroke?

»Mislim, da ne bi mogli govoriti o razhajanjih, kar se tiče muzejske stroke. Navsezadnje je Mestni muzej Idrija letošnji prejemnik Bevkovega priznanja, najvišjega priznanja Občine Cerklje, za zgledno 50-letno upravljanje Partizanske bolnice Franja. Res pa je, da interesi nekaterih posameznikov v Občinskem svetu Občine Cerklje

»Približno tretjino vseh obiskovalcev predstavljajo otroci oziroma mladina. Današnji otroci ne vedo veliko o partizanih, so pa praviloma radovedni, sprašujejo in pogledajo za vsak vogal. Franja jih ne pusti ravnodušnih.«

POGOVOR

Snovanja

soglasju z interesi muzeja. Mislim, da je glavni problem v tem, da obravnavajo Franjo ločeno od druge nepremične dediščine. Naš muzej, kot ste uvodoma ugotovili, skrbi za vrsto spomenikov na Idrijskem in Cerkljanskem. Za nas so vsi enako pomembni, za vse smo dolžni enako skrbeti, ne glede na to kakšen je izkupiček od vstopnin. Zato menimo, da se v zvezi z upravljanjem spomenikov v Občini Cerklje ne moremo pogovarjati samo o Franji, ampak enakovredno tudi o Bevkovi domačiji v Zakojci in o muzejski hiši, ki sicer sama na sebi ni spomenik. Potrebna je dolgoročna upravljalvska pogodba za te objekte.«

Franja je bila med vojno ogrožena od sovražnika, po vojni pa ves čas od naravnega okolja, v katerem je in je po svoji naravi katastrofično, povzročilo je že več nesreč, med njimi dve večji: 1989 je sotesko zasul kamniti plaz, najhuje pa je bilo 18. septembra 2007, ko je silovita povodenj razdejala 13 od 14 barak

Se lahko po zadnji obnovi z gotovostjo zatrdi, da je spomenik zdaj varen?

»Ob zadnji obnovi so bili izvedeni nekateri ukrepi (gradnja pregrade za sotesko, poglobitev struge), ki naj bi ob rednih vzdrževalnih delih zagotavljali, da se podobna katastrofa ne bi mogla ponoviti. Vendar ste že sami ugotovili, da bolnišnica stoji v soteski sredi naravnega okolja, ki je samo po sebi nepredvidljivo.«

Obnova Franje je bila velik strokovni podvig in finančni zalogaj. Z gotovostjo in hkrati z nekoliko ironije lahko zatrdimo, da je bila obnova veliko zahtevnejša in dražja od postavitve izvirnega objekta?

»Prav gotovo, vendar so prvotni graditelji gradili iz nuje, v izrednih razmerah, niso razmišljali o gradbenih standardih in o tem, da naj bi ta objekt preživel desetletja. Šlo je zgolj za to, da ranjenim zagotovijo varno zavetje. Razmere in potrebe v času obnove so bile nekaj povsem drugega.«

Pred leti ste se potegovali, da bi Franja prišla na Unescov seznam svetovne dediščine. V prvem poskusu ste uspeli le delno, vpisani ste na poskusni seznam. Je vpis na prestižen stalni seznam še mogoč?

»Ne glede na izgubo večjega dela avtentične materialne dediščine, je partizanska bolnica Franja še vedno izjemen spomenik z veliko pričevalno in simbolno vrednostjo in kraj spomina. Vpis na seznam svetovne kulturne

dediščine je mogoč, če je spomenik izjemnega pomena za človeštvo, izpolnjevanje pa mora tudi vsaj enega od deset meril, predvidenih s strani Unesca. Ključnega pomena je, kako bo k temu pristopila lokalna skupnost in seveda tudi država Slovenija.«

Ves čas sprašujem o Franji kot »vašem« spomeniku. V resnici je »naš«, je od vseh Slovencev, je nacionalni spomenik, cela Slovenija je prispevala za njegovo obnovo in vzdrževanje. Z vpisom na Unescov seznam bi postala svetovni spomenik

Franja je cerkljanska, vse-slovenska, evropska, svetovna. Kaj od tega je (naj)bolj?

»V prvi vrsti je naša, cerkljanska in slovenska. Kot ste že ugotovili, se je to izkazalo tudi ob zadnji obnovi. Med drugo svetovno vojno je dala zavetje tudi številnim ranjencem drugih narodnosti, zato je tudi evropska oz. svetovna. Prav gotovo jo kot svojo občutijo člani ANPI, veteranske organizacije italijanskih partizanov. Med vojno se je namreč v tej bolnišnici zdravilo več kot štirideset italijanskih partizanov, na enem od zunanjih oddelkov je deloval tudi italijanski zdravnik Antonio Cicarelli. Lani so v Franji snemali predstavniki ruske in azerbajdžanske televizije, saj so se tu zdravili tudi nekateri pripadniki teh narodov. V zadnjem času na obisk prihaja vse več Judov, ki so zadovoljni, ko izvejo, da je tukaj, čeprav kratek čas, deloval tudi zdravnik judovskega rodu. Občasno se vračajo sorodniki ameriškega pilota Harolda Adamsa, ki se je tu zdravil. Leta 2007 je bolnišnica prejela znak evropske dediščine in se tako uvrstila med tiste spomenike, ki predstavljajo skupno dediščino evropskih narodov, njihovih vrednot in življenjskih načel.«

Kakšen je obisk Franje po obnovi? In struktura ter posebnosti obiskovalcev?

»Franjo danes obišče okoli dvajset tisoč obiskovalcev letno, od tega približno petina tujcev. V letih po obnovi imam včasih občutek, kot da bi jo Slovenci na novo odkrili, njihov delež je namreč precej višji kot prej. Slaba polovica obiskovalcev prihaja v organiziranih skupinah, tako šolskih kot odraslih. Približno tretjino vseh predstavljajo otroci oz. mladina. Današnji otroci ne vedo veliko o partizanih, so pa praviloma radovedni, sprašujejo in pogledajo za vsak vogal. Franja jih ne pusti ravnodušnih. Med znamenimi obiskovalci v zadnjem

Partizanski pevski zbor iz Ljubljane na spominski prireditvi ob letošnjih obletnicah, 25. maja 2013. / Fototeka Cerkljanskega muzeja

času sta bila predsednik RS Borut Pahor in ameriški veleposlanik v Sloveniji Joseph A. Mussomeli.«

Koliko v promociji Franje uporabljate sodobna komunikacijska sredstva, kot so splet, elektronska pošta, družabna omrežja in podobno?

»Bolnica je predstavljena kot eden od objektov Mestnega muzeja Idrija na naši spletni strani: www.muzej-idrija-cerkno.si. Dogodke v zvezi z njo oglašujemo tudi na profilu na Facebooku, v manjši meri uporabljamo elektronsko pošto. Že dalj časa razmišljamo tudi o samostojni spletni strani, kjer bi poleg zgodovine lahko predstavljali tudi spomeniškovarstveni vidik, tako nepremično kot premično dediščino.«

Kakšne so ambicije vašega muzeja in muzealcev v Franji, ne glede na njen formalni status (Unesco), odnose z občino in drugo? Kaj bi nam Franja lahko oziroma kaj bi nam morala pomeniti v prihodnosti?

»Franja je rekonstruiran spomenik kulturne dediščine iz časa druge svetovne vojne. Naj spomnim, da so bile pred obnovo po povodnji 2007 pripravljene tri variante. Vse tri pa so predvidevale tudi gradnjo muzejsko-informacijskega centra za obiskovalce. Ta naj bi stal nekje v neposredni bližini bolnišnice. Ideja je po ponovnem odprtju spomenika ostala povsem v ozadju. Razlogov, ki govorijo v prid informacijskemu centru, pa je več: lažje posredovanje temeljnih informacij o spomeniku, učinkovitejša organizacija vodniške službe, povečana dostopnost spomenika, večja vključenost lokalnega okolja v prezentacijo spomenika in samega območja. Poleg tega pa je to pravzaprav tudi eden od pogojev, če želimo resno razmišljati o vpisu na Unescov seznam svetovne kulturne dediščine. V tej smeri bodo tekla naša prizadevanja

v prihodnje. Partizanska bolnica Franja je spomenik z izredno močno čustveno komponento in simbolno vrednostjo, ki ostajata kljub uničenju materialne dediščine. Predstavlja nam sistem vrednot, ki so v današnjem svetu mogoče zapostavljene, a so vendar temeljne in občečloveške: svoboda, humanost, tovarištvo, pogum, solidarnost. Upam, da nam bo tudi v prihodnosti predstavljala vse te vrednote in da se bomo bolj zavedali njihovega dejanskega pomena.«

Kdo so vaši najožji sodelavci pri delu v Franji?

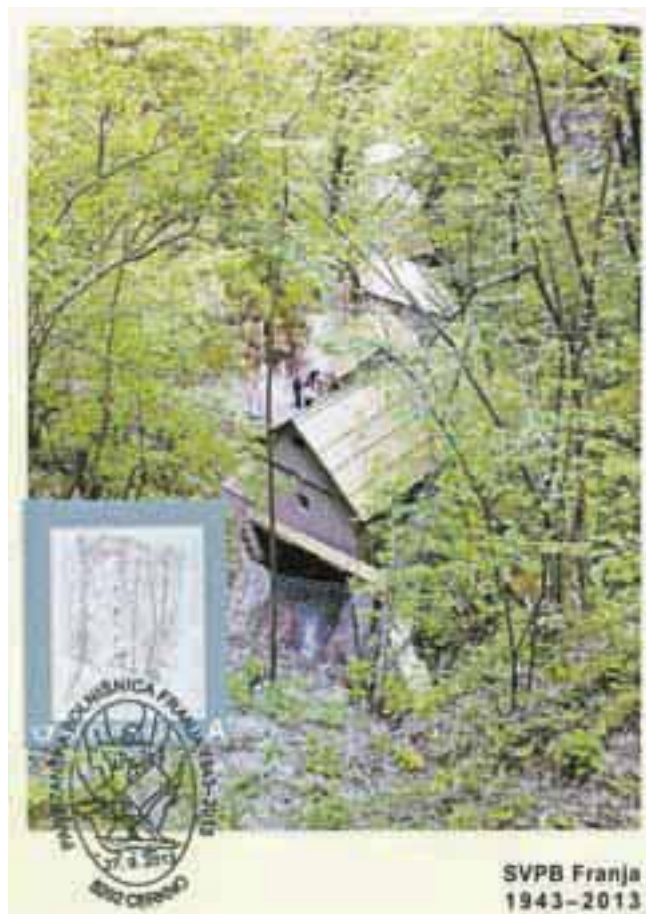
»V Franji sta zaposlena dva oskrbnika, trenutno je samo eden. Dolgoletni oskrbnik Roman Obid se je namreč v septembru upokojil. Simon Eržen se nam je pridružil letos. Oskrbnika poskrbita za osnovna vzdrževalna dela in seveda za obiskovalce. Glavnino del v organizacijskem smislu opravi Ivana Leskovec, direktorica muzeja.

Sama skrbim za zbirko in organizacijo vodniške službe ob pomoči sodelavcev, ki se izmenjujejo na javnih delih ali po pogodbah.«

Kakšen je vaš osebni odnos do Franje? Kot vodja Cerkljanskega muzeja skrbite za muzejsko hišo pa za Bevkovo domačijo v Zakojci, ampak Franja je le vaš kronski dragulj?

»Do Franje imam kot domačinka poseben odnos. Ponosna sem, da so jo soustvarjali moji sovaščani, tudi sorodniki. Zelo pomembno se mi zdi, da se njenega pomena v polni meri zavedamo najprej Cerkljani, ki smo lahko njeni najboljši ambasadorji. Franja je izjemna dediščina, ki smo jo dobili od naših prednikov in smo jo dolžni ohraniti v spomin in opomin sedanjim in prihodnjim generacijam, da ne bi pozabili, kako dragocena sta mir in svoboda, ki ju uživamo.

Draga franjevka Milojka, najlepša hvala za ta pogovor.

Spominska izdaja Filatelističnega društva Idrija ob 70-letnici Franje, 27. septembra 2013 / Fototeka Cerkljanskega muzeja

»Franja je spomenik z izredno močno čustveno komponento in simbolno vrednostjo, ki ostajata kljub uničenju materialne dediščine. Predstavlja nam sistem vrednot, ki so v današnjem svetu zapostavljene, a so vendar temeljne in občečloveške: svoboda, humanost, tovarištvo, pogum, solidarnost «

Vojna sicer ni najboljši čas za ljubezen, a ta ima tudi v vojnih razmerah svojo moč. Tudi v Partizanski bolnici Franji in med ljudmi, ki so ji pripadali, se je porajala ljubezen, taka in drugačna. Zaljubila in iz ljubezni omožila se je tudi njena prva zdravnica ...

Ljubezen v Franji

MIHA NAGLIČ

Bilo je avgusta 1944, v dne, ko je bila mlada zdravnica v »sodni« preiskavi in so minila najhujša zasliševanja. Frenk Bidovec, tudi sam mlad zdravnik, ki je nasledil doktorja Volčjaka na položaju šefa sanitete IX. korpusa, jo je odpeljal na obisk v bolnišnico, ki jo je vodila njena kolegica Pavla. Z njo se nista videli že od 1. januarja, ko sta se ločili na nekem križpotju. Brž sta se zaklepetali. »Vse sva si zaupali, kakor znamo samo ženske, kadar smo same. Zvečer smo se spet sešli pred ekonomatom, ki ga je vodil Dušan, študent z Bleda. Bila je jasna avgustovska noč, na nebu so se utrinjale zvezde, na krošnjah dreves, ki so obdajala dolinico, pa je počivala srebrnkasta svetloba luninega krajca. Zakurili smo manjši ogenj in posedli okoli njega in Dušan je zaigral na harmoniko. Prepustila sem se melanholiji, večnemu dekliškemu hrepenenju, da bi imela ob sebi nekoga, da bi se naslonila nanj, da bi mu položila glavo na ramo. Doktorica Pavla je s prijetnim glasom zapela tisto staro pesem, ki sva jo pred meseci slišali v kinu v Gorici, pesem o ljubezni, ki se ne more izgubiti z vetrom. Melodija za tango. Frenk me je poprosil za ples. Zaplesala sva sredi Trnovskega gozda na mahovitih tleh pod jasnimi avgustovskim nebom med mogočnimi drevesi v dolini. V objemu močnih rok sem se počutila varno, nagnila sem glavo in zaprla oči in se prepustila sanjarjenju. Glas doktorice Pavle se je zvil z zvoki plesnega orkestra, zvezde nad nama so se družile v kristalne lestence in šele krošnje se je prelil v šum plesne dvorane. V domišljiji sem naju zagledala kakor v velikem ogledalu: Frenk je nosil črn frak in belo srajco z belim metuljčkom pod vratom, meni se je ovijala okoli nog dolga plesna obleka iz šumeče svile. In vse naokrog je bila sama razigranost, nasmejani obrazi in ljubeči pogledi. Šele proti jutru smo se odpravili počivat na dišeče seno pod lese- no streho. Družina se je še

kar pogovarjala, jaz pa sem se umaknila s svojo skrivnostjo v najbolj oddaljeni kot. Hotela sem biti sama, hotela sem do konca izživeti lepo to nepozabnega večera. Spominjam se nejasnih obrisov lesenega slemena nad seboj, spominjam se opojnega vonja posušene trave, spominjam se skrivnostnih glasov prostranega gozda in kloktanja potočka, ki je tekkel pod pristreškom. V te podobe sem vpletala hrepenenje, ki ga je polna vsaka dekliška mladost, a se tako redko izpolni. Moje se je «

Franja in Frenk sta se poročila kar v Franji 21. februarja 1945. »Zaklali smo drugega pujsa in vse pogostili z velikimi kosi pečenke. Ko sem šla drugo jutro po barakah na prevezovanje in vizito, so mi povsod čestitali in mi želeli srečo. Nekdo se je ob spominu na obilno večerjo pogladil po trebuhu in dejal: Da bi se še večkrat! Nisva bila edina, ki sva se poročila v tistih dneh. Mnogim se je mudilo v zakon. Dobil sem nekaj ponudb, a kaj, ko sem imela sama že izbranega. Od toplega večera, ko sva v Trnovskem gozdu ob Pavlinem petju plesala tango, sem mislila na Frenka, na prijetnega fanta, ki mi je po prvem srečanju od vsepovsod pošiljal listke s pozdravi. Kasneje sem veliko razmišljala, zakaj smo tik pred koncem vojne hiteli v zakon. Najbrž smo se v nekem smislu bali vrnitve v dolino. Življenje v gozdovih je imelo svojstven utrip, pa nas je bilo v podzavesti nemara strah, da nas ljudje iz vsakdanjega sveta ne bodo razumeli. Hoteli smo si poiskati partnerja iz svojih vrst, dokler smo bili še v svojem okolju, in se kar najtesneje navezati drug na drugega. Strah je bil odveč, saj nas je dolina sprejela ob koncu vojne odprtih rok in odprtih src. In nekaj zakonov iz tistih dni je šlo po zlu. Najin je ostal «

Res lepa zgodba. Ko se oziramo po ljubezni v Franji, moramo zapisati še besedo o seksu v Franji. Seks je lahko sestavni del ljubezni, njen najbolj intimni del, lahko pa je »zgodlj seks«. Tudi nasilen poskus takega je v Franji doživela njena prva dama. Iz ustne pripovedi zaupne in zanesljive osebe je

Franja in njen mož Frenk v ljubljanskem Tivoliju takoj po vojni / Fototeka Cerkljanskega muzeja

Partizanski zdravnici Franja Bojc (leva) in Pavla Jerina med vojni / Fototeka Cerkljanskega muzeja

avtorju teh vrstic znano dejstvo, ki sicer ni dokumentirano. V bolnici se je kot ranjenec zdravil tudi Branko Karapandja Matjažek, po rodu hrvaški Srb (iz Gorenje Dubrave pri Ogulinu), namestnik političnega komisarja 31. divizije in eden od dveh politkomisarjev, ki sta s svojimi intrigami in ovadbami povzročila preiskavo in obtožbo obeh zdravnikov, Franje in Volčjaka (o tem drugje). Ta komisar, ki je bil kot moški nasilne narave, si je od mlade in privlačne zdravnice zahotel še drugačne kot zgolj zdravniške oskrbe. Rešil jo je stražar (doma je bil iz Železnikov) v položaju, ko se ga je branila in imela od njegovega navala že potrgano obleko. Odtlej je vedno pazila, da se ni nikoli znašla z njim na samem, poleg tega je prosila stražarje, da so imeli njo in njega vedno na očeh. Od nje kot ženske bi rad svoje dobil tudi njen »hišni« komisar. Ko se je začela preiskava, jo je vodil na zasliševanja. »Na vsej tej dolgi poti od oddelka do oddelka je jahal konja in posmehljivo pogledoval name, ki sem hodila zraven peš. Vedela sem, kaj bi bil rad, v očeh je imel zapisano, pa sem ga poučila, da se je o meni zmotil v vsem «
Le kaj bi bil rad?

Čisto naravno in lepo pa je bilo tisto, kar se je dogajalo v baraki za osebje. V njej so spodaj spali moški, bolničarji in borci zaščitne čete, zgoraj pa ženske, bolničarke in druge. Eden od bolničarjev je o tem pripovedoval eni od sedanjih franjev. Hotel je reči tako: življenje v Franji je bilo naporno, zahtevno, polno strahu pred zunanjim napadom, pa skrbi in bojazni za težko ranjene tovariše in želje, da se jim čimbolj pomaga. »Pa smo vse to zmogli, bili smo mladi, polni energije, željni življenja in ne boš verjela, vsak od teh fantov, če je vsaj z mezincem na roki lahko migal, je kakšno noč prebil tam na vrhu.« Bravo, tako se govori! Pogumnim pomagata sreča in – narava. Brez ljubezni tudi v vojni ne gre. Svojo ljubezensko avanturo je ob koncu vojne doživel tudi doktor Volčjak, vendar je ta zgodba še pod embargom

»Pa smo vse to zmogli, bili smo mladi, polni energije, željni življenja in ne boš verjela, vsak od teh fantov, če je vsaj z mezincem na roki lahko migal, je kakšno noč prebil tam na vrhu.«

Kranjski okteti

GG

ŽE PET LET POJEJO IZ SRCA

V soboto je Kranjski okteti s slavnostnim koncertom v polni Škrlatni dvorani Doma krajanov na Primskovem proslavil peto obletnico svojega uspešnega delovanja.

Samo Lesjak

Pod tipajočih začetkih ter prvem koncertu v prostorih kranjske Mestne občine leta 2008 je v petih letih nastopanja tako doma kakor v tujini delo Kranjskega okteta sedaj upravičeno že dodobra poznano tudi med širšim poslušalstvom.

Velik zagon ter utrditev smernic je za okteti pomenil prihod Andreja Ropasa, pod čigar umetniškim vodstvom Kranjski okteti interpretira skladbe še danes. Ropas, sicer bivši dolgoletni član Slovenskega okteta, se je oktetu pridružil jeseni 2010 ter prevzel »plovbo po razburkanem morju pevskega udejstvovanja«. Člani okteta – Nace Vidmar, Andrej Ropas (prvi tenor), Aleš Leben, Marko Sušnik (drugi tenor), Rudi Čebulj, Tomaž Debeljak (bariton), Marjan Tratar in Boštjan Jordan (bas) – so

se že ob svojem začetku delovanja zavestno odločili, da želijo prijetno druženje in ljubezen do glasbe nadgraditi tudi s kakovostno izvedbo, ki jim bo v ponos.

To so dokazali z nastopi na najrazličnejših kulturnih prireditvah v lokalnem okolju, kjer prirejajo koncerte, tako samostojne kot tudi skupaj z različnimi sorodnimi pevskimi skupinami, redno pa se preizkušajo tudi na mednarodnih tekmovanjih: v letu 2011 so tako na tekmovanju moških klap v črnogorskem Perastu osvojili zlato plaketo in 2. mesto v kategoriji moških klap, lani pa se je okteti udeležil tekmovanja v Pragi, in sicer v kategoriji moških sestavov in ljudskih pesmi. V obeh kategorijah je osvojil zlato priznanje in še nagrado za izvedbo obvezne skladbe. Člani se že veselijo nastopa v Franciji, kamor so vabljeni prihodnje leto.

Na jubilejnim koncertu na Primskovem, ki ga je sproščeno povezoval Janez Dolinar, se je okteti predstavil z dvodelnim glasbenim programom: z izborom sakralnih, posvetnih in ljudskih skladb iz njihovega železnega repertoarja. Domačo bogato glasbeno dediščino so počastili z izvedbami skladb Trubarja, Gallusa, Srebotnjaka ter mnogimi ljudskimi pesmimi, manjšake pa niso niti skladbe svetovnih klasikov, kot sta Mozart in Schubert.

»Prav tako želimo poslušalcem polepšati vsakdan, zato smo odločili posneti dve zgoščenki, ki bosta blizu mnogim – prva temelji na slovenskih skladbah in je v načrtu v prvi polovici prihodnjega leta, druga pa je bolj praznično obarvana, saj vključuje repertoar božičnih pesmi in je zagledala luč sveta lani decembra,« pravijo člani okteta, ki bodo tudi letos pripravili božični koncert. Tradicionalna

pa postaja tudi njihova organizacija Festivala okteta v Kranju, ki je postal ena najbolj odmevnih pevskih prireditev v Sloveniji, na kateri se srečujejo najboljše tovrstne zasedbe pri nas. Prireditve bo v tej sezoni 2. februarja prav tako praznovala peto, jubilejno izvedbo.

»Za nami je – kakorkoli se sliši izrabljeno – en zares lep večer. Pred prekrasnim občinstvom smo se počutili kot doma. Iskrena zahvala vsem poslušalcem, ki ste naš jubilej naredili res poseben in čudovit. Hvala tudi kranjskemu rojaku Janezu Dolinarju za res lepo vodenje prireditve,« so bili zadovoljni člani okteta. Kaj še dodati vsemu temu? »Predvsem to, da pojemo iz srca in za ljudi. Da nam iskren aplavz in kakšna solzica v kotičku očesa pomeni več kot katerakoli strokovna ocena. Predvsem pa: radi pojemo in v tem duhu nameravamo tudi nadaljevati.«

Slavnostni koncert je povezoval Janez Dolinar, kateremu so člani okteta zelo hvaležni. / Foto: Matic Zorman

Okteti je s pesmijo povabil vse obiskovalce na zaključno sproščeno druženje ob kulinarčnih dobrotah.

Pevci Kranjskega okteta pod umetniškim vodstvom Andreja Ropasa so prvo malo obletnico praznovali s koncertom v Škrlatni dvorani Doma krajanov Primskovo. / Foto: Matic Zorman

Glavno programsko vodilo okteta je nadaljevanje in ohranjanje bogate tradicije oktetskega petja na Slovenskem. / Foto: arhiv Kranjskega okteta

KULTURA

S KRVAVŠKIH PLANIN

Člani Dramske skupine Pod stražo Kulturnega društva Davorin Jenko Cerklje so v soboto pripravili že tretji celovečerni projekt Slovenec moj, zapoj z menoj, ki pa je bil letos posvečen spominu na pašništvo na krvavških planinah.

16

PRAZNOVANJA

LIPICANCI IN VESELA DRUŽBA

Vinko Mlakar in soproga Pavla sta konec tedna v Hrašah pri Smedniku praznovala zlato poroko. Tokrat sta obljubo obnovila v cerkvi sv. Jakoba v Hrašah, obred pa je vodil smledniški župnik Tomaž Nagode.

18

LJUDJE

SMO ŠLI NA FEST NA BLEDE

V stilu zabav, ki zadnja leta potekajo v oktobru, se je Kulturno umetniško društvo Bled odločilo, da organizira Oktober je fest' na Bled, dobrodelno obarvan glasbeni dogodek.

20

TOREK_29.10.2013

KULTURA

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Torek, 29. 10.
 13.45, 19.15 NESRAMNI DEDI
 15.30 KHUMBA, sinhro.
 16.50, 21.10 MAČETA UBIJA
 17.10 RAZREDNI SOVRAŽNIK
 21.00 ČEFURJI RAUS!
 18.10 SKOZI ČAS
 14.40, 19.00 2 NA MUHI
 20.30 DRZNI PAR
 14.30, 16.20 AVIONI, sinhro.

Sreda, 30. 10.
 21.00 THOR: SVET TEME
 13.45, 19.15 NESRAMNI DEDI
 14.30, 16.30, 18.30 ABECEDA SEKSA
 15.30 KHUMBA, sinhro.
 20.30 MAČETA UBIJA
 17.10 RAZREDNI SOVRAŽNIK
 18.40, 20.40 ČEFURJI RAUS!
 14.50, 16.40 AVIONI, sinhro.

Četrtek, 31. 10.
 21.00 THOR: SVET TEME
 13.45, 19.15 NESRAMNI DEDI
 14.30, 16.30, 18.30 ABECEDA SEKSA
 15.30 KHUMBA, sinhro.
 20.30 MAČETA UBIJA
 17.10 RAZREDNI SOVRAŽNIK
 18.40, 20.40 ČEFURJI RAUS!
 14.50, 16.40 AVIONI, sinhro.

Petek, 1. 11.
 21.00 THOR: SVET TEME
 13.45, 19.15 NESRAMNI DEDI
 14.30, 16.30, 18.30 ABECEDA SEKSA
 15.30 KHUMBA, sinhro.
 20.30 MAČETA UBIJA
 17.10 RAZREDNI SOVRAŽNIK
 18.40, 20.40 ČEFURJI RAUS!
 14.50, 16.40 AVIONI, sinhro.

Sobota, 2. 11.
 21.00 THOR: SVET TEME
 13.45, 19.15 NESRAMNI DEDI
 14.30, 16.30, 18.30 ABECEDA SEKSA
 15.30 KHUMBA, sinhro.
 20.30 MAČETA UBIJA
 17.10 RAZREDNI SOVRAŽNIK
 18.40, 20.40 ČEFURJI RAUS!
 14.50, 16.40 AVIONI, sinhro.

Nedelja, 3. 11.
 21.00 THOR: SVET TEME
 13.45, 19.15 NESRAMNI DEDI
 14.30, 16.30, 18.30 ABECEDA SEKSA
 15.30 KHUMBA, sinhro.
 20.30 MAČETA UBIJA
 17.10 RAZREDNI SOVRAŽNIK

18.40, 20.40 ČEFURJI RAUS!
 14.50, 16.40 AVIONI, sinhro.

Ponedeljek, 4. 11.
 16.30, 18.30 ABECEDA SEKSA
 20.30 MAČETA UBIJA
 18.40, 20.40 ČEFURJI RAUS!
 16.40 AVIONI, sinhro.

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Torek, 29. 10.
 17.50 GRAVITACIJA
 20.00 GRAVITACIJA, 3D
 15.45, 18.30, 20.30 NESRAMNI DEDI
 17.30, 20.10 KAPITAN PHILLIPS
 13.30, 15.40 KHUMBA, sinhro.
 14.30, 16.30 KHUMBA, 3D, sinhro.
 17.45, 20.15 NAČRT ZA POBEG
 18.20 MALAVITA
 20.40 ČEFURJI RAUS!
 14.00, 16.15 JAZ, BARABA 2, sinhro.
 15.30 JAZ, BARABA 2, 3D, sinhro.
 13.45 AVIONI, 3D, sinhro.
 13.30 TURBO, 3D, sinhro.

Sreda, 30. 10.
 17.50 GRAVITACIJA
 20.00 GRAVITACIJA, 3D
 15.45, 18.30, 20.30 NESRAMNI DEDI
 17.30, 20.10 KAPITAN PHILLIPS
 13.30, 15.40 KHUMBA, sinhro.
 14.30, 16.30 KHUMBA, 3D, sinhro.
 17.45, 20.15 NAČRT ZA POBEG
 18.20 MALAVITA
 20.40 ČEFURJI RAUS!
 14.00, 16.15 JAZ, BARABA 2, sinhro.
 15.30 JAZ, BARABA 2, 3D, sinhro.
 13.45 AVIONI, 3D, sinhro.
 13.30 TURBO, 3D, sinhro.

LINHARTOVA DVORANA, RADOVLJICA

Torek, 29. 10.
 16.00 JAZ, BARABA 2, sinhro.
 18.00 ALI-ALI

Sreda, 30. 10.
 16.00 MESEČEK, sinhro.
 18.00 ALI-ALI

Četrtek, 31. 10.
 16.00 MESEČEK, sinhro.
 18.00 DEJ MI, NO
 20.00 PRIKLICANO ZLO

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

PASTIRJI S KRVAVŠKIH PLANIN

Člani Dramske skupine Pod stražo Kulturnega društva Davorin Jenko Cerklje so v soboto pripravili že tretji celovečerni projekt Slovenec moj, zapoj z menoj, ki je bil letos posvečen spominu na pašništvo na krvavških planinah.

Jasna Paladin

Priprav na svoj osrednji projekt so se člani Dramske skupine Pod stražo (v okviru kulturnega društva sicer delujejo že osmo leto) lotili že zgodaj spomladi, koliko truda in energije je bilo za skoraj dveurni večer potrebne, pa so pokazali v soboto v polnem Kulturnem hramu Ignacija Borštnika.

Pod taktirko Brede Žargaj, ki je poskrbela za idejo, scenarij in režijo, so pastirsko dediščino na Krvavcu prikazali s skorajda vseh možnih zornih kotov. »Vse krvavške planine od Jezerc, Kržišča, Kriške planine, Njivic, Gopinca do Dolgih njiv in Korena so bile nekdanje žive. Povsod so pasli kar lepo čredo lisaste govedi, ki so jo prgnali iz cerkljanske in kamniške okolice. Mleko so kisali, izdelovali skuto in sire, iz smetane kuhali masunek in tropinje,« nam je krvavško planšarstvo predstavila Mira Gerkman, na cerkljanskem odru pa so ga člani dramske skupine Pod stražo predstavili z igro, petjem, plesom, projekcijo

Člani Dramske skupine Pod stražo so dediščino Krvavca predstavili z igro, glasbo, petjem, fotografijami, knjižico in dokumentarnim filmom. / Foto: Matic Zorman

slik in humorjem. Obiskovalce so seznanili z arheološkimi najdbami na Krvavcu, s prispevkom naravoslovca in župnika Simona Robiča, ki je kar 23 deloval na Šenturški Gori in je bil reden obiskovalec Krvavca, ter arhitekta Jožeta Plečnika, ki je zaslužen za kapelico Marije Snežne. Življenje pastirjev – od odhoda živine na pašo pa do konca pašne sezone, so igralci predstavili skozi humorne dialoge, obiskovalcem so mimogrede predstavili legendo o

imenu Krvavca, nekaj pastirskih iger in številne pesmi – tako ljudske kot avtorske. Slednje sta prav za ta večer napisala in zaigrala Jože Teran in Franci Prosenec iz Šmartna. Pastirje iz okoliških vasi so na krvavške planine pospremili že spomladi, in sicer s kamero v roki, in po zaslugi Vida Frantarja je bila celotna prireditev obogatena z dokumentarnim filmom. Kako so pastirji živeli in delali pred nekaj desetletji, je zbranim iz lastnih izkušenj pripovedoval

tudi Vido Grilc iz Poženika, ki je nekdanj sam pasel krave. Prav vse, kar so predstavili na odru, pa so člani društva po zaslugi Brede Žargaj in Mire Gerkman zbrali tudi v knjižici z naslovom Sem na Krvavcu kravce pasel, ki so jo posvetili vsem pastirjem in pastircam, ki so pasli na Krvavcu, in vsem ljubiteljem teh planin. S tem želijo, kot so poudarili, ohraniti bogato kulturno dediščino, običaje, šege in navade naših prednikov, kar je moto Dramske skupine Pod stražo že vse od nastanka skupine.

LAŽJI SUDOKU

7	5	8				6	3
	1		7		3		9
		6		1		2	
		3	2		9	8	
				8			
		1	3		5	9	
		5		2		4	
	4		9		6		2
	3	2				7	6

Rešitev:

6	9	7	5	8	2	3	1
1	2	9	4	6	7	8	5
8	8	4	2	1	5	9	6
2	5	6	3	7	8	1	9
9	1	8	6	7	2	4	5
7	3	8	1	9	6	5	2
8	6	5	9	4	7	1	2
1	8	9	2	6	4	7	3

TEŽJI SUDOKU

4			3	8		2	6	
		7	6			3	4	
	9			2				
		4						5
3								2
1					7			
				1			8	
	3	9			4	6		
	1	2		3	6			

Rešitev:

7	2	9	6	3	8	1	4	5
1	2	9	7	4	6	5	3	8
8	9	6	1	2	9	7	4	3
9	6	2	3	7	5	8	1	4
2	1	8	9	4	6	3	7	5
5	8	7	9	1	2	4	3	6
6	7	4	1	5	9	2	8	3
4	9	2	8	3	1	5	7	6

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov.

Sestavila: P. F.

Med nagrajenci Oliver Frlić in Marinka Postrak

Maribor, Kranj – Podelili so nagrade 48. Festivala Borštnikovo srečanje. Borštnikov prstan za življenjsko delo je letos prejela igralka Slovenskega mladinskega gledališča Ljubljana Olga Kacjan. Strokovna žirija je za najboljšo uprizoritev izbrala Ponorelo lokomotivo v režiji Jerneja Lorencija in iz-

vedbi SNG Drame Ljubljana. Dvoje nagrad pa je prejelo tudi Prešernovo gledališče Kranj: nagrado Društva gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije za najboljšo uprizoritev pretekle sezone je prejel avtorski projekt 25.671 v režiji Oliverja Frlića, dramaturginja in vodja umetniškega oddelka v Prešernovem gledališču Kranj Marinka Postrak pa nagrado za umetniško vodstvo omenjene predstave o izbrisanih.

MULARIJA

Izlet na radio Sora

Odpravili smo se v Škofjo Loko. Šli smo na grad, v muzej, skozi mesto in potem še na radio Sora, kjer so nam pokazali svoje prostore. Nekaj učencev nas je potem lahko odšlo v tehnično sobo, kjer smo govorili po mikrofону. Spoznali smo gospo Tanjo Barašin, gospo Moniko Tavčar in gospoda Matjaža Novaka. Izbrali smo si dve glasbeni želji, ki so nam jih tudi uresničili. Imeli smo se zelo lepo. Doma so mi povedali, da so slišali eno od glasbenih želja. Bilo je super. Ko smo prišli v šolo, nas je že čakalo dobro kosilo.

Klara Šolar, 5. razred, PŠ Dražgoše

PESMI MLADIH

Samo naprej

Sonce je zasijalo
in me ogrelo,
me objelo s svojimi
ljubečimi rokami.

Vstalo je sonce,
vstala sem jaz.
Vstalo je novo jutro,
vstal je iz lepega sna dan.

Minil je dan,
sonce šlo je na zabavo
k oblakom, svojim bratom.
Jaz in dan
odšla sva v sanje,
naznanila se je noč.

Tako je vsak dan.
Pride sonce,
nastane dan.
Pride noč, odide dan.
In tako zopet naprej,
vedno samo naprej.

Tinkara

In tako zopet naprej, vedno samo naprej ... Zanimiva pesmica. Lepo vas pozdravljam in veselim se vaših prispevkov. Meta

Pesmi pošljite na elektronski naslov pesmi.mladih@gmail.com ali pisno na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj.

NA OBISKU V ČASOPISNI HIŠI

Dokler nisem obiskala časopisne hiše Gorenjski Glas v Kranju, sem mislila, da večina mladih skoraj nikoli ne pogleda časopisa, ki ga imajo naročenega pri hiši. Rajši kot dnevne ali tedenske časopise prebirajo najstniške revije. Takšnega mnenja so bili tudi moji sošolci, učenci OŠ Križe, izbirnega predmeta Vzgoja za medije, s katerimi smo v četrtek, 17. oktobra, obiskali časopisno hišo Gorenjski Glas v Kranju. Pred časopisno hišo nas je prijazno ter z velikim nasmehom na obrazu pričakala Dina Kavčič, ki nas je tudi vodila po hiši. Veliko smo izvedeli o delu njihovih novinarjev in sodelavcev časopisne hiše. Izvedeli smo, da so prve številke časopisa začele izhajati že leta 1947 kot tednik. Časopis ima res bogato tradicijo in v njem

Učence je na stopnišču Gorenjskega glasa fotografirala učiteljica Katja Konjar.

so objavljene lokalne novice iz Gorenjske. Dina nam je odgovorila na vprašanja, ki so nas zanimala, ter nas popeljala do zaposlenih. Ti so nam razložili, kako poteka

njihovo dela, kako dobijo podatke ter še veliko zanimivih stvari. Na koncu smo dobili darilce, ki smo ga bili vsi veseli. Po tem obisku smo ugotovili, da je veliko pametneje

in bolj poučno prelistati časopis kot pa zapravljati čas na internetu.

Eva Papler, 8. razred in učenci izbirnega predmeta Vzgoja za medije OŠ Križe

ANITA DI GRAZIA

POVEJ, KAJ SANJAŠ ...

»V zadnjem času pogosto sanjam o krvi, o umorih, grozljivih morilcih in velikokrat se zbujam čisto premočena. Umori potekajo vsakič drugače, tudi žrtve umorov so različnih starosti in vedno umirajo meni neznanim ljudje. Morilca opazujem pri delu in vedno pri tem obstanem od groze, ker je veliko krvi. Nikoli si ne upam preprečiti dejanja, saj je moj strah prevelik, da bi me morilec odkril in bi še sama postala žrtev. Nekajkrat se je na prizorišču umora takoj pojavila policija, jaz sem skočila iz skrivališča in jim podala izjavo. Pri tem sem lahko v detajle opisala morilca tako, da jim ni bilo težko takoj prijeto storilca. Zanima me, kakšen pomen imajo moje sanje. Naj še dodam, da obožujem forenzične in kriminalistične dokumentarce. Je morda to dejstvo povezano z mojimi sanjami?«

Amadeja

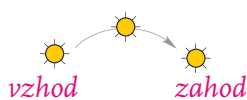
Draga Amadeja,
S. Freud je označil sanje kot kraljevo pot do podzavesti. Tega, kar je v nas, ne moremo zanikati in sanje so veličastno orodje, ki vedno znova necenzurirano zrcalijo vsebine naše podzavesti. Včasih je pomen sanjskega sporočila tako šifriran, da ga le težko razvozlamo, spet drugič je povsem očitno. Tudi pri tvojih sanjah je malo skrivnostnega in sama morda že slutiš vzrok takšnim sanjam. Umore opazuješ kot priča in gledalec, nikoli jih ne storiš sama in žrtve so popolnoma neznanim ljudje. Ob gledanju umorov te prevzemata strah in groza. Potegni vzporednico in to dejstvo poveži s svojim hobijem gledanja forenzičnih nadaljevanj. Očitno je, da je tvoja podzavest že prepojena s tovrstnimi vsebinami in prav gotovo je čas, da

usmeriš svojo pozornost na koristnejše in svetlejšje teme. Čeprav so tovrstne nadaljevanke nadvse napete, lahko njihovo pretirano konzumiranje zelo vpliva na tvoje videnje sveta. Vedno pogosteje te bodo prevzemali občutki nelagodja ter razni neutemeljeni strahovi in sčasoma si boš ustvarila podobo sveta, ki je poln nasilja. Nič čudnega, saj takšne vsebine najlažje prodirajo v človeka in njegovo podzavest. Predvsem pa se izogibaj takšnim nadaljevanjкам pred spanjem. Nasilni prizori povzročajo namreč čustveni pritisk, telo pa začne proizvajati stresni hormon adrenalin, posledično se zožijo žile in srčni utrip se pospeši. S takšnimi občutki in vtisi toneš v spanec, ki ti potem postreže s ustreznimi sanjskimi vsebinami. Zato si nujno privošči odmor in dovoli svoji podzavesti, da

si odpočije. Napolni jo z lepimi in pomirjajočimi vsebinami in se izogibaj vsemu, kar aktivira grozljive čustvene predstave. Z vidika sanjske razlage so v tvojih sanjah prisotni pomembni simboli. Kri so že od nekdaj povezovali z življenjem in življenjsko energijo, z vitalnostjo in zavedanjem. Kjer v sanjah teče kri, odteka dragocena življenjska energija. Ne zapravljaj več svojega časa in energije, raje se ukvarjaj s stvarmi, ki te bodo zopet prizemljile. S tega vidika so tudi morilci povezani z navadami, ki te ubijajo in ti jemljejo energijo. Privošči si torej teden ali bolje, mesec dni brez televizije ali interneta in se raje posveti sebi in prijateljem. Že kmalu te bo preplaval notranji mir in sanjala boš veliko lepše sanje.

Želim ti miren spanec in lepe sanje!

tedenski koledar

29. 10.	tor.	Ida	6.38	16.52
30. 10.	sre.	Marcel	6.40	16.51
31. 10.	čet.	Bolfenk	6.41	16.49
1. 11.	pet.	dan spomina na mrtve	6.43	16.48
2. 11.	sob.	Dušanka	6.44	16.46
3. 11.	ned.	Silva ●	6.45	16.45
4. 11.	pon.	Drago	6.47	16.44

desetdnevna vremenska napoved

Torek 29. 10.	Sreda 30. 10.	Četrtek 31. 10.	Petek 1. 11.	Sobota 2. 11.	Nedelja 3. 11.	Ponedeljek 4. 11.	Torek 5. 11.	Sreda 6. 11.	Četrtek 7. 11.
14/20 °C	11/14 °C	8/12 °C	5/12 °C	4/14 °C	7/12 °C	7/11 °C	6/11 °C	5/10 °C	2/8 °C

PRAZNOVANJA

Novorojenčki

Minuli teden je Gorenjska dobila 41 novih prebivalcev, od tega v kranjski porodnišnici 26, v jeseniški pa 15. V Kranju se je rodilo 11 deklic in 15 dečkov. Najlažji in najtežji sta bila dečka. Prvi je tehtal 2550 gramov, drugemu pa je tehtnica pokazala 4160 gramov. Na Jesenicah se je rodilo 6 deklic in 9 dečkov. Najtežja je bila deklica, ki je tehtala 4470 gramov, najlažja pa deklica z 2530 grami.

Novi naročniki Gorenjskega glasa lahko za darilo izberejo tudi darilni bon za vedeževanje pri vedeževalki Tanji.

Lahko pa se udeležite tečaja vedeževanja. Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»948«

Draga Tanja, rad bi videl, da mi pogledaš za zdravje, izjemno dizajnerski opus in ali bom v tem študijskem letu zaključil šolanje. Hvala Rek, ki ste ga napisali in ga slišim prvič, sem prebrala večkrat in ob zavedanju, kako zelo je resničen, ga moram tudi jaz sporočiti naprej. Gre pa takole: »Saj stara zmotita ima precej več prijateljev kakor nova resnica.« Izpit oziroma šolanje boste uspešno zaključili. V roku enega leta se vaše finančno stanje zelo pozitivno spremeni in težav z denarjem ne bo več. Zdravje, če bo tako še naprej in bo, bo čisto v redu. Lepo vas pozdravljam in vam želim vse dobro.

»Nesrečna«

Zopet se oglašam s prošnjo. Že sem vas spraševala za vnuka in vse, kar ste napovedali, se je tudi uresničilo, zato vam zelo zaupam. Tokrat ima dva popravna izpita in prosim vas, če pogledate, kako bo z njegovo šolo naprej in na splošno, če bo uspešen. Lep pozdrav. Vašo pošto sem spregledala in vprašanje po popravni izpiti ni več aktualno. A kot vidim, nadaljuje šolanje in v prihodnje ne bo več ponavljal starih napak. Vaš vnuk je čisto super fant, z dobrimi vrednotami in zelo vas ima rad. Kar pa se tiče šole in drugih odgovornosti, pa najrajši, če se le da, naredi vse v zadnjem trenutku. Pa ne zato, ker bi bil len ali da bi jezil starše in vas, ampak takšen pač je. Ne bodite toliko v skrbeh zanj, v življenju se bo vedno znašel na pravi

strani in ob pravih trenutkih naredil vse. Srečno.

»Sreča«

Prosim vas za pogled v mojo prihodnost. Zanima me razumevanje v zakonu, ki je trenutno čisto na dnu. Tega odnosa imam sedaj že dovolj, ali se bo ta zgodba kdaj končala. Kaj naj storim? Vsebina vaše zgodbe žal ni redkost in potrpežljivost, ki se ji drugače reče tudi božja mast, je presešla vse meje. Gotovo se sprašujete, kako se je lahko sploh vse to zgodilo. Prva stvar, ki mi pride na misel, je ta, ker ste to pač dovolili. In ker ste v prvem koraku to sprejeli, si je mož mislil, da to odobravate in sprejemate, zato si je čez leta privoščil vedno več, več in še več. Toliko časa, dokler nista vaša duša in potrpežljivost eksplodirali. Vem, najlažje je biti pameten za drugega in nihče si ne želi biti v vaši koži. Niti pod razno niste naredili napake in prav je, da ste se takrat tako odločili in ohranili zakon kljub njegovi nezvestobi, ampak sedaj je prišel čas, ko marate tudi sami začeti živeti. Nikoli ni prepozno – prepozno za vašo srečo. Ne bo lahko, saj bo mož trdil svoje in nikakor vas noče izgubiti. Postavite ga pred dejstvo, da tako ne gre več naprej. Brez vas ne more biti, zato mu bo preostalo samo nekaj. In to je, da na drugi strani zaključite zgodbo in jo tudi bo. Čaka vas težka naloga in ta je, da vse pozabite in vse odpustite, kar ni lahko, ampak pot je vedno samo naprej. Imejte se radi in to sprejmite tudi od drugih! Srečno.

LIPICANCI IN VESELA DRUŽBA

Vinko Mlakar bo konec novembra star 75 let, s soprogo Pavlo, rojeno Globočnik, pa sta konec tedna v Hrašah pri Smledniku praznovala zlato poroko. Pavla je od Vinka mlajša nekaj let, januarja prihodnje leto jih bo dopolnila 71. Tokrat sta obljubo obnovila v cerkvi sv. Jakoba v Hrašah, obred pa je vodil smledniški župnik Tomaž Nagode.

Alenka Brun

Alešov Vinko, kot so po domače Vinka klicali, prihaja iz Moš, z majhne kmetije. Po poklicu je avtomehaničnik, kasneje pa je naredil še šolo za delovodje. Najprej je služboval v Inteksu, upokojitev pa dočakal v Alpetourju. Pavla pa se je rodila v Hrašah. Doma je bilo pet otrok, od tega sta živi še dve sestri in en brat. Po poklicu je tkalka. Najprej je bila zaposlena v Tekstilindustriji v Kranju, potem pa je ostala doma in bila vrsto let rejnica več kot štirideset rejencem. Zadnjih osem let pred upokojitvijo, pa se je ponovno zaposlila v Donitu.

Mlakarjeva sta se spoznala na kegljišču v Valburgi. Vinko je rad kegljal, Pavla pa je na kegljišču stregla. Skupno gnezdo sta si ustvarila v Hrašah, na Pavlinem domu. V zakonu sta se jima rodili dve hčerki, Romana in Barbara. Prva se je poročila v Bukovico pri Vodica in imata s soprogom Vinkom tri hčere: Tjašo, Anjo in Metko; Barbara pa je ostala doma. Z soprogom

Mladoporočnica Mlakar leta 1963 ... / Foto: osebni arhiv

Branetom sta si v zgornjem nadstropju domače hiše uredila stanovanje. Tudi onadva imata hčerki, Manco in Moniko. Zelo priljubljen pa je njihov poseben družinski član, ki je v veselje tudi zlatoporočnica: pekinezerka Ota.

Včasih je Vinko ob nedeljah izredno rad z bratoma igral 'šnops', danes gobari, redi zajce in karte so se z mize preselile na računalnik, kje mu je blizu tarok. Pavla pa družino pozimi razveseljuje s pletenimi izdelki. Veze prtičke in kvačka. Mlakarjeva pomaga hčerki Romani v sadovnjaku pri obiranju jabolk in pri predelavi

... ter Pavla in Vinko na petdeseto obletnico poroke / Foto: Matic Zorman

sadja, Vinko pa je bil tudi vrsto let ključar v domači cerkvi v Hrašah. Včlanjena sta v Turistično društvo Hraše in v Društvo upokojencev Smlednik, tako da se, če je le imata čas in jima zdravje dopušča, rada udeležujeta organiziranih izletov v društvi in župniji.

Pretekla sobota je bila njundana, vendar sta prvo presenečenje zlatoporočnica doživela že v petek zvečer, ko so jima Hrašani postavili mlaje in velikanski napis, ki je oznanjal petdeseto obletnico poroke. V soboto so se presenečenja nadaljevala. Popoldne so zlatoporočnica na

dom najprej prišli iskat z lipicancema in odprto kočijo. Za njimi so se z vozom pripeljale narodne noše v družbi harmonike. Sprevod se je odpravil proti cerkvi v Hrašah, kjer je Mlakarjeva pričakalo več kot sto sorodnikov, prijateljev in vaščanov. Zapele so tudi člani pevskega zbora sv. Urh iz Smlednika in se zavrteli folklorniki iz Kamnika. Po končani maši pa je bila pred cerkvijo pogostitev. Za dodatno razpoloženje so poskrbele še Britovške frajle. Slavje se je potem z najožjim sorodstvom nadaljevalo v Bukovici pri Vodica, v gostilnišču Anzel.

Voščilo v Kanado

Kajbetovemu Andreju iz Zminca, ki že 53 let živi v Kanadi in ga že petdeset let o domovini obvešča Gorenjski glas, voščimo vse najboljše za 70. rojstni dan. Pomembne obletnice so tudi zato, da upočasnimo korak in se ozremo na prehojeno pot. Najslajšo srečo okusi tisti, ki za seboj zagleda sledi, ki jih čas ni izbrisal. To so tvoja dela, Nejče, velik krog najdražjih in seveda spomini. Lepi spomini na svojce, spomini na domačo vas, spomini na prijatelje, spomini na Slovenijo pa tudi spomini na začetke in življenje v novi domovini. Tudi naši spomini nate, ljubi Nejče, so lepi in prijetni. Želja vseh nas je, da bi bil še naprej srečen in zdrav. **Sestre Meri, Rezka in Pavla**

Polletni Nejče, fotografija iz domačega arhiva

Zahvala za copatke

Dragi bralci, ki ste face, predstavlja se vam mali Nace. Je septembra devetega prijokal na svet, ko končno se nehal v trebuščku je fino imet. 3790 gramov in 53 centimetrov je ob rojstvu imel, a v mesecu prvem več kot kilogram teže dobil. Se pridno doji, zvedavo gleda in spi, no, malo tudi joka, kateri dojenček pa še ni. Oblečen je v copatke posebne zelo, so naštrikale jih Muce Copatarice, se jim zahvaljuje zato.

Hvala, prijazne gospe!

Nacetova mami Tina, ki rada vidi, da se vse rima.

DRUŽABNA KRONIKA

SMO ŠLI NA FEST NA BLED

V stilu zabav, ki zadnja leta potekajo v oktobru, se je Kulturno umetniško društvo Bled odločilo, da organizira Oktober je fest na Bled, dobrodelno obarvan glasbeni dogodek, ki sta ga spremljala tudi simpatična pogostitev z domačim kruhom, vinom in sladicami.

Alenka Brun

Kulturno umetniško društvo Bled je v soboto organiziralo prireditve, ki so jo poimenovali Oktober je fest na Bled. Potekala je v blejski Festivalni dvorani. Kot vsako leto so tudi tokrat za dogodek podarili petnajst vstopnic Domu Matevža Langusa, ker pa so se že v preteklosti izkazali kot človekoljubi, so se tudi tokrat odločili, da bodo od vsake prodane vstopnice namenili evro tistim, ki ga najbolj potrebujejo. »Denar bomo namenili petletnemu

sončku Luku Poru iz Gorij, ki trpi za posledicami spinalne mišične atrofije. Z zbranim denarjem bomo staršema pomagali pri predelavi avtomobila za uporabo električnega vozička,« je povedal predsednik KUD Bled Andrej Begovič.

Čeprav dvorana ni bila čisto polna, so prisotni dogodek dobro sprejeli, organizatorji pa so za Luka zbrali 512 evrov. Po končanem festu pa sta se v avli druženje in klepet nadaljevala v stilu oktobrskih zabav: z manjšo pogostitvijo z domačim kruhom, vinom in sladicami.

Nafestusozagrili Poskočni muzikantje, zmagovalci

43. festivala Števerjan in najboljši ansambel po mnenju strokovne komisije na Festivalu v Ruhpoldingu 2013. Nastopili so tudi večkrat nagrajeni Vasovalci, pridih iz Hrvaške je pričarala ženska klapa Volosko iz Opatije. Z gostujočo folklorno skupino Julijana s Hrušice in prikazanimi meščanskimi plesi iz ljubljanske okolice ter v meščanskih nošah je publika odpotovala v čase pred prvo svetovno vojno, v okoliške vasi naše prestolnice. Koreografija plesov in melodije so zelo podobne ljudskim plesom drugod po Sloveniji, le v načinu izvedbe se kaže vpliv mesta. Julijana bo

prihodnje leto praznovala že dvajseto obletnico uspešnega delovanja.

Na Gorenjsko smo se vrnil s člani domače folklorne skupine KUD Bled, ki se je v zadnjih letih precej pomladila, s pevci ljudskih pesmi Pevci spod Osojnice in z godci ljudskih viž Šmentana muha. Za povezovanje programa je poskrbel Franci Černe.

Na drugem koncu Gorenjske, v Škofji Loki, pa je Lonca praznovala drugi rojstni dan. Odločili so se, da bo v okrepčevalnici in piceriji tokrat za dišalo tudi po glasbi. Prisotne in povabljene je zabavala Akustika Odpisani.

Poskočni muzikantje / Foto: Luka Rener

Folklorna skupina KUD Bled / Foto: Luka Rener

Ženska klapa Volosko in Franci Černe / Foto: Luka Rener

Vasovalci / Foto: Luka Rener

Lonca je praznovala ob živi glasbi. / Foto: Matic Zorman

VRTIMO GLOBUS

Umrli legendarni Lou Reed

V 72. letu starosti je umrl legendarni član skupine Velvet Underground – pevec, kitarist, tekstopisec in fotograf **Lou Reed**, najbolj znan po uspešnici Walk on the Wild Side. Vzrok nenadne smrti še ni pojasnjen, Lou pa naj bi imel vse od presaditve jeter v maju zdravstvene težave. V svoji dolgoletni karieri je izdal dvajset albumov, nekatere pesmi, kot so Perfect Day, Walk on the Wild Side in Satellite of Love, pa so postale večni hiti.

Olivia Wilde bo mamica

Ameriška igralka Olivia Wilde (29), najbolj znana iz serije Zdravnikova vest, in **Jason Sudeikisem (38)** pričakujeta prvega otroka. »Presrečna sta in komaj čakata, da spoznata novega člana družine,« so dejali o paru, ki se je spoznal leta 2011. Januarja letos sta se zaročila; takrat je Wildova priznala, da si z Jasonom želita ustvariti družino. »On se odlično znajde v družbi otrok. Ne vem koliko, vendar s tremi bi bila gotovo prava zabava,« je povedala.

Ima Kris Jenner novega?

Mama klana Kardashian Kris Jenner (57), ki se je pred kratkim razšla z možem Bruceom, naj bi se ogrela za 27 let mlajšega Bena Flajnika. Zvezdnik ameriške resničnostne serije Sanjski moški in Jennerjeva sta bila opažena na kosilu, skupaj pa naj bi se udeležila tudi koncerta Kanyeja Westa. Flajnik govorice zanika in pravi, da sta z Jennerjevo le dobra prijatelja. »Nisva par. Le sodelujeva pri projektih,« je povedal kalifornijski vinar, ki ima slovenske korenine.

Chris Brown zopet v težavah

Vročekrvni ameriški raper Chris Brown je zopet dokazal, da ne zna kontrolirati jeze. 24-letnika so aretirali zaradi napada na neznanega moškega, ki je pristal v bolnišnici. Brown, ki je na pogojnem izpustu zaradi napada nad pevko Rihanno pred štirimi leti, in njegov telesni stražar, ki je sodeloval v pretepu, bosta do sojenja ostala v priporu.

Simpatična Ema Kuster iz Hotemaž obiskuje program medijski tehnik v Ljubljani, v prostem času rada riše in fotografira, včasih pa se rada prepusti črnski hip hop glasbi. / Foto: Matic Zorman

Buča prestraši, bučno meso pomiri

Glejte, tukaj je. Težka, velika, oranžna, okrogla. Še zakotalim jo, vzamem v roke nož, šilo in druge pripomočke, pokličem pomočnike in veselo na delo. Začenja se družinska zabava. Kar se da grozna pošast iz buče, osvetljena s svečko, je na noč čarovnic postala skorajda že obvezna tudi pri nas, zlasti če pri hiši domujejo majhni in ustvarjalni »bučkoti« in »bučke«.

PAVLA KLINER

Če nič drugega je bučni »strahec« prikupna jesenska dekoracija pred hišnimi vrati ali na okenski polici. Morebiti pa odžene še kakšnega nepridiprava in zle duhove, ki kolovratijo naokrog v temnih nočeh okrog »vseh svetih«. Bučno meso na ljudi deluje pomirjevalno, preganja depresijo, tudi tisto, ki jo prinaša pomanjkanje svetlobe, pomirja razdražena prebavila.

Čeravno se je noč čarovnic pri nas pojavila šele pred leti, so imeli že naši predniki navado, da so z izdobljeno bučo strašili v temi – vaški fantje dekleta, starši pa poredne otroke. No, pa da ne bomo z bučo le strašili, z njo še opogumljajmo – denimo tiste, ki jim težave povzročajo holesterol, povečana prostata, črvesni zajedavci, razdražena prebavila, uvela koža, prekomerna teža.

Mehika, dežela buč

Najprej pa na začetek. Bučo naj bi že v 7. tisočletju pred našim štetjem poznali ameriški staroselci. Toliko so namreč stara semena, ki so jih našli arheologi pri izkopavanjih v Mehiki. Resnično veliko časa je buča potrebovala, da se je zakotalila na Staro celino. Španci so jo iz Srednje Amerike prepeljali šele v 15. stoletju. Sprva so buče sejali zgolj za okras, nato so ugotovili, da teknejo praščem in končno, tudi ljudem. Stiskanje olja iz semen

Bučne pošasti poženejo najmlajšim strah v kosti.

se je razširilo šele pred dobrih dvestotimi leti.

Navadna, orjaška in dišeča

V družini bučevk so najbolj razširjene navadna buča (*Cucurbita pepo*), orjaška ali velikanka (*Cucurbita maxima*) in muškata ali dišeča buča (*Cucurbita moschata*). Med zvrstmi navadnih, večinoma njivskih krmnih buč so vzgojili sorte in hibride za olje, sorte vrtnih jedilnih buč in sorte okrasnih bučk. Na slovenski sortni listi so vpisane tri sorte oljne buče, od katerih je najstarejša Slovenska golica iz leta 1974. Golice pred stiskanjem spržijo, zmeljejo, zalijejo s slano vročo vodo in stisnejo.

Varovalno živilo

Ljudsko zdravilstvo močno ceni bučna semena, ne

zanemarja pa niti bučnega mesa. Slednje vsebuje okoli devetdeset odstotkov vode, beljakovine, ogljikove hidrate, minerale, kalij, kalcij, mangan, fosfor in železo, bogato je z vitamini A, B1, B2, B6, C, E in K. Za zdravje pomembni snovi sta tudi kurbitin, ki uničuje črvesne zajedavce, in citulin, ki pri presnovi razgrajuje amoniak. Fitosterini poskrbijo za znižanje škodljivega holesterola in lajšajo tegobe, ki jih s sabo prinaša povečana prostata. Bogate s karotenoidi, pomagajo preprečevati srčne bolezni, očesno mreno, varvale pa naj bi celo pred nekaterimi oblikami raka.

Bučno meso za vitko telo

Bučne so nizkokalorična in lahka hrana, ki je kot naročena za shujševalne diete.

Bučno meso v kompotu umirja razdražen želodec in prebavila ter ustavlja slabost, zlasti nosečniško. Pečene ali kuhane buče pa tudi bučni sok pomagajo pri depresiji, tudi zimski, melanholiji, slabi koncentraciji, utrujenosti, luskavici, otroški driski, vnetju ledvic in proti obolenju sklepov. Buče v solati in kompotih koristijo pri vnetju mehurja in ledvic. Babice so svoje vnučke razvajale tudi z bučno marmelado z jabolki in bučnim štrudljem. Iz surovega bučnega mesa naredimo tudi kašo, ki jo uporabimo za obkladke pri krčnih žilah in občutku težkih nog. No, ko bomo z otroki izdoblili bučo in ji izklesali grozljiv obraz, ne bomo zavrgli niti odpadlega mesa. Mame ga bomo s pridom uporabile za obrazne maske, ki bodo koži povrnile mladost, čvrstost in sijaj.

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA DANICA DOLENC

Tedenski jedilnik

Nedelja – kosilo: cvetačna juha, puranove peruti v gobovi omaki, peteršiljev krompir, endivija s paradižnikom v solati, kostanjeve kroglice; večerja: sirna plošča z orehi, melona

Ponedeljek – kosilo: zeljnata enolončnica s krompirjem, ajdova kaša z gobami, zelena solata; večerja: mlada goveja jetrca na žaru, ajvar iz zelenih paradižnikov, čebulni kruh

Torek – kosilo: bučna juha s čebulo, kruhovi cmoki s slanino in drobtinicami, dušeno kislo zelje; večerja: okisan krompir, mesni sir, ržen kruh

Sreda – kosilo: dušen riž z bučkami, piščančja bedra v omaki, rdeča pesa, nektarine; večerja: njoki s parmezanom in paradižnikovo omako, endivija s fižolom v solati

Četrtek – kosilo: gobova juha s krompirjem, skutni štruklji z maslenimi drobtinicami, grozdje; večerja: mesni zavitek (burek), mešana solata

Petek – kosilo: korenčkova juha s kosmiči, ribji fileti po pariško, krompir v koscih, endivija s koruzo v solati; večerja: namaz iz paprike in majoneze, ajdov kruh, bela kava

Sobota – kosilo: goveji golaž, polenta z ocvrto čebulo, zeljnata solata s fižolom, jabolčni zavitek; večerja: domača pica iz kvašenega testa s špinačnim nadevom

Kostanjeve kroglice

Potrebujemo 20 dag kuhanega olupljenega kostanja; dobro ga pretlačimo, dodamo 10 dag sladkorja v prahu, 1 vaniljin sladkor, 4 dag umešanega surovega masla in malo ruma. Maso dobro premešamo, oblikujemo kroglice, jih oblijemo s čokoladnim ledom in vsaj delno osušene zložimo v papirne skledice.

Čokoladni preliv poenostavljeno pripravimo tako, da v posodi nad vročo vodo stopimo nekaj jedilne čokolade, odstavimo in umešamo približno enako količino margarine ali masla. Ko se preliv malce zgosti, nataknejo kroglice na zobotrebce, jih pomočimo v obli in zataknejo pokonci v kos kruha, da se osušijo, nato pa preložimo v papirnate podstavke.

Puranje peruti v gobovi omaki z jetrci

Potrebujemo 4 puranje peruti, nekaj žlic maščobe, sesekljano čebulo, eno na drobno narezano zeleno papriko, piščančja jetrca, 15 dag svežih gob, 2 žlici kisle smetane, 4 sesekljane kapre, 1 žlica moka in sol.

Perutnice razrežemo po sklepih, jih damo na maščobo, na kateri smo malce oprazili čebulo, solimo in mešamo, da se mesni sok posuši. Opravimo z moko, nekoliko popražimo in zalijemo z vrelo vodo, da so perutničke pokrite in pokrito kuhamo pol ure. Nato dodamo še narezane gobe, papriko, drobno zrezana jetrca, smetano in kapre ter skuhamo jed do konca.

GG | IZLET // SOBOTA, 9. NOVEMBRA

Z muzejskim vlakom na martinovanje v Goriška Brda

- Odhod ob 8.53 z Jesenic, ob 9.07 z železniške postaje Bled Jezero,
- odlično martinovo kosilo,
- ogled vinske kleti s pokušino mladega vina,
- animacijski program,
- prihod na Bled Jezero ob 18.58, na Jesenice ob 19.37.

Cena za odrasle je 75 EUR, če boste ob prijavi povedali šifro Gorenjski glas, boste za izlet odšteli le 70 EUR.
Cena za otroke v starosti od 6 do 12 let je 39 EUR, pod šifro Gorenjski glas le 37 EUR.

Otroci do 6. leta starosti v spremstvu vsaj ene odrasle osebe potujejo brezplačno, kosilo ni vključeno.

Cena vključuje: vožnjo z muzejskim vlakom, lokalne avtobusne prevoze, ogled vinske kleti, kosilo, animacijski program, vodenje ter organizacijo izleta.

Informacije in rezervacije:

ABC Turizem, T: 059 070 512, E: abc-tourism@europcar.si

Gorenjski Glas

HIŠA KULTURE GG
SREDA, 6. NOVEMBRA OB 17. URI V AVLI GG

Spektakel ob izidu koledarja

Tina Dokl

Fotografinja Tina Dokl se že drugič predstavlja z veliko dobrodelno akcijo, ki bo pomagala otrokom v finančni stiski. V svoj objektiv je ujela postavne kranjske poklicne gasilce v akciji, ki so se kot modeli odlično izkazali.

Stenski koledar 2014 bo naprodaj po ceni 12 EUR. Prodaja se bo začela z velikim spektaklom v avli Gorenjskega glasa, ki ga ne smete zamuditi, saj nam gasilci obljublajo nepozabno doživetje.

Se vidimo prihodnjo sredo!

Razstava svetopisemskih podob

V župnijski dvorani v Cerkljah je še do 4. novembra na ogled razstava likovnih del učencev cerkljanske osnovne šole in njihovih vrstnikov iz Bolgarije.

JASNA PALADIN

Cerklje – Sodelovanje dveh držav se je začelo že s spomladanskim obiskom treh učencev OŠ Davorina Jenka Cerklje v bolgarskem mestu Plevna, kjer so pod mentorstvom svoje likovne pedagoginje Maje Zajc Sobočan sodelovali na razstavi z grafikami na temo slovenske kulturne dediščine.

Svoje izdelke so zdaj prvič razstavili tudi doma, na razstavo pa so povabili tudi učence, ki obiskujejo eno najbolj priznanih zasebnih likovnih šol v svetu – šolo Kolorit iz Plevna. Učenci so v župnijski dvorani razstavili svoje ikone, druge svetopisemske

Dela bolgarskih učencev bodo v Cerkljah na ogled še do 4. novembra. / Foto: Matic Zorman

podobe in dela, ki so obiskovalcem približala bolgarsko kulturo. »Danes smo priča stiku dveh kultur, ki pa se v umetniških delih prepletata,

kar dokazuje, da je umetnost univerzalen jezik.« je na odprtju povedala ravnateljica osnovne šole Damijana Božič Močnik, z razstavo pa je bil

zadovoljen tudi župnik Stanislav Gradišek, ki ga veseli, da župnijska dvorana tako pogosto gosti razstave različnih likovnih del.

Trenutek resnice za žirovniško neoliberalno politiko

V zadnjih letih sem imela na vlogo občine pri urejanju poslovne cone (PC) Žirovnica številne konstruktivne predloge in kritike. Razen redakcijskih ni bila upoštevana nobena. Zadnje pripombe na to temo sem dala ob obravnavi programa opremljanja za celotno občino, kjer sem predlagala umik točke z dnevnega reda, da se pripombe proučijo. V gradivu sem navedla, da občina domačinom in domačim lastnikom zemljišč nala-ga nezakonite, nesorazmerne

in previsoke obveznosti, ob enakih predpisih pa jih tujim lastnikom ni treba plačevati. Moje stališče je bilo, da zakonodaja občini daje pravno podlago za to, da komunalnega prispevka za povezovalne kanale ne bi bilo treba plačati nikomur, niti podjetju iz Šenčurja niti domačim podjetjem in občanom. Župan točke ni umaknil, nasprotno, pospešil je njen sprejem.

V občinskih Novicah sem zato napisala prispevek o neznosni lahkosti obdavčevanja v občini in pri pristojnem ministrstvu zahtevala nadzor nad tem področjem. Da je s komunalnim prispevkom (KP) lahko nenormalno obdavčiti samo nas, domačine, dokazuje gradivo za 20. sejo OS, v katerem župan predlaga oprostitev

plačila KP v višini 197.818,43 EUR podjetju RP Investicije, d. o. o., Šenčur. S tem želi namreč spodbuditi gospodarstvo in odpiranje delovnih mest. Predlog je zavajajoč, saj ne pove, da mora občina v takem primeru KP plačati iz žepa žirovniških davkoplačevalcev. Predlog postavlja na laž odgovore župana občinskim svetnikom in vzbuja domnevo, da je z lastnikom zemljišč v OPC Žirovnica sklepal za občino škodljive posle in prekoračil svoja pooblastila. Žal naša politika ne deluje v korist razvoja občine, pač pa jo bolj skrbi za interese nepremičninskih in svetovalnih družb. S svojim delovanjem je pomembno prispevala k temu, da poslovna cona v Žirovnici danes ni bolj zasedena in da v njej ni

na vidiku več novih delovnih mest.

Predlagam, da občina na podlagi pravih podatkov in veljavne zakonodaje spremeni oz. sprejme nov program opremljanja za celotno občino, s tem pa investitorje in občane, tudi lastnika PC Žirovnica, odveže plačila komunalnega prispevka za priključitev na povezovalne vode (ker so bili ali še bodo plačani iz drugih virov).

Žirovniškim občanom pa predlagam, da zahtevajo odgovornost za ravnanje politikov, ki svojo politično moč zlorabljajo ali to omogočajo. Daljši prispevek z istim naslovom je objavljen na spletni strani Gorenjskega glasa in na strani zirovnica.com.

Bernarda Resman

Koga motijo cerkveni zvonovi?

Kogar motijo cerkveni zvonovi, bi bilo najbolje, da se osebno predstavi. Posebej me zanima, ali ta človek ima avto, in če ga ima, ali nikoli ne pomisli, da povzroča hrup, poleg tega pa še onesnažuje okolje in je na cesti v nevarnosti sam in ogroža še druge. Zvonovi ne onesnažujejo okolja niti ne ogrožajo varnosti ljudi.

Govoriti o tem, da zvonjenje vpliva na zdravje ljudi, je prava bedarija. Na zdravje ljudi

vplivata onesnaženost okolja in promet na cestah in ulicah. Zvonovi ne ubijejo nikogar, koliko pa je nesreč na cestah, koliko je vsako leto mrtvih? Koliko težkih invalidov je zaradi prometa in koliko ljudi je vse življenje zaznamovanih zaradi nesreč na cestah?

Kogar moti zvonjenje, naj raje premisli, kako zmanjšati promet in kaj v resnici ogroža zdravje. Tega ne bom našteval, ker je na stotine stvari, o tem nam lahko kaj povedo zdravniški, ne pa kdor koli.

Andrej Demšar
Železniki

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročilo za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4, v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cena oglasov in ponudb v rubriki je izredno ugodna.

PRIREDITVE

Žalne komemoracije ob dnevu spomina na mrtve

Šenčur – Združenje borcev za vrednote NOB, Krajevna organizacija ZB Visoko in Krajevna organizacija ZB Šenčur obveščata, da bo žalna komemoracija v petek, 1. novembra, ob 11. uri pri osrednjem spominskem znamenju na pokopališču v Šenčurju. Zbor praporščakov in delegacij bo pred trgovskim centrom Mercator v Šenčurju ob 10.40, odkoder boste skupaj z njimi lahko ob 11. uri odšli na pokopališče.

Halloween zabava – Buča

Tržič – V Centru Junior na Loki bo jutri, v sredo, 30. oktobra, od 17. do 19 ure za vse nadebudneže in njihove starše zabava v maskah/kostumih.

Vedeževalski dan

Kranj – V Domači vasi bo v sredo, 30. oktobra, od 10. ure naprej potekal Vedeževalski dan z otroškim programom, delavnicami ter razstavo buč.

IZLETI

Izlet v Hannover

Škofja Loka – Nekdanji aktiv mladih zadruženikov pri KGZ Škofja Loka vabi 15. novembra na tridnevni izlet v Hannover. Prijave in dodatne informacije na 041/755 313.

Žiri–Breznica–Mrzli vrh

Kranj – Iz Društva upokojencev Kranj vabijo 21. novembra na pohod Žiri–Breznica–Mrzli Vrh, ki je 24. oktobra odpadel. Odhod bo ob 8. uri izpred Creine, nezahtevne hoje bo za do 4 ure. Prijave sprejemajo do ponedeljka, 18. novembra.

OBVESTILA

Ustvarjalne delavnice

Tržič – V Ustvarjalno zabavnem centru Junior na Loki od ponedeljka do srede, od 28. do 30. oktobra, od 8. do 12. ure potekajo krompirjeve ustvarjalne delavnice. Zaradi omejenega števila se obvezno prijavite po e-pošti: barvitepike@gmail.com ali telefonu 041 963 151.

Slovenski Javornik – V Domu Julke in Albina Pibernik bo v torek, 29. oktobra, ustvarjalna delavnica od 15. uri, žrebanje nagradencev knjižne uganke od 16.30.

Meritve Društva diabetikov Tržič

Tržič – V soboto, 2. novembra, bo od 10. do 11. ure v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja Društvo diabetikov Tržič izvajalo merjenje krvnega sladkorja, krvnega tlaka, trigliceridov in holesterola.

MojeDelo.com Izberi prihodnost

MOJE DELO, spletni marketing, d.o.o., Litostrojska c. 44c,
1000 Ljubljana, Slovenija, T: 01 51 35 700
VEČ INFORMACIJ IN ZAPOSILITVENIH OGLASOV (300 - 500) NA:
www.mojedelo.com, info@mojedelo.com

Operater na CNC-rezkalnem stroju m/ž (Kranj)

Dodatno znanje in pogoji: zaželeno poznavanje MasterCama, vsaj 3 leta delovnih izkušenj na CNC-strojih, osnovno znanje nemškega ali angleškega jezika. Pričakujemo: samostojno izvajanje dela, sposobnost timskega dela, pripravljenost za nove rešitve, inovativnost ter zanimanje za novo znanje, natančnost, zanesljivost in odgovornost za kakovostno izvedbo operacij. Rodex, d. o. o., Ljubljanska 24a, 4000 Kranj. Prijave zbiramo do 24. 11. 2013. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Prodajni predstavnik m/ž (Gorenjska, Ljubljana)

Delovne naloge: načrtovanje, izvajanje in razvoj svojih lastnih prodajnih zmogljivosti v skladu z vrednotami Lindströma in operativnimi navodili. Prednost imate kandidati, ki imate najmanj 2-letne izkušnje z delom na terenu in pri delu z ljudmi, ste prodajno usmerjeni, ste samoiniciativni in pozitivno naravnani. Delo poteka na terenu na območju Gorenjske in Ljubljane. Lindstrom, d. o. o., Obrtna cona 29, 1370 Logatec. Prijave zbiramo do 23. 11. 2013. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Vodja servisa hlajenja in prežračevanja m/ž (Kranj)

Vaše delo bo obsegalo: organiziranje, vodenje, razporejanje servisnih ekip na področju prežračevanja in hlajenja, ogled objektov in priprava ponudb, dogovarjanje s strankami, sestavljanje komponent, spremljanje predpisov in novosti s področja dela. KLIMA BELEHAR, prežračevanje in klimatizacija, d. o. o., Savska Loka 21, 4000 Kranj. Prijave zbiramo do 22. 11. 2013. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Izkušeni PHP razvijalec m/ž (Šenčur)

Pričakujemo: več kot triletno izkušnje z razvijanjem spletnih rešitev, izkušnje z razvijalskimi vzorci (design patterns, SOLID, cohesion/coupling, DRY, YAGNI ...), izkušnje z dobrimi razvijalskimi praksami (avtomatsko testiranje kode, pregledovanje kode, programiranje v paru ...), izjemno dobro poznavanje: PHP, MySQL, SOAP, REST, Java Script (jQuery), pixi* labs, d. o. o., Poslovna cona A 2, 4208 Šenčur. Prijave zbiramo do 10. 11. 2013. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Kontrola kakovosti programske opreme m/ž (Šenčur pri Kranju)

Odgovornosti delovnega mesta: implementirati vizijo produkta in specifikacij v zasnovno programske rešitve, sodelovanje z razvijalci, testerji in ostalimi odgovornimi osebami, da se zagotovi kvalitetna implementacija rešitve, priprava in izvedba testnih scenarijev, končna kontrola računalniških programov, pisanje tehnične in uporabniške dokumentacije, priprava testnih scenarijev... pixi* labs, d. o. o., Poslovna cona A 2, 4208 Šenčur. Prijave zbiramo do 10. 11. 2013. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Izkušeni .Net razvijalec za mobilne naprave m/ž (Šenčur)

Opis delovnega okolja: razvoj mobilnih aplikacij, sodelovanje pri trenutno enem najbolj zanimivih razvojnih projektov v Sloveniji, timsko delo v ekipi razvijalcev iz različnih držav, samostojno delo, tehnična podpora za obstoječe stranke. pixi* labs, d. o. o., Poslovna cona A 2, 4208 Šenčur. Prijave zbiramo do 10. 11. 2013. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Izkušeni .NET razvijalec m/ž (Šenčur)

Opis delovnega okolja: sodelovanje pri trenutno enem najbolj zanimivih razvojnih projektov v Sloveniji, timsko delo v ekipi razvijalcev iz različnih držav, samostojno delo, tehnična podpora za obstoječe stranke pixi* labs, d. o. o., Poslovna cona A 2, 4208 Šenčur. Prijave zbiramo do 10. 11. 2013. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Strojni ključavničar, strojni mehanik m/ž (Žabnica)

Zaposlimo strojnega ključavničarja/strojnega mehanika z izkušnjami. Ponujamo zaposlitev za določen čas s poskusno dobo 3 mesecev in z možnostjo zaposlitve za nedoločen čas, zaposlitev v stabilnem podjetju in redno plačilo, plačilo ali koriščenje nadur, opravljanje dela v prijetnem kolektivu. Forma mont, proizvodnja in storitve, d. o. o., Žabnica 12, Žabnica 4209. Prijave zbiramo do 21. 11. 2013. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Vzdrževalec električar m/ž (Kranj)

V uspešno slovensko podjetje sprejemamo izkušenega, samoiniciativnega vzdrževalca/električarja m/ž z odgovornim in gospodarnim odnosom do dela in delovnih sredstev. Naloge: napeljava in vzdrževanje elektroinstalacij, električno in elektronsko vzdrževanje strojev, menjava luči. Zaposlitev za določen čas, z možnostjo kasnejše zaposlitve za nedoločen čas, stimulativno nagradjevanje. Intec TIV, d. o. o., Ljubljanska c. 24 a, 4000 Kranj. Prijave zbiramo do 20. 11. 2013. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Disponent tovornih vozil v mednarodnem tovornem prometu m/ž (Gorenja vas)

Zaposlimo disponenta v mednarodnem tovornem prometu. Zahtevamo delovne izkušnje in tekoče znanje nemščine in angleščine. Ponujamo dobro plačilo in zaposlitev za nedoločen čas. Transport Bogataj, d. o. o., Breznica 8 b, 4224 Gorenja vas. Prijave zbiramo do 20. 11. 2013. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

LOTO

Rezultati 86. kroga – 27. oktobra 2013
5, 7, 11, 16, 19, 20, 26 in 4

Loto PLUS: **2, 9, 15, 16, 24, 33, 34 in 6**
Lotko **3 9 9 6 3 2**

Sklad 87. kroga za Sedmico: **1.130.000 EUR**

Sklad 87. kroga za PLUS: **850.000 EUR**

Sklad 87. kroga za Lotko: **225.000 EUR**

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek – do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM

DVOSOBNO stanovanje na Zlatem polju, 52 m², cena 60.000 EUR, tel.: 041/458-069 13004189

KRANJ - Huje, 4-SS, 105 m², renovirano, opremljeno. Možna menjava za manjše, 121.000 EUR, tel.: 070/917-223 13004108

ODDAM

STANOVANJE v hiši, 1. nad., 65 m², delno opremljeno, cena 350 EUR/mesečno + stroški, tel.: 041/540-363 13004147

FESST d.o.o., Koroška c. 2, Kranj

Nudimo vse vrste posojil,
ugodne obresti
04/236-73-75

2,5-SOBNO stanovanje v Škofji Loki, 80 m², cena 350 EUR + stroški, tel.: 041/719-442 13003940

TRISOBNO stanovanje, 74 m², na Zoisovi ulici v Kranju, tel.: 040/754-623 13004183

POSESTI

PRODAM

BAŠELJ - 1550 m², lepa, ravna, komunalno oprem., celotna zazidljivost, ugodno, tel.: 04/20-11-866, 051/343-969 13004150

ODDAM

SPREJEMAMO rezervacije za najem parcel za zelenjavne vrtove. Informacije na tel.: 041/773-077 13004204

POSLOVNI PROSTORI

ODDAM

POSLOVNE PROSTORE v IOC Inteks na Savski cesti 34, Kranj (bivša Trenča) oddamo, velikost od 80 do 500 m². Cena 2,95 EUR/m² mesečno, tel.: 041/426-898 13004174

POSLOVNO stavbo, v centru Žirov, ob glavni cesti, oddam v najem. Stavba se nahaja na Loški c. 7, 392 m² neto površine, 920 m² parcela, Oddaja se v celoti ali po enotah. Trenutno je v stavbi Pošta, tel.: 041/650-130 13004091

MOTORNA VOZILA

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

AVTOMOBILI celi ali poškodovani, lahko tudi z okvaro motorja, od let. 1997 dalje, 051/657-607, Marjan 13003791

KARAMBOLIRAN avto ali avto v okvari, od letnika 2001 dalje, tel.: 051/324-553 13002938

STROJI IN ORODJA

PRODAM

PORAVNALKA - debelinka Sicar, širina 350 mm, masivna, cena 1.950 EUR, tel.: 041/534-798, Gorazd 13004188

GRADBENI MATERIAL

KURIVO

PRODAM

DRVA - metrska ali razžagana, možna dostava, 041/718-019 13003787

BUKOVA drva, cena 55 EUR, mešana drva, cena 40 EUR, možnost razreza in dostave, 040/338-719 13003788

BUKOVE butare, 2 EUR/butara, tel.: 04/25-03-646, 031/623-280 13004194

PO UGODNI ceni prodam lesne brikete za kurjavo, tel.: 04/53-31-648, 040/887-425 13004094

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

SONČNA očala tudi z vašo dioptrijo v Optiki Aleksandra, Qlandia Kranj in Kamnik ter Center Interspar Vič. www.optika.si, tel.: 04/234 234 2. 13003790

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

HIDRAVLICNI cepilnik za drva Krpan STK 10-E, ugodno, tel.: 041/753-478 13004182

KUPIM

TRAKTOR, prikolico in trosilec, lahko tudi v okvari, tel.: 031/500-933 13003849

TRAKTOR Deutz, Zetor, IMT, Tomo Vinkovič, Ursus, Univerzale, Store, tel.: 041/678-130 13004166

TRAKTOR, znamka ali tip nista pomembna, tel.: 041/235-349 13004096

PRIDELKI

PRODAM

JABOLČNI sok, jabolka, hruške, česen, zelje, krompir. Kmetija Matijevc, Jeglič, Podbrezje 192, tel.: 04/53-31-144, 041/538-583 13004164

JABOLKA, hruške, jabolčni sok, kis, suho sadje, marmelade ... Markuta, Čadovlje 3, Golnik, tel.: 04/25-60-048 13003922

SENO v okroglih balah, prva košnja, tel.: 041/865-675 13004199

VARAŽDINSKO zelje v glavah, Žabnica 53, tel.: 041/860-207 13004184

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 ČB bikica in bikica simentalca, stare 9 dni, tel.: 040/728-264 13004200

2 MLADI kozi, sanjske pasme, za mleko, tel.: 031/784-819 13004186

2 TELIČKI simentalci, stari 12 tednov in krmini krompir, tel.: 041/316-617 13004197

BIKCA simentalca, težkega 170 kg, tel.: 04/58-80-048 13004203

BIKCE simentalce, stare 10 dni, 2,5 meseca in 6 mesecev, tel.: 041/655-969 13004195

ČB BIKCE stare 3 tedne, tel.: 041/378-848 13004193

ČB TELIČKO, staro 1 teden, tel.: 041/860-207 13004185

JAGNJETA, stara od 4 do 6 mesecev, tel.: 04/53-15-779 13004191

KOKOŠI nesnice - jarkice, v 19. tednu, rjave, možna dostava, tel.: 070/545-481 13004198

MLADE peteline, so lepi in že pojejo, tel.: 031/237-097 13004179

TELIČKO simentalco, staro 7 dni, tel.: 031/757-485 13004196

KUPIM

KUPIM ali menjam zajce za nadaljnjo rejo, tel.: 041/846-937 13004205

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

ZAPOSLIMO dekle za delo v kavabaru v trgovskem centru v Kranju, Milan Kastelic s.p., C. talcev 4, Domžale, tel.: 031/322-499 13004167

IŠČEM voznika C kategorije za vožnjo po Sloveniji in tujini. Avtoprevoznitvo Jovanovič Drago s.p., Partizanska cesta 48, Kranj, tel.: 041/637-901 13004187

IŠČEM

IŠČEM kakršnokoli delo, tel.: 070/737-932, Jože 13004201

IŠČEM DELO - nega in pomoč starejšim osebam, tel.: 040/473-140 13004180

PRODAJALKA z izkušnjami v trgovini iščem delo prodajalke, tel.: 031/499-311 13004178

STORITVE

NUDIM

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 13003727

ADAPTACIJE hiš, kopalnic, stanovanj. Beljenje sten, fasad, zidarska, gradbena, elektro, vodovodna krovsko kleparska dela, ugodno. Brezobrestni kredit do 3 let, tel.: 031/879-739, www.komplet-plus.si 13003795

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 13004190

ADAPTACIJE, novogradnje od temelja do strehe. Notranje omete, fasade, kamnite škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, z našim ali vašim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741 13003794

BARVANJE napuščev in fasad ter vsa notranja slikopleskarska dela vam nudi Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 13003733

EKOCLEAN, d.o.o., Podlublje 259, Tržič vam ponuja čiščenje, razrez cistern, filtracijo, prevoz in odkup kurilnega olja, 041/989-987 13003793

POLAGANJE vseh vrst keramike, kompletna adaptacija kopalnic, Pečarstvo Železnik, Stanislav Železnik, s.p., Vinharje 14, Poljane nad Šk. Loko, tel.: 031/505-468 13003844

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Karkol, d.o.o., Ul. Toma Brejca 14, Kamnik, 031/720-141 13003786

TRETJA pomoč, Nina Žvab s.p., Javorniški Rovt 4 c, Jesenice nudi pomoč v gospodinjstvu družinam z otroki in prezaposlenim, tel.: 041/970-879 13004192

RAZNO

PRODAM

ROČNO izdelane hlevčke za jaslice, z naravnimi materiali, tel.: 041/202-089 13004181

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

Tiho je v 83. letu odšla k svojemu Zvonetu

MAJDA OMERSA
rojena Šink

Od nje se bomo poslovili jutri, v sredo, 30. oktobra 2013, ob 16. uri na Mestnem pokopališču v Kranju.

Njeni: sin Niko in hčerka Nataša z družinama, brat Ivko z družino ter ostali sorodniki V Kranju, 26. oktobra 2013

Odšla si ...

tiho, mirno, vdano.

Tvoja neizmerna ljubezen in dobrotu do vseh nas ostaja v naših srcih kot večna lučka ...

Z bolečino v srcu sporočamo, da je v 94. letu tiho odšla od nas naša ljubljena mama, babica, prababica, tašča in sestra

ANA ČRNILEC
rojena 16. 7. 1920, iz Naklega

K večnemu počitku jo bomo pospremili danes, v torek, 29. oktobra 2013, ob 15. uri na pokopališču v Naklem. Na dan pogreba bo žara v tamkajšnji mrliški vežici od 9. ure dalje.

Vsi žalujoci
Naklo, 25. oktobra 2013

OSMRNICA

ZAHVALA

V 94. letu starosti nas je zapustila

MARIJANA STENOVEC

p. d. Pekova Manca iz Mavčič

Ob slovesu naše drage mame, stare mame, prababice, sestre, tete in tašče se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in darovane svete maše. Zahvaljujemo se patronažni sestri gospe Moniki za dolgotrajno oskrbo na domu, zdravnici dr. Primožičevi, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem in pogrebni službi Navček. Ohranimo jo v lepem spominu.

Žalujoci vsi njeni
Mavčiče, 17. oktobra 2013

ZAHVALA

V 62. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, tast, stric in dedi

SLAVKO GRAŠIČ

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem ter pevcem za spremstvo na njegovi zadnji poti, za izrečena sožalja, svete maše, darovano cvetje in sveče. Zahvala velja tudi župniku Branku Balažiču za lep pogrebni obred. Za zdravstveno oskrbo v času njegove bolezni se zahvaljujemo dr. Damjani Pogačnik Peternelj. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat hvala, da ste ga pospremili k večnemu počitku in ga ohranili v lepem spominu.

Žalujoci: žena Biserka, hčerka Klavdija z družino ter sin Robert z Uršo Tenetiše, oktobra 2013

ANKETA

Slabi časi za obrt

MARJANA AHAČIČ

V petek so v Radovljici praznovali 45 let obrtno podjetniške zbornice. Visoki jubilej članov ni navdal z optimizmom, ker so časi zanje zdaj še posebej težki. Čeprav članstvo v zbornici ni več obvezno, pa verjamejo, da povezani lahko dosežejo več.

Foto: Gorazd Kavčič

Sabina Markelj, Brezje

Težko je, strank je vedno manj, ljudje so mnogo bolj preudarni z denarjem kot prej. Kadar pri kom vidim velike nove prostore, me zaskrbi ob misli, koliko novega davka bo treba plačati zanje.

Branko Slamnar, Srednja vas

Kupna moč je iz dneva v dan manjša, ljudje še za sproti nimajo, kaj šele za kaj dodatnega, kot je na primer kosilo v gostilni. Nas pa tudi skrbijo vedno nove obremenitve, ki jih nimamo kam vkalkulirati.

Dušan Zupan, Kropa

Težki časi so, vse nas skrbi. Veliko je treba delati, zraven pa še iščemo poti, kako preživeti. K sreči so otroci tako veliki, da skrbijo zase, in je tako ena skrb manj, ampak optimistični ne moremo biti.

Nataša Pristov, Radovljica

K sreči smo usmerjeni predvsem v tujino, tako da je povpraševanja in dela veliko, a nas kljub temu skrbi, kaj vse nam bodo še naprtili na ramena. Dajemo vedno več, naš položaj pa je vse slabši.

Anton Poklukar, Gorje

Dela je občutno manj, kot ga je bilo. Tisti, ki imajo ideje in voljo, čakajo, kaj bo. Mnogi so na robu preživetja. Zbornica nam lahko pomaga. Pred 45 leti smo se združili iz potrebe in tudi zdaj je enako.

Čarovnice so tudi prijazne

V rove pod starim Kranjem so se te dni znova zatele čarovnice, ki pa se jih otroci ne bojijo več, saj imajo kamenčke, ki v temi odganjajo strah.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Noč z zadnjega oktobra na prvi november se imenuje tudi Noč čarovnic, te pa naznanjajo, da prihaja dan vseh svetih. Tako imenovani Halloween je marsikje v svetu, zlasti v angleško govorečih deželah praznik, ko se otroci in tudi odrasli oblečejo v različne kostume, med njimi je največ čarovnic in drugih pošasti.

Prav čarovnice in pošasti mnogim vzbujajo strah, da pa vse čarovnice še zdaleč niso hudobne in pošasti še malo ne strašne, se te dni znova lahko prepričajo obiskovalci kranjskih rogov, med katerimi je zlasti veliko otrok.

Zavod za turizem Kranj jim je namreč letos že četrty pripravil zanimive predstave, v katerih so glavne čarovnice. Skrivajo se v temačnih rovih in se nerade kažejo ljudem, saj se tudi obnašati ne znajo najbolje.

A druženje s čarovnicami ni vse, kar malčki doživljajo, ko se te dni skozi začarano omaro podajo na srečanje s podzemnim svetom v temačnih rovih. Da jih ni strah, jim v laboratoriju

Najmlajši obiskovalci kranjskih rogov v dneh pred Nočjo čarovnic lahko spoznajo, da čarovnice niso hudobne. / Foto: Matic Zorman

pričarajo kamenčke Nič mi ni teme strah, za sprehod skozi najtemnejše rove jih opremijo z lučkami, na koncu pa jih pričaka še nasmejani čarovnik. Tako polni novih izkušenj in dobre volje zapuščajo rove.

»Predstava je namenjena otrokom starosti od štirih let naprej. Ene predstave se

lahko udeležili sedemdeset obiskovalcev, do sedaj pa so bile skoraj vse razprodane, saj k nam hodijo obiskovalci iz različnih koncev Slovenije, ki so navdušeni nad programom. Tako je bilo v soboto, nedeljo in včeraj na sporedu skupaj že enajst predstav, zadnje tri pa bodo danes ob 16., 17. in 18. uri.«

pravi Srečko Štagar iz Zavoda za turizem Kranj, kjer bodo kmalu za tem, ko se bodo čarovnice v rovih pogreznile v spanje (med 15. in 17. novembrom), znova pripravili tudi Vinsko pot s priznanimi vinarji ter prijetnim druženjem ob pokušanju vina in drugih jesenskih dobrot.

Rupar odstopil kot občinski svetnik

Tržič – Tržiški občinski svet se je na oktobrski seji seznanil z odstopom in prenehanjem mandata občinskega svetnika Pavla Ruparja, nadomestil pa naj bi ga Janez Ančimer (SDS). Pred kratkim je namreč postala pravomočna sodba kranjskega okrožnega sodišča v zadevi Aquaplus, ki je nekdanjega tržiškega župana in državnega poslanca zaradi zlorabe pravic ali položaja obsodilo na leto dni zapora in vračilo 40 tisoč evrov z obrestmi občini Tržič. V skladu s 24. členom statuta občine Tržič pa občinskemu svetniku predčasno preneha mandat, »če je s pravomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šestih mesecev«. Rupar je bil v sedanjih občinski svet izvoljen na listi SDS. Pred letom dni je potem brez javnih pojasnil izstopil iz svetniške skupine SDS in od tlej deloval kot samostojen občinski svetnik. Avgusta letos je skupaj z družinskimi člani izstopil tudi iz stranke SDS.

Gradijo parkirišča na železniški postaji

Škofja Loka – Zaradi gradnje parkirišč ob železniški postaji v Škofji Loki bo enomesečna delna zapora prometa na lokaciji med nivojskim prehodom čez železniško progo in železniško postajo. Delati so začeli že včeraj, oddelek za prometno infrastrukturo Občine Škofja Loka pa je pred tem pozval uporabnike parkirišč na območju gradnje, da izpraznijo parkirišča in sprostijo prostor, da bo izvajalec lahko neovirano opravil gradbena dela. Promet bo med gradnjo ves čas potekal enosmerno, popolnoma onemogočen bo le iz smeri nivojskega prehoda do železniške postaje. Obračališče avtobusa bo na avtobusnem postajališču Lipica.

Malenkostna pocenitev naftnih derivatov

Kranj – Danes, v torek, so se v skladu z vladno uredbo spet spremenile maloprodajne cene naftnih derivatov. 95-oktanski motorni bencin se je pocenil za 0,5 centa, na 1,439 evra za liter, 100-oktanski bencin za 0,4 centa, na 1,479 evra, dizelsko gorivo za 0,5 centa, na 1,365 evra, in kurilno olje za 0,4 centa, na 0,995 evra za liter.

V Lukovici so dobili lekarno

Lukovica – Občani Lukovice so se v teh dneh razveselili težko pričakovane lekarne, ki jo je na Starem trgu v središču kraja odprla Lekarna Ljubljana. Podjetje je ob tej priložnosti podelilo tudi dve donaciji, in sicer dva tisoč evrov Društvu upokojencev Lukovica, tisoč evrov pa Osnovni šoli Janka Kersnika Brdo.

vremenska napoved

Danes bo oblačno, možne bodo plohe, lahko tudi zagrm, pihal bo šibak jugo ali jugozahodnik. Tudi jutri bo oblačno z občasnimi padavinami. Nekoliko se bo ohladilo. V četrtek se bo oblačnost trgala.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

TOREK

13/17°C

SREDA

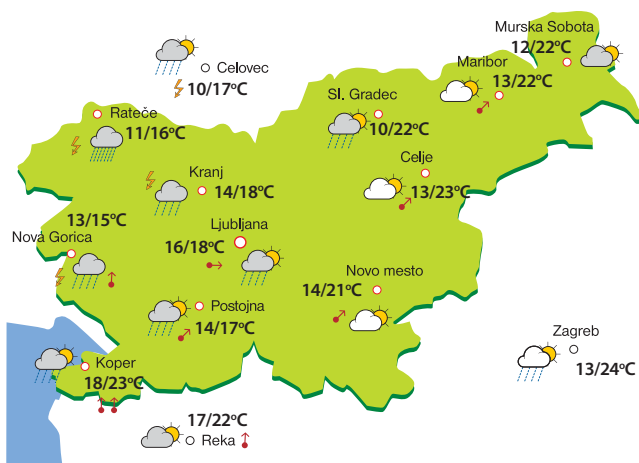

10/14°C

ČETRTEK

6/13°C

RADIO KRANJ
97,5 MHz

RADIO KRANJ d.o.o.
Srtarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220
(04) 281-2221
(04) 2022-222
(051) 303-505

FAX:
(04) 281-2225
(04) 281-2229

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si